

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΠΕΙΡΑΙΩΣ
ΤΜΗΜΑ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗΣ
ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ & ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ

ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΣΠΟΥΔΩΝ ΣΤΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ
ΔΙΟΙΚΗΣΗ & ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ
ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ:
ΔΙΟΙΚΗΣΗ LOGISTICS

ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

HUMANITARIAN LOGISTICS:

ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΥΠΟΔΟΜΩΝ

LOGISTICS ΣΤΗ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ

ΠΡΟΣΦΥΓΙΚΟΥ ΚΑΤΑΥΛΙΣΜΟΥ

Εισηγητής:

Κονδύλης Ανδρέας

Επιβλέπουσα καθηγήτρια:

Σοφιανοπούλου Στυλιανή

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΠΕΙΡΑΙΩΣ

ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ 2016

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ

Στο σημείο αυτό αισθάνομαι την ανάγκη να εκφράσω τις ειλικρινείς και θερμές ευχαριστίες μου σε όσους συνέβαλαν στην ολοκλήρωση αυτής της προσπάθειας : Και πρώτα απ' όλα, στον επιβλέποντα καθηγητή μου Γιαννάκαινα Βλάση για τη συνεχή καθοδήγηση, την αμέριστη υποστήριξη, τις ουσιώδεις συμβουλές, καθώς και την αδιάκοπη συμπαράσταση και ενθάρρυνση που μου παρείχε σε όλο αυτό το διωστήρα.

Στην συνέχεια και με την ίδια θέρμη θα ήθελα να αναφερθώ και να ευχαριστήσω τον συμφοιτητή και φίλο μου Στρατογιαννάκο Κωνσταντίνο και την επιβλέπουσα καθηγήτρια Σοφianoπούλου Σοφία, αλλά και τους υπόλοιπους συμφοιτητές και καθηγητές μου στο τμήμα αυτό των μεταπτυχιακών σπουδών μου.

Επιπλέον, θα ήθελα να ευχαριστήσω τους συγγενείς και τους φίλους μου, για την στήριξη και την εμπιστοσύνη που μου έδειξαν όλα αυτά τα χρόνια των σπουδών μου.

Τέλος, θέλω να εκφράσω ένα τεράστιο ευχαριστώ στο πατέρα μου για τον τρόπο που με μεγάλωσε και τις αρχές που μου έδωσε, ώστε ποτέ να μην τα παρατάω, στη μητέρα μου για την αγάπη της και για τη καλύτερη συμβουλή που μου έχει δώσει ποτέ άνθρωπος, μην κάνεις στους άλλους αυτό που δεν θέλεις να σου κάνουν και στην αδερφή μου, επειδή είναι ο άνθρωπος που με κάνει και εκφράζω τα συναισθήματα μου.

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Η παρούσα διπλωματική εργασία με τίτλο « Humanitarian Logistics: οργάνωση υποδομών logistics στη δημιουργία προσφυγικού καταυλισμού » που προσφέρεται από την κατεύθυνση Διοίκηση Logistics του τμήματος Βιομηχανικής Διοίκησης και Τεχνολογίας του Πανεπιστημίου Πειραιώς.

Στη παρούσα διπλωματική εργασία θα αναφερθούμε στα logistics και θα εστιάσουμε, συγκεκριμένα, σε έναν διαφορετικό τομέα όπου έχει εφαρμογή στα ανθρωπιστικά logistics. Με αυτό τον τρόπο θα προσπαθήσουμε να δώσουμε μια άλλη διάσταση στην επικρατούσα άποψη για τη χρήση των logistics σε επιχειρήσεις και οργανισμούς που θέλουν να μειώσουν το κόστος τους και να επιτύχουν κερδοφορία. Θα προσπαθήσουμε, δηλαδή, να δείξουμε τη σημαντικότητα των logistics σε καταστάσεις εκτάκτου ανάγκης όπου τίθεται το θέμα επιβίωσης των ανθρώπων που έχουν ανάγκη.

Επίσης, στη παρούσα μελέτη παρουσιάζεται το πρόβλημα της προσφυγικής κρίσης στην Ευρώπη και ειδικότερα στον Ελλαδικό χώρο, καθώς και τα βήματα που έχουν γίνει για την αντιμετώπισή του, αλλά και οι διαπιστώσεις στο πρόβλημα αυτό της επιβίωσης των προσφύγων.

Στο κύριο μέρος της διπλωματικής εργασίας παρουσιάζεται ένα μοντέλο ανθρωπιστικών logistics, το οποίο είναι η δημιουργία ενός καταυλισμού προσωρινής διαμονής προσφύγων για την εξυπηρέτηση των αναγκών τους ως άνθρωποι, μέχρι την μετεγκατάστασή τους. Όπου σε αυτό το μοντέλο αναφέρονται όλα τα τεχνικά χαρακτηριστικά των logistics που χρησιμοποιούνται για τη δημιουργία του.

Στο τελευταίο κεφάλαιο, παρουσιάζεται και μια μελέτη περίπτωσης με το καταυλισμό της Ιορδανίας που μέχρι σήμερα αποτελεί το μοντέλο ανθρωπιστικών logistics με τις καλύτερες προδιαγραφές, αλλά όχι αρκετές για να καλύπτει σωστά τις ανθρώπινες ανάγκες επιβίωσης.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

1.	ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΑ LOGISTICS	4
1.1.	Ορισμοί	4
1.2.	Τα χαρακτηριστικά των Ανθρωπιστικών logistics	5
1.3.	Η σημασία, ο ρόλος τους	9
1.4.	Οι διαφορές τους με τις εμπορικές εφοδιαστικές αλυσίδες	10
1.5.	Προκλήσεις.....	12
1.6.	Κατηγορίες και εμπλεκόμενες οργανώσεις	13
2.	ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΑ LOGISTICS ΣΤΗ ΠΡΟΣΦΥΓΙΚΗ ΚΡΙΣΗ ΣΤΟΝ ΕΛΛΑΔΙΚΟ ΧΩΡΟ	18
2.1.	Εισαγωγή.....	18
2.2.	Κέντρα πρώτης υποδοχής (Hotspot)	25
2.3.	Τρέχουσα κατάσταση στην Ελλάδα	26
2.4.	Σύμφωνα με την πορεία υλοποίησης των δράσεων προτεραιότητας στο πλαίσιο του ευρωπαϊκού θεματολογίου για τη μετανάστευση στην Ελλάδα.....	29
2.5.	Στατιστικά και Ροές μεταναστών στη Προσφυγική κρίση.....	32
2.6.	Οι ροές προσφύγων στον Ελλαδικό χώρο το 2015.....	33
2.7.	Οι ροές προσφύγων στον Ελλαδικό χώρο το 2016.....	36
2.8.	Προοπτικές για το 2016.....	37
3.	ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΠΡΟΣΦΥΓΙΚΟΥ ΚΑΤΑΥΛΙΣΜΟΥ	40
3.1.	Ορισμός – Έκταση – Πληθυσμός – Τοποθεσία	41
3.2.	Σχεδιασμός χώρου και κτιριακές μονάδες	43
3.3.	Διαχείριση τροφίμων και αποθεμάτων.....	47
3.4.	Σχεδιασμός εφοδιασμού και reverse logistics.....	49
3.5.	Τεχνολογίες και πληροφοριακά συστήματα	52
3.6.	Διαχείριση ανθρωπίνων πόρων και οι εμπλεκόμενοι οργανισμοί	53
4.	ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗΣ.....	55
4.1.	Zaatari Ιορδανίας	55
4.2.	Παρόμοια refugee camps	72
5.	ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ	75
6.	ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	77
7.	ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΕΣ ΠΗΓΕΣ	80

1. ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΑ LOGISTICS

1.1. Ορισμοί

Για να καταλάβουμε σαφέστατα την έννοια των Ανθρωπιστικών Logistics και να καταλήξουμε σε έναν ορισμό, πρέπει αναφερθούμε σε έναν ορισμό για το κλάδο των Logistics και έναν για το κλάδο των Humanitarian.

Σύμφωνα με το Council of Logistics Management (USA):

« Logistics είναι το τμήμα στη Διαχείριση της Εφοδιαστικής Αλυσίδας, που σχεδιάζει, υλοποιεί και ελέγχει την αποδοτική-αποτελεσματική κανονική και αντίστροφη ροή αποθήκευση των αγαθών, υπηρεσιών και των σχετικών πληροφοριών μεταξύ του σημείου προέλευσης και του σημείου της κατανάλωσης, προκειμένου να ανταποκριθεί στις απαιτήσεις των πελατών ».

Σύμφωνα με το άρθρο 25 του UN Charta of Human Rights:

«Καθένας έχει δικαίωμα σε ένα βιοτικό επίπεδο ικανό για την υγεία και την ευημερία του ίδιου και της οικογένειάς του, συμπεριλαμβανομένων των τροφίμων, ρουχισμό, κατοικία, ιατρική περίθαλψη και τις απαραίτητες κοινωνικές υπηρεσίες, καθώς και το δικαίωμα στην ασφάλεια σε περίπτωση ανεργίας, ασθένειας, αναπηρίας, χηρείας, γήρατος ή άλλες περιπτώσεις που στερείται τα μέσα της συντήρησής σε περιστάσεις πέρα από τον έλεγχό του».

Σε συνδυασμό των δύο παραπάνω ορισμών, τα Ανθρωπιστικά logistics μπορούμε γενικά να τα ορίσουμε ως ο κλάδος των logistics , που ειδικεύεται στην οργάνωση της παράδοσης και την αποθήκευση των προμηθειών κατά τη διάρκεια φυσικών καταστροφών ή πολύπλοκων καταστάσεων έκτακτης ανάγκης στην πληγείσα περιοχή και τους ανθρώπους.

Και πιο ειδικά, τα Humanitarian Logistics ορίζεται ως:

«Ο τομέας της Εφοδιαστικής Αλυσίδας, που χρησιμοποιεί τα logistics, την διαδικασία σχεδιασμού, εφαρμογής και ελέγχου της αποτελεσματικής και αποδοτικής από άποψη κόστους ροής και αποθήκευσης αγαθών, υλικού, και σχετικής πληροφορίας, από την πηγή στο σημείο κατανάλωσης με σκοπό να καλύψει τις βιοτικές ανάγκες του κάθε ανθρώπου για την για την υγεία και την ευημερία του ίδιου και της οικογένειάς του ».

Η οργάνωση των ανθρωπιστικών logistics περιλαμβάνει το σχεδιασμό και τον συντονισμό όλων των δραστηριοτήτων που σχετίζονται με υλικά, πληροφορίες και οικονομικές ροές κατά τη διαδικασία ανακούφισης της πληγείσας περιοχή από την καταστροφή. Επομένως τα ανθρωπιστικά logistics εμπεριέχουν διαδικασίες και συστήματα σχετικά με τη κινητοποίηση ανθρώπων, πηγών, ικανοτήτων ,γνώσεων και πληροφοριών που προσδοκούν να βοηθήσουν τους ευπαθείς πληθυσμούς που έχουν υποστεί μια φυσική ή ανθρωπιστική καταστροφή. Επίσης περιλαμβάνει το συντονισμό και τη συνεργασία διαφορετικών μελών της εφοδιαστικής αλυσίδας, εξωτερικών παροχών υπηρεσιών και ανθρωπιστικών οργανώσεων. Επιπλέον ο τύπος και η ποσότητα των πόρων, ο τρόπος προμήθειας και αποθήκευσης των προμηθειών, τα εργαλεία παρακολούθησης και τα μέσα μεταφοράς στην περιοχή που επλήγη, η εξειδίκευση των ομάδων που συμμετέχουν στην επιχείρηση και το σχέδιο της συνεργασίας μεταξύ αυτών των ομάδων, είναι μερικά σημαντικά ζητήματα που συνδέονται άμεσα με τα ανθρωπιστικά logistics.

1.2. Τα χαρακτηριστικά των Ανθρωπιστικών logistics

Η μελέτη των εφοδιαστικών αλυσίδων παροχής ανθρωπιστικής βοήθειας μας έχει οδηγήσει στα εξής βασικά χαρακτηριστικά:

- Ικανότητα για άμεση ανταπόκριση σε μεταβολές στο περιβάλλον λειτουργίας της εφοδιαστικής αλυσίδας (responsiveness). Οι εφοδιαστικές αλυσίδες παροχής ανθρωπιστικής βοήθειας λειτουργούν συνήθως με συνεχείς διακοπές και παρεμποδίσεις στη λειτουργία τους.
- Πληροφορίες για τη διαχείριση μεγάλων κινδύνων και ρίσκων, αφού οι εφοδιαστικές αλυσίδες παροχής ανθρωπιστικής βοήθειας ειδικεύονται σ' αυτή.

- Μια κρίση έχει ως επακόλουθο την παρεμπόδιση ή και τη διακοπή της λειτουργίας των εμπορικών εφοδιαστικών αλυσίδων στην περιοχή που συμβαίνει. Η γρήγορη αντιμετώπιση του συμβάντος και η επανέναρξη της φυσιολογικής λειτουργίας των εμπορικών εφοδιαστικών αλυσίδων βασίζονται στην αποτελεσματικότητα της εφοδιαστικής αλυσίδας παροχής ανθρωπιστικής βοήθειας που θα στηθεί. Τέτοιες διακοπές έχουν τόσο μεγάλο αντίκτυπο στη λειτουργία επιχειρήσεων, ώστε πολλές αμερικανικές εταιρείες οι οποίες παράγουν τα προϊόντα τους σε χώρες της νοτιοανατολικής Ασίας, που προσφέρουν φθηνό εργατικό δυναμικό αλλά επηρεάζονται συχνά από τοπικές ανθρωπιστικές καταστροφές (με αποτέλεσμα απροσδόκητη και απρόβλεπτη διακοπή εργασιών και διατάραξη των δραστηριοτήτων των εμπορικών εφοδιαστικών αλυσίδων), να σχεδιάζουν τη μεταφορά της παραγωγικής τους δραστηριότητας σε χώρες όπως το Μεξικό που τέτοια συμβάντα είναι σαφώς σπανιότερα.

Ειδικότερα όμως τα χαρακτηριστικά των ανθρωπιστικών logistics είναι η αποθήκευση, η διανομή, το αρχείο ή βάση δεδομένων, τα πληροφοριακά συστήματα και τα διάφορα εργαλεία της τεχνολογίας. Επομένως, είναι κρίσιμο σε αυτό το σημείο να τα αναλύσουμε ξεχωριστά.

- Η ανάπτυξη logistics αποθήκευσης για την αποθήκευση όλων των βασικών αγαθών είναι ένα από τα εργαλεία που χρησιμοποιούνται στο σχεδιασμό αντιμετώπισης των καταστροφών. Οι αποθήκες πρέπει να σχεδιαστούν λαμβάνοντας προφυλάξεις για τη μόλυνση από τα απόβλητα των υλικών και να έχουν οργανωθεί με τέτοιο τρόπο ώστε να διευκολυνθεί η παράδοση στην επιθυμητή περιοχή στο επιθυμητό χρόνο και στις επιθυμητές ποσότητες.
- Η επιτυχής ανθρωπιστικές ενέργειες προϋποθέτουν επίσης ότι τα κέντρα διανομής που βρίσκονται στη σωστή περιοχή, η οποία είναι προφανώς κοντά στην περιοχή που τείνει να πληγεί από μια καταστροφή και μπορεί να υποδεικνύεται μέσω του λογισμικού ή των μαθηματικών μοντέλων. Οι αρμόδιες αρχές στοχεύουν στη μεγιστοποίηση της ανταπόκρισης και την ελαχιστοποίηση του χρόνου διανομής, των χρημάτων που δαπανώνται και του αριθμού των κέντρων διανομής. Ο συντονισμός της παράδοσης των αγαθών,

της οργάνωσης των ομάδων, των προμηθειών και της κίνηση του εξοπλισμού γίνεται από κέντρα συγκέντρωσης, τα οποία βρίσκονται κοντά στην πληγείσα περιοχή. Ένας τρόπος να πάρουμε προφυλάξεις πριν συμβεί μια καταστροφή, είναι να οργανωθούν σχέδια έκτακτης ανάγκης τα οποία θα βοηθήσουν την προετοιμασία και κατά συνέπεια τη κινητοποίηση στην εποχή της καταστροφής.

- Μια τεχνική η οποία μπορεί να βελτιώσει την ανταπόκριση είναι η απογραφή προ-τοποθέτησης. Αυτή η τεχνική χρησιμοποιείται για την εκτίμηση των ποσοτήτων, στοιχείο που απαιτείται σύμφωνα με τους ειδικούς για τα επίπεδα των αποθεμάτων ασφαλείας και τη συχνότητα των εντολών, ή για την αναζήτηση των βέλτιστων θέσεων για τις αποθήκες που χρησιμοποιούν την τοποθεσία εγκατάστασης. Τα logistics είναι ένα από τα σημαντικότερα εργαλεία της ετοιμότητας σε περιπτώσεις καταστροφών, μεταξύ επιτήρησης, δοκιμών, προειδοποίησης και ανάλυσης κινδύνου. Άλλωστε, η επιτυχία και οι επιδόσεις στον τομέα της ανθρωπιστικής αλυσίδας ανακούφισης είναι πολύ δύσκολο να μετρηθούν λόγω κάποιων ιδιαίτερων χαρακτηριστικών, όπως είναι ότι οι ανθρωπιστικές επιχειρήσεις έχουν πολύ απρόβλεπτη ζήτηση, δυσκολία συγκέντρωσης στοιχείων από επιχειρήσεις, απρόβλεπτο περιβάλλον εργασίας, έλλειψη κινήτρων για τη μέτρηση (λόγω του μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα), πολύ σύντομο χρονικό διάστημα και άγνωστες μεταβλητές, όπως η γεωγραφία, πολιτική κατάσταση ή τις καιρικές συνθήκες.
- Η τεχνολογία αποτελεί βασικό παράγοντα για την επίτευξη καλύτερων αποτελεσμάτων στον τομέα της εφοδιαστικής καταστροφής. Την εφαρμογή για ενημερωμένη πληροφόρηση ή συστήματα εντοπισμού και χρησιμοποιώντας E.R.P. λογισμικά για ανθρωπιστικά logistics ή αλλιώς Humanitarian Logistics Software (HLS), που μπορεί να παρέχουν σε πραγματικό χρόνο πληροφορίες της εφοδιαστικής αλυσίδας, οι οργανισμοί μπορούν να ενισχύσουν τη λήψη αποφάσεων, να αυξήσει την ταχύτητα των λειτουργιών ανακούφισης και να επιτευχθεί καλύτερος συντονισμός της προσπάθειας ανακούφισης. Τη χρήση βιομετρικών στοιχείων για την αναγνώριση προσώπων ή μη επιτρεπόμενων ουσιών, ασύρματες τηλεπικοινωνίες, τεχνολογία των μέσων ενημέρωσης για την προώθηση της

δωρεάς, και ιατρικών τεχνολογιών είναι μερικές περισσότερες πτυχές της τεχνολογίας που εφαρμόζεται σε ανθρωπιστικές επιχειρήσεις.

➤ Δύο E.R.P. λογισμικά για ανθρωπιστικά logistics:

1. *Humanitarian Logistics Software (HLS)*

Πρόκειται για ένα λογισμικό που αναπτύχθηκε από το Fritz Institute με σκοπό την κάλυψη των ιδιαίτερων αναγκών που δημιουργούνται στην ανθρωπιστική εφοδιαστική. Παρακολουθεί τα κανάλια διανομής ανθρωπιστικής βοήθειας, τη μετάδοση πληροφοριών, και τις χρηματικές ροές από τους δωρητές στους τελικούς παραλήπτες. Προσφέρει οφέλη όπως:

- Αυξημένη ταχύτητα μεταφοράς στην εφοδιαστική αλυσίδα.
- Έγκαιρη ενημέρωση για εξελίξεις στον πληγέντα τόπο των υπεύθυνων για τη λήψη αποφάσεων.
- Διευκόλυνση της συνεργασίας μεταξύ διαφορετικών ανθρωπιστικών οργανώσεων.
- Καταγραφή και δυνατότητα ανάλυσης των δεδομένων προηγούμενων disasters.
- Βελτίωση της απόδοσης των δωρεών.

Το λογισμικό αναπτύχθηκε σε συνεργασία με το Διεθνές Κίνημα Ερυθρού Σταυρού και Ερυθράς Ημισελήνου (IFRC). Η χρήση του ξεκίνησε το 2003 και έκτοτε έχει χρησιμοποιηθεί σε πολλές προσπάθειες παροχής ανθρωπιστικής βοήθειας ανά τον κόσμο.

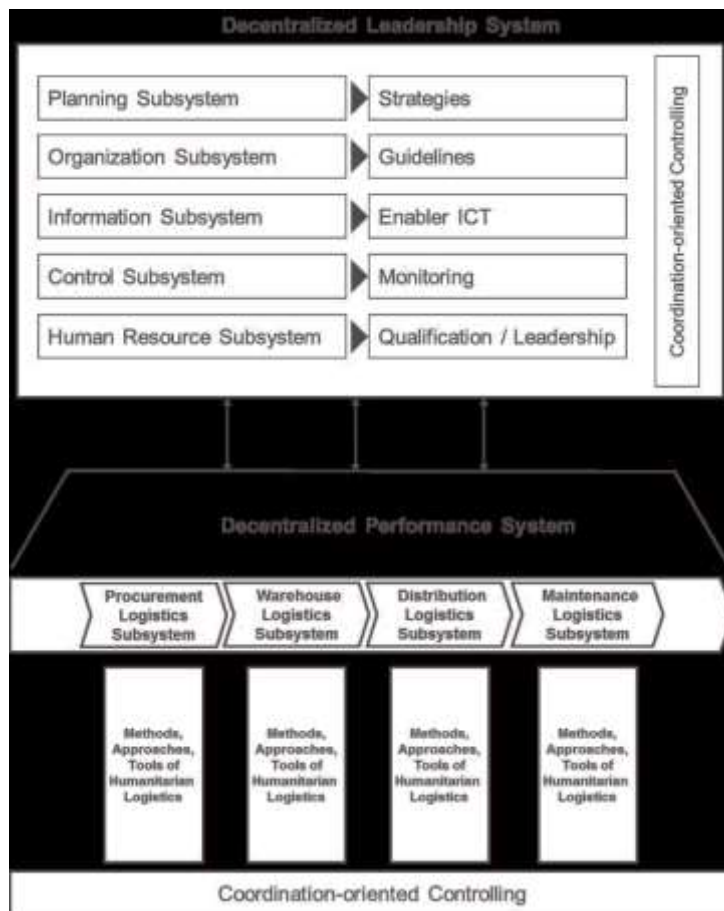
2. *HELIOS*

Το λογισμικό HELIOS βοηθά τις ανθρωπιστικές οργανώσεις να παρέχουν βοήθεια σε πληγείσες περιοχές γρήγορα και αποτελεσματικά, παρέχοντας επικαιροποιημένα δεδομένα για την εφοδιαστική αλυσίδα που υποβοηθούν τη λήψη αποφάσεων σε όλα της τα στάδια.

Η ανάπτυξη του λογισμικού ήταν αποτέλεσμα της ανάγκης πολλών διεθνών οργανισμών και ΜΚΟ για ένα πληροφοριακό σύστημα που θα επέτρεπε την αποτελεσματική παρακολούθηση των μεγάλων ποσοτήτων ανθρωπιστικής βοήθειας και δωρεών που έπρεπε να διαμοιραστούν στις χώρες της νοτιοανατολικής Ασίας που είχαν πληγεί από το τσουνάμι του 2004. Η ανάπτυξη βρίσκεται ακόμη σε εξέλιξη, με πολλές από τις προαναφερθείσες

οργανώσεις να χρησιμοποιούν ακόμη χρονοβόρες διαδικασίες και παρωχημένες μεθόδους για την παρακολούθηση της ροής του ανθρωπιστικού υλικού στην εφοδιαστική αλυσίδα.

Σκοπός του λογισμικού είναι η ικανοποίηση των αναγκών όσο το δυνατόν περισσότερων ανθρωπιστικών οργανισμών και ΜΚΟ και η ενοποίηση μέχρι έναν βαθμό του συστήματος και των καναλιών διανομής ανθρωπιστικής βοήθειας.

Δομή ενός ολοκληρωμένου συστήματος logistics για ανθρωπιστικά προγράμματα (Πηγή: Hausladen 2011).

1.3. Η σημασία, ο ρόλος τους

Τα ανθρωπιστικά logistics αποκτούν διαρκώς αυξανόμενη σημασία στη σημερινή εποχή λόγω της προσφυγικής κρίσης ανά το κόσμο, οι ροές (αφίξεις) προσφύγων και μεταναστών προς την Ελλάδα μέσω της Μεσογείου τον Αύγουστο του 2015 ανήλθαν στις 107.843 που μεταφράζεται σε αύξηση 1500% σε σχέση με τον ίδιο μήνα του 2014.

Ο ρόλος των αλυσίδων εφοδιασμού ανθρωπιστικής βοήθειας σε μια καταστροφή είναι πολύ σημαντικός για τους εξής λόγους:

- Η συμβολή τους στην αποδοτική και αποτελεσματική εν ταχύτητας ροής που χρειάζεται ώστε να ανταποκρίνονται σε μια ανθρωπιστική αποστολή σε ένα πρόγραμμα απαιτήσεων αγαθών πρώτης ανάγκης, όπως νερό, τρόφιμα, στέγη και φάρμακα.
- Ο ιδιάζων ρόλος που κατέχει η διαχείριση της εφοδιαστικής αλυσίδας για να αντιμετωπίσει με αποτελεσματικό τρόπο μια ανθρωπιστική καταστροφή φαίνεται από το γεγονός ότι τα κόστη μεταφοράς και διανομής της ανθρωπιστικής βοήθειας σε μια ανθρωπιστική καταστροφή ανέρχονται στο 80% του συνολικού ποσού που δαπανάται για την αντιμετώπιση του συμβάντος .
- Από τα logistics προκύπτει το αρχείο δεδομένων από προηγούμενες καταστροφές ώστε να υπολογιστεί το πλήθος των αγαθών και η ανίχνευση τους κατά μήκος της εφοδιαστικής αλυσίδας. Η βάση των δεδομένων αυτή εμπεριέχει τα μέσα, τα κόστη και τους χρόνους μεταφοράς, τα χρονοδιαγράμματα ανταπόκρισης, την αποτελεσματικότητα των προμηθευτών και την καταλληλότητα των προϊόντων και των υπηρεσιών που προσφέρθηκαν από χορηγούς.

1.4. Οι διαφορές τους με τις εμπορικές εφοδιαστικές αλυσίδες.

Η απουσία της έννοιας του κέρδους είναι το βασικό χαρακτηριστικό διαφοροποίησης των ανθρωπιστικών εφοδιαστικών αλυσίδων με τις εμπορικές εφοδιαστικές αλυσίδες.

Οι ανθρωπιστικές οργανώσεις αποζητούν τη πιο γρήγορη ανταπόκριση στη μεταφορά των αγαθών στις περιοχές που πληγεί από την καταστροφή και μετά έρχεται το κόστος, βέβαια το ιδανικό είναι μια ισορροπία των δύο αυτών παραμέτρων.

Οι εμπορικές εφοδιαστικές αλυσίδες διαθέτουν λειτουργίες οι οποίες δεν υπάρχουν στα ανθρωπιστικά logistics, όπως είναι οι η διαχείριση των ακίνητων περιουσιακών στοιχείων και του στόλου. Από την αντίθετη μεριά, το ίδιο ισχύει για τις χορηγίες αγαθών, τη διαχείριση του προσωπικού, τις διαδικασίες μετά την διανομή των αγαθών, οι σχέσεις με τους τοπικούς φορείς και η αξιολόγηση της δράσης και της κατάστασης, όπου οι λειτουργίες αυτές εμπεριέχονται στα ανθρωπιστικά logistics.

Οι κυριότερες διαφορές μεταξύ εμπορικών εφοδιαστικών αλυσίδων και εφοδιαστικών αλυσίδων παροχής ανθρωπιστικής βοήθειας είναι οι εξής:

- **Σκοπός:** Οι εμπορικές εφοδιαστικές αλυσίδες λειτουργούν με σκοπό το κέρδος, ενώ οι εφοδιαστικές αλυσίδες παροχής ανθρωπιστικής βοήθειας λειτουργούν με σκοπό τη μεγιστοποίηση της ανθρωπιστικής συνεισφοράς τους.
- **Τρόπος λειτουργίας:** Η λειτουργία των εμπορικών εφοδιαστικών αλυσίδων είναι συνήθως απρόσκοπτη. Η προσφορά και η ζήτηση είναι προκαθορισμένες και σχετικά σταθερές, ενώ το περιβάλλον στο οποίο λειτουργούν δεν δημιουργεί ενοχλήσεις και εμπόδια γι' αυτές. Αντίθετα, οι εφοδιαστικές αλυσίδες παροχής ανθρωπιστικής βοήθειας λειτουργούν με απρόβλεπτη και συνεχώς μεταβαλλόμενη ζήτηση (λόγω όχι μόνο συνεχών αλλαγών των δεδομένων στα πεδία δράσης τους, αλλά και έλλειψης συντονισμού μεταξύ διαφορετικών προσπαθειών για προσφορά ανθρωπιστικής βοήθειας στο ίδιο συμβάν) , αλλά και απρόβλεπτη και συνεχώς μεταβαλλόμενη προσφορά, αφού η εισροή δωρεών, είτε χρηματικών είτε υλικών, δεν είναι σταθερή. Επίσης, οι περιοχές στις οποίες δραστηριοποιούνται οι εφοδιαστικές αλυσίδες παροχής ανθρωπιστικής βοήθειας βρίσκονται τις περισσότερες φορές σε αναταραχή (ιδιαίτερα κατά τη φάση της άμεσης απόκρισης), δυσχεραίνοντας σαφώς τη λειτουργία τους με συνεχείς διακοπές στη ροή της εφοδιαστικής αλυσίδας και συχνά κατεστραμμένο δίκτυο υποδομών.
- **Σημασία του χρόνου:** Στις εμπορικές εφοδιαστικές αλυσίδες, ο χρόνος είναι χρήμα, ενώ στις εφοδιαστικές αλυσίδες παροχής ανθρωπιστικής βοήθειας ο χρόνος μεταφράζεται σε ανθρώπινες ζωές, αφού η καθυστέρηση στην παροχή

ανθρωπιστικής βοήθειας σε μια πληγείσα περιοχή επιφέρει σίγουρα ανθρώπινες απώλειες.

- **Πηγές χρηματοδότησης:** Στις εμπορικές εφοδιαστικές αλυσίδες οι οικονομικές εισροές προέρχονται από χρηματικά αντίτιμα που καταβάλλουν οι πελάτες που εξυπηρετεί η εφοδιαστική αλυσίδα. Στις εφοδιαστικές αλυσίδες παροχής ανθρωπιστικής βοήθειας οι πηγές χρηματοδότησης είναι αποκλειστικά δωρητές οι οποίοι διαθέτουν τα χρήματά τους για το σκοπό. Και στις δύο περιπτώσεις είναι συχνό φαινόμενο η διανομή των αγαθών μέσω της εφοδιαστικής αλυσίδας να υπόκειται σε περιορισμούς που επιβάλλουν οι μεγάλοι πελάτες ή αντίστοιχα οι μεγάλοι δωρητές. Η διαφορά αυτή στη χρηματοδότηση και στον κερδοσκοπικό χαρακτήρα των εμπορικών εφοδιαστικών αλυσίδων σε αντίθεση με τον ανθρωπιστικό, μη κερδοσκοπικό χαρακτήρα των εφοδιαστικών αλυσίδων παροχής ανθρωπιστικής βοήθειας δικαιολογεί το χάσμα που υπάρχει στην τεχνογνωσία και στις προσπάθειες βελτιστοποίησης της ροής στην εφοδιαστική αλυσίδα μεταξύ των εμπορικών και των ανθρωπιστικών εφοδιαστικών αλυσίδων. Στην περίπτωση των πρώτων τα οικονομικά κίνητρα και η χρηματοδότηση προσπαθειών βελτιστοποίησης έχουν οδηγήσει σε τεράστιες διαφορές σε αποτελεσματικότητα και σε τεχνογνωσία με τις δεύτερες, την οποία τις περισσότερες φορές οι εταιρείες logistics είναι απρόθυμες να μοιραστούν με ανθρωπιστικές οργανώσεις.

1.5. Προκλήσεις

Οι διαφορές αυτές δημιουργούν τις εξής προκλήσεις για τα ανθρωπιστικά logistics:

- Απρόβλεπτες διακυμάνσεις στη ζήτηση, από άποψη χρόνου, τοποθεσίας, είδους και ποσοτήτων.
- Αιφνίδια εμφάνιση ζήτησης μεγάλων ποσοτήτων πληθώρας προϊόντων εντός συντόμου χρονικού διαστήματος (στη φάση της άμεσης απόκρισης).
- Σοβαρές επιπτώσεις σε περίπτωση καθυστερήσεων (απώλεια ανθρωπίνων ζωών).

- Ελλείμματα σε πόρους, έμψυχο δυναμικό, τεχνογνωσία, δυνατότητες μεταφοράς και αποθήκευσης, και χρημάτων.
- Διαφορετικοί τύποι ανθρωπιστικών καταστροφών απαιτούν τελείως διαφορετική αντιμετώπιση στην οργάνωση της εφοδιαστικής αλυσίδας.

1.6. Κατηγορίες και εμπλεκόμενες οργανώσεις

Στα ανθρωπιστικά logistics συναντώνται τρεις κατηγορίες logistics:

➤ Military logistics:

Ο στρατός λόγω της πειθαρχίας του και της καλής ιεραρχικής του δομής προσφέρει ανθρωπιστική βοήθεια με την πιο γρήγορη απόκριση σε καταστάσεις έκτακτης ανάγκης, όπως λένε και οι πρόσφυγες στην Ειδομένη « Ευχαριστούμε τα Πράσινα Ανθρωπάκια ». Σε συνεργασία όμως με τους Μη Κυβερνητικούς οργανισμούς, που κατά ένα μέρος έχουν ανεξάρτητη δράση, έχουν δημιουργήσει το Civil Military Operations Center, που είναι κάτι μεταξύ στρατιωτικών (ιεραρχικό ρόλο) και πολιτικών (ελεύθερο ρόλο) οργανισμών. Επίσης, η προσφορά των στρατιωτικών logistics στα ανθρωπιστικά logistics έρχεται και μέσω των τεχνολογιών και των συστημάτων που έχουν αναπτύξει σε διάφορες αποστολές του στρατού.

➤ Business Logistics:

Οι επιχειρήσεις τα τελευταία χρόνια έχουν δείξει ενδιαφέρον στην ανάπτυξη των εφοδιαστικών τους αλυσίδων σε θέματα φυσικών και ανθρώπινων καταστροφών, ώστε να μένουν ανέπαφες ή όσο το δυνατόν λιγότερη επιρροή να ασκείται σε αυτές από τέτοιες καταστροφές.

➤ Relief Logistics:

Στη κατηγορία αυτήν είναι επιχειρήσεις ή οργανισμοί ανακούφισης, οι οποίες έρχονται αντιμέτωπες με ζητήματα ζωής και θανάτου. Οι συγκεκριμένοι οργανισμοί λαμβάνουν χώρα σε τριτοκοσμικές χώρες που έχουν έλλειψη υποδομών και περιοχές που δεν υπάρχουν κέντρα εφοδιασμού κοντά.

Σχέσεις στην ανθρωπιστική εφοδιαστική

Στις κατηγορίες αυτές έχουμε τους παρακάτω εμπλεκόμενους βασικούς παίκτες στα ανθρωπιστικά logistics:

- Οργανισμός Ηνωμένων Εθνών (ΟΗΕ): Ο ΟΗΕ έχει διάφορες οργανώσεις που δρουν υπό την αιγίδα του και χρηματοδοτούνται από αυτόν. Κυριότερες είναι ο Παγκόσμιος Οργανισμός Υγείας (WHO) και η Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες (UNCHR). Ο ΟΗΕ είναι ο μεγαλύτερος παίκτης στις εφοδιαστικές αλυσίδες παροχής ανθρωπιστικής βοήθειας, καθώς το τεράστιο μέγεθός που έχει του επιτρέπει να καθορίζει σε πολύ μεγάλο βαθμό τη χρηματοδότηση των ΜΚΟ που δρουν στις πληγείσες περιοχές, καθώς και τη διάδοση της πληροφορίας ανάμεσα στους εθελοντές παροχής ανθρωπιστικής βοήθειας. Λόγω των μεγεθών οι ΜΚΟ είναι εξαρτώμενες από τον ΟΗΕ, αλλά ο ΟΗΕ είναι μη εξαρτώμενος από τις ΜΚΟ. Γι' αυτό το λόγο η εδραίωση στενών σχέσεων συνεργασίας συχνά δεν είναι εφικτή.
- Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις (ΜΚΟ): Οργανισμοί που συγκροτούνται από φυσικά ή νομικά πρόσωπα και δρουν ανεξάρτητα από οποιαδήποτε μορφή κυβέρνηση. Συνολικά ανά τον κόσμο διαχειρίζονται περί τα έξι

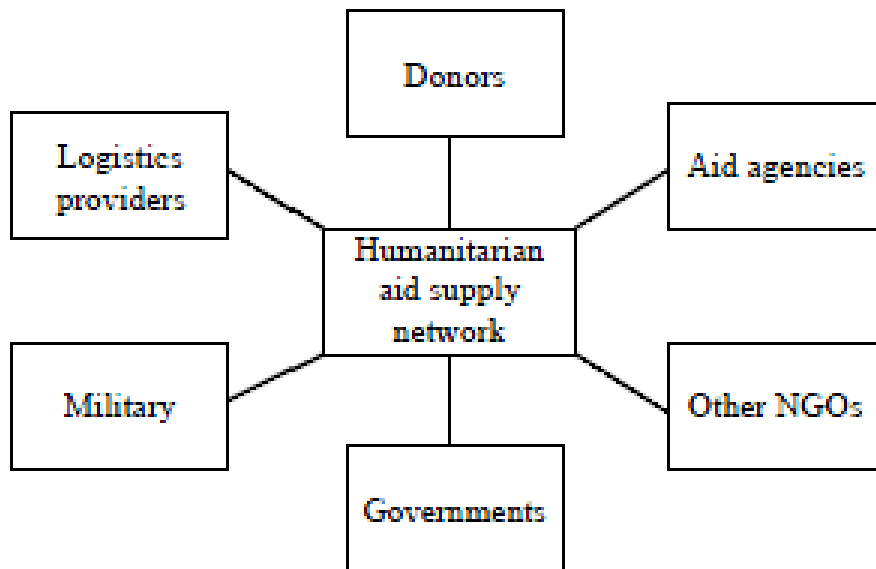
δισεκατομμύρια δολάρια τα οποία διοχετεύουν σε ανθρωπιστικές δράσεις. Χρηματοδοτούνται από ανεξάρτητες δωρεές ιδιωτών και χορηγίες ιδρυμάτων ή κυβερνήσεων, καθώς και από την πώληση αγαθών και υπηρεσιών. Οι πολιτικές για τη δράση και τη χρηματοδότηση διαφέρουν σε πολύ μεγάλο βαθμό ανάμεσα σε διαφορετικές ΜΚΟ.

- Στρατός: Τα καθήκοντα των στρατιωτικών δυνάμεων που αναπτύσσονται σε μια πληγείσα περιοχή περιλαμβάνουν την προστασία των εργαζόμενων ΜΚΟ και διεθνών οργανισμών για την παροχή ανθρωπιστικής βοήθειας από κινδύνους που εμφανίζονται στον πόλεμο, την άμεση παροχή ανθρωπιστικής βοήθειας (όπως τη διανομή προμηθειών, την παροχή υπηρεσιών, και την ανοικοδόμηση κατεστραμμένων κτηρίων), την διαμεσολάβηση ανάμεσα σε αντίπαλα στρατόπεδα με σκοπό την ανταλλαγή προσφύγων, και την προστασία ασφαλών περιοχών, όπου οι διαμένοντες είναι ασφαλείς από εξωτερικές απειλές.
- Επιχειρήσεις: Κερδοσκοπικές επιχειρήσεις λειτουργούν είτε ως προμηθευτές υλικού ανθρωπιστικής βοήθειας για ΜΚΟ και διεθνείς οργανισμούς, είτε ως πάροχοι υπηρεσιών εφοδιαστικής αλυσίδας, είτε και ως δωρητές αγαθών, υπηρεσιών, τεχνογνωσίας, ή χρημάτων. Η ΜΚΟ ή ο διεθνής οργανισμός που ενδιαφέρεται για την αγορά τέτοιων αγαθών ή υπηρεσιών έχει πολλές επιλογές ανάμεσα σε εταιρείες-προμηθευτές και έτσι έχει το περιθώριο να αναζητήσει την πιο συμφέρουσα προσφορά.
- Οι τοπικές κυβερνήσεις.
- Άλλοι παράγοντες που εμπλέκονται στις εφοδιαστικές αλυσίδες παροχής ανθρωπιστικής βοήθειας είναι η Παγκόσμια Τράπεζα (Hazard Management Unit, HMU), το US Agency for International Development (USAID) – Office of Foreign Disaster Assistance (OFDA), το ProVention Consortium, και το European Community Humanitarian Office (ECHO).

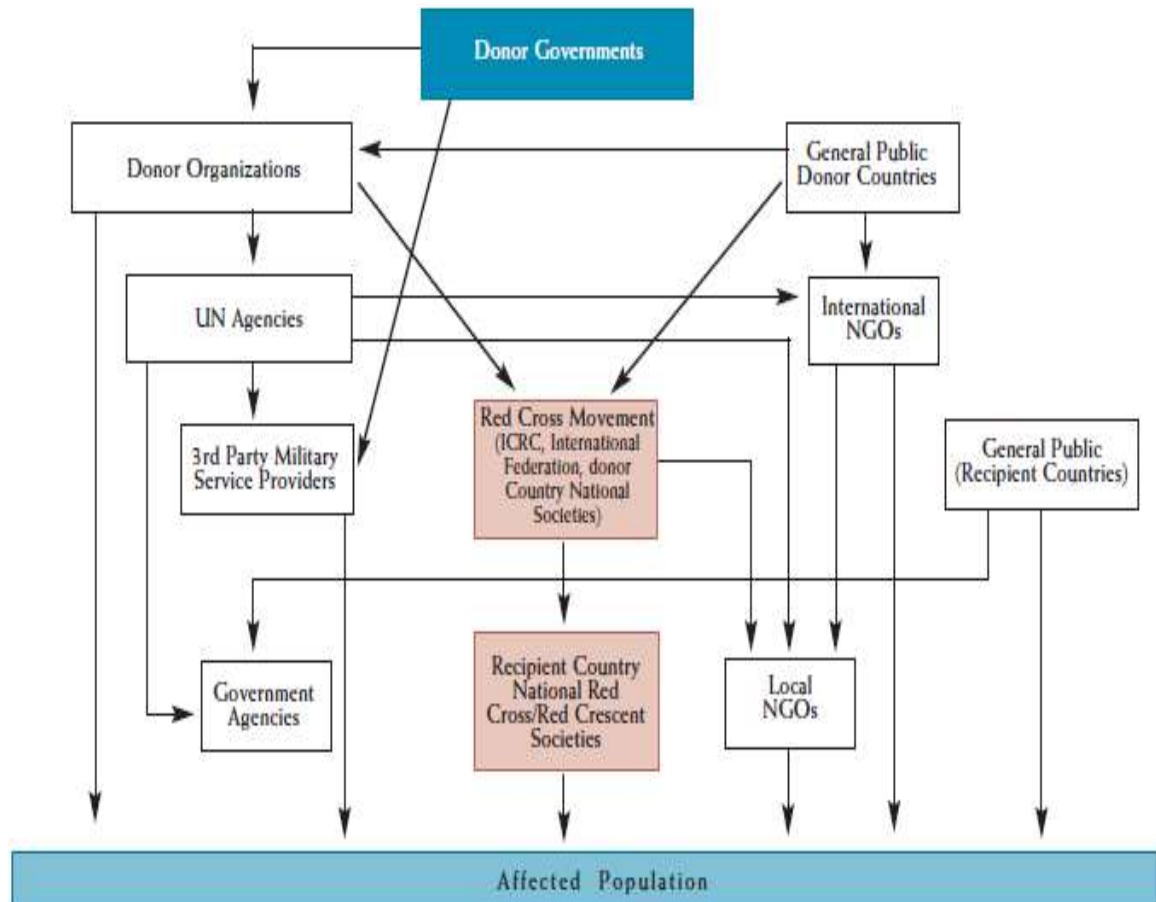

Ένταξη μιας τυπικής ανθρωπιστικής αλυσίδας εφοδιασμού στις φάσεις της διαχείρισης καταστροφών (Πηγή: van Wassenhove 2006).

Κυριότεροι παίκτες

Χρηματικές ροές στον ανθρωπιστικό τομέα

2. *ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΑ LOGISTICS ΣΤΗ ΠΡΟΣΦΥΓΙΚΗ ΚΡΙΣΗ ΣΤΟΝ ΕΛΛΑΔΙΚΟ ΧΩΡΟ*

2.1. Εισαγωγή

Σε όλες τις ιστορικές περιόδους, οι άνθρωποι μετανάστευαν από έναν τόπο σε άλλο. Οι λόγοι για τους οποίους προσπαθούν σήμερα να φτάσουν στις ακτές της Ευρώπης και οι δίαυλοι που χρησιμοποιούν για να το επιτύχουν είναι πολλοί και διαφορετικοί. Άλλοτε αναζητούν νόμιμες οδούς και άλλοτε διακινδυνεύουν τη ζωή τους γιατί προσπαθούν να ξεφύγουν από την πολιτική καταπίεση, τον πόλεμο και την φτώχεια ή επιδιώκουν να επανενωθούν με την οικογένειά τους, να αναπτύξουν επιχειρηματικότητα, να κατακτήσουν τη γνώση ή να αποκτήσουν εκπαιδευτικά προσόντα. Η μετανάστευση κάθε ατόμου κρύβει και μια διαφορετική ιστορία. Οι λανθασμένες και στερεότυπες αφηγήσεις συχνά τείνουν να εστιάζουν μόνο σε ορισμένους τύπους μεταναστευτικών ροών, και παραβλέπουν την εγγενή πολυπλοκότητα του φαινομένου αυτού, το οποίο επηρεάζει την κοινωνία με πολλούς διαφορετικούς τρόπους και απαιτεί πολυποίκιλες απαντήσεις. Άμεσο επιτακτικό καθήκον είναι η προστασία αυτών που βρίσκονται σε κατάσταση ανάγκης. Η δραματική προσπάθεια χιλιάδων μεταναστών που διακινδυνεύουν τη ζωή τους για να διασχίσουν τη Μεσόγειο μας έχει όλους συγκλονίσει.

Η προσφυγική κρίση ξεχωρίζει, λόγω της τεράστιας ανθρώπινης τραγωδίας και του ανθρώπινου πόνου που φέρνει στο προσκήνιο αλλά και γιατί η κρίση αυτή τροποποιεί τα δεδομένα όπως τα γνωρίζαμε, δημιουργεί μια νέα κατάσταση τόσο για την Ελλάδα όσο και για την Ευρώπη. Η εικόνα των κλειστών συνόρων θυμίζει άλλες, σκοτεινές εποχές. Διότι η Ευρώπη ως ένα κλειστό φρούριο δεν είναι παρά μια χίμαιρα. Και διότι η καταπάτηση των αρχών της αλληλεγγύης και του ανθρωπισμού στην αντιμετώπιση αυτού του κρίσιμου προβλήματος, εφόσον δεν αποτραπεί, θα έχει καταλυτικές αποσυνθετικές συνέπειες. Και το πρόβλημα κινδυνεύει να γίνει ανεξέλεγκτο. Ενδεικτικό είναι ότι από τις αρχές του χρόνου η ροή των προσφύγων ξεπέρασε τις 100.000 και από αυτούς περισσότεροι του 90% εισήλθαν από την Ελλάδα. Ενώ πέρυσι πέρασαν από τη χώρα πάνω από 800.000 άτομα με κατεύθυνση τη δυτική Ευρώπη. Με δεδομένη τη συνέχιση των πολεμικών συγκρούσεων στη Συρία αλλά και την αποσταθεροποίηση της ευρύτερης περιοχής της Μέσης Ανατολής

και μεγάλου τμήματος της βόρειας Αφρικής, δεν είναι καθόλου βέβαιο ότι οι πιέσεις θα μειωθούν σύντομα.

Τα νέα δεδομένα δεν έχουν ακόμη πλήρως διαμορφωθεί. Όμως όσα έχουν συμβεί ή πιθανολογούνται αρκούν για να κάνουμε ορισμένες διαπιστώσεις.

Μια **πρώτη διαπίστωση** που μπορούμε να κάνουμε είναι ότι η προσφυγική κρίση αναδεικνύεται σε κορυφαίο ζήτημα της εποχής μας, με συνέπειες όχι μόνο οικονομικές αλλά και ευρύτερες πολιτικές και γεωπολιτικές. Ο τρόπος αντιμετώπισής του –αν δηλαδή θα αντιμετωπιστεί με όρους ανθρωπισμού και αλληλεγγύης ή ξενοφοβίας και ρατσισμού– διαμορφώνει τις νέες διαχωριστικές γραμμές και τις ιδεολογικές και πολιτικές ταυτότητες στην Ευρώπη και την κάθε χώρα ξεχωριστά. Η Ευρώπη διαπερνάται σήμερα από αυτήν ακριβώς τη διαχωριστική γραμμή.

Σε πολλές χώρες δημιουργούνται πολιτικές εντάσεις από την άνοδο της Ακροδεξιάς και τις ξενοφοβικές τάσεις. Όμως είτε η Ευρώπη θα αντιμετωπίσει το προσφυγικό πρόβλημα συλλογικά με όρους αλληλεγγύης και ανθρωπιάς στη βάση μιας αμοιβαιοποίησης του κόστους και του οφέλους, είτε η κάθε χώρα θα ακολουθήσει τον δικό της δρόμο, ο οποίος όμως δεν οδηγεί παρά στο να καταστεί το πρόβλημα ανεξέλεγκτο. Για την Ευρώπη ο κίνδυνος είναι να επικρατήσουν ξενοφοβικές και ακροδεξιές λογικές, γεγονός που θα μπορούσε να την οδηγήσει στην αποδιάρθρωση και στην επιστροφή της στην εποχή των τυφλών εθνικιστικών ανταγωνισμών. Όμως και η λογική της Ευρώπης των πολλών ταχυτήτων θα μπορούσε να έχει το ίδιο αποτέλεσμα μέσα από διαφορετικές διαδρομές.

Το προσφυγικό λοιπόν φέρνει στην επιφάνεια μεγάλα στρατηγικά προβλήματα προσανατολισμού, αρχιτεκτονικής, πολιτικής και ταυτότητας της Ευρώπης. Είναι λοιπόν ανάγκη να κάνουν όλοι διαφανείς τις επιλογές τους και να δυναμώσουν οι φωνές και οι δυνάμεις που τάσσονται υπέρ μιας κοινωνικής και αλληλέγγυας Ευρώπης.

Δεύτερη διαπίστωση. Ειδικά στη χώρα μας, λόγω της γεωγραφικής της θέσης, η προσφυγική κρίση έχει μια αυξημένη επίδραση. Η απειλή ή ο κίνδυνος για κλείσιμο των συνόρων επηρεάζει πολυδιάστατα την κοινωνία. Γι' αυτό και έχοντας ως προτεραιότητα και σταθερή στόχευση την αποτροπή του κλεισίματος των συνόρων, πρέπει να προετοιμαστούμε για όλα τα ενδεχόμενα.

Τη δημιουργία καταλυμάτων και άλλων υποδομών φιλοξενίας προσφύγων και μεταναστών πρέπει να τη δούμε όχι ως ένα βάρος ή ως μια υποχρέωση προς τρίτους αλλά ως ένα μέσο θωράκισης μπροστά στον κίνδυνο το πρόβλημα να καταστεί

ανεξέλεγκτο. Με την έννοια αυτή, δεν θα ήταν υπερβολή αν λέγαμε ότι το προσφυγικό πρόβλημα και η ανασυγκρότηση της χώρας αναδεικνύονται πλέον στα δύο ιστορικών διαστάσεων «εθνικά στοιχήματα» της σύγχρονης ιστορίας μας, αφού η στάση μας απέναντι σε αυτά και ο τρόπος αντιμετώπισης και των δύο θα καθορίσει τη μελλοντική μας πορεία.

Στην αντιμετώπιση και των δύο αυτών προβλημάτων αυτό που μετράει περισσότερο και από τα χρήματα είναι οι αξίες και οι αρχές με βάση τις οποίες θα κάνουμε τις αναγκαίες επιλογές και, αν χρειαστεί, θα δώσουμε τις δύσκολες μάχες που έρχονται. Αυτό θα κρίνει το αποτέλεσμα. Και ακριβώς γι' αυτό, προσωπικά πιστεύω ότι, παρά τις μεγάλες δυσκολίες, τις αντιξοότητες –ακόμη και τους κινδύνους–, μπορούμε να τα κερδίσουμε και τα δύο αυτά στοιχήματα και να βγούμε από αυτή την κρίση με μια κοινωνία πιο ισχυρή, πιο αλληλέγγυα, πιο δημοκρατική και πιο δίκαιη, με μια οικονομία πιο σταθερή, παραγωγική και βιώσιμη, με μια χώρα με αυξημένο κύρος και ρόλο στην Ευρώπη και τον κόσμο. Θεμελιώδης προϋπόθεση γι' αυτό είναι να κάνουμε σαφείς επιλογές, να εξοπλιστούμε με σταθερούς και μακράς πνοής προσανατολισμούς και αποφασιστικότητα.

Κοιτώντας λοιπόν το παρόν από τη σκοπιά του μέλλοντος, θα πρέπει να προφυλαχτούμε από δύο κινδύνους: Ο πρώτος είναι να αγνοήσουμε τις άμεσες πιεστικές ανάγκες και τις τεράστιες αδικίες και ανισότητες που έχουν συσσωρευτεί στα χρόνια της κρίσης και της διαρκούς λιτότητας, να πούμε δηλαδή πως όλα αυτά είναι προβλήματα του μέλλοντος που θα τα λύσει μια μελλοντική ανάπτυξη. Ο άλλος κίνδυνος είναι να παγιδευτούμε στη διαχείριση της μιζέριας του παρελθόντος, να επιδοθούμε δηλαδή ως κοινωνία σε διάφορες μορφές «κανιβαλισμού», αντί να δούμε πώς θα οργανώσουμε και θα κατακτήσουμε το μέλλον, πώς θα αξιοποιήσουμε με σχέδιο και δικαιοσύνη τις όχι ευκαταφρόνητες δυνατότητές μας. Είναι προφανές ότι και από τους δύο αυτούς κινδύνους αναδεικνύεται η ανάγκη ενός συνολικού σχεδίου που θα εντάσσει τις άμεσες λύσεις σε μια προοπτική και θα χτίζει το μέλλον στην ικανοποίηση των αναγκών του σήμερα.

Θα πρέπει, επίσης, μιας και μιλάμε για κινδύνους, να αποφύγουμε μοτίβα του ιστορικού μας παρελθόντος, κατά τα οποία οι κυρίαρχες τάξεις της χώρας αναζητούσαν πολλές φορές λύσεις εύκολες αλλά ρηχές, στηριγμένες συχνά σε ξένα δεκανίκια, επιφυλάσσοντας στη χώρα ρόλους παρασιτικούς και εξαρτημένους στο πλαίσιο του παγκόσμιου καταμερισμού της εργασίας, αντί να διεκδικούν θέσεις και

ρόλους βασισμένους σε επιδόσεις στα πεδία της γνώσης, της επιστήμης, του πολιτισμού και της αναβαθμισμένης παραγωγής.

Και για να μη μείνει αυτό ως μια απλή ευχή, πρέπει να καταστήσουμε σε όλους σαφές ότι σε καμία περίπτωση δεν είναι όραμά μας να γίνουμε «επιδοτούμενοι συνοριοφύλακες» της Ευρώπης, να γίνουμε, δηλαδή, όπως ορισμένοι υπονοούν, «ο Λίβανος» ή «η Ιορδανία της Ευρώπης». Πρόκειται για μια τεράστια παγίδα την οποία πρέπει να αποφύγουμε, ακόμη και αν συνοδευόταν με πρόσκαιρα υλικά οφέλη. Φιλοδοξία μας πρέπει να είναι να κάνουμε ό,τι μπορούμε ώστε η Ευρώπη να αντιμετωπίσει αυτή την πρόκληση συλλογικά στη βάση του ανθρωπισμού και της αλληλεγγύης. Και βέβαια στο πλαίσιο ενός τέτοιου συλλογικού σχεδιασμού να αναλάβουμε και τις δικές μας ευθύνες.

Τρίτη διαπίστωση. Η κρίση μπορεί να αντιμετωπιστεί. Η Συρία μπορεί να ειρηνεύσει και οι ροές μπορούν να ελεγχθούν. Όπως έχει λεχθεί από πολλούς Ευρωπαίους παράγοντες, η Ευρώπη μπορεί να απορροφήσει άνετα τουλάχιστον 5 εκατομμύρια πρόσφυγες, αρκεί να κατανεμηθούν σε όλες τις χώρες. Και είναι ενδιαφέρον ότι ακόμη και χώρες που δεν είναι μέλη της ΕΕ, όπως η Νορβηγία ή η Ελβετία, έχουν προσφερθεί να πάρουν μέρος σε προγράμματα μετεγκατάστασης. Χρειάζεται όμως γι' αυτό σαφής πολιτική βούληση και συνεκτικός σχεδιασμός.

Ένα σχέδιο για την αντιμετώπιση της προσφυγικής κρίσης θα πρέπει να έχει τέσσερα τουλάχιστον σκέλη, να διέπεται από τις αρχές του διεθνούς δικαίου και να σέβεται τις διεθνείς Συνθήκες για την προστασία των προσφύγων και των ανθρωπίνων δικαιωμάτων.

Απαιτούνται:

- α) Αντιμετώπιση των αιτιών της κρίσης με μια μεγάλη πρωτοβουλία για την άμεση ειρήνευση της Συρίας και της ευρύτερης περιοχής.
- β) Ένα σχέδιο ελέγχου των ροών των προσφύγων, που πρέπει να περιλαμβάνει τόσο τον έλεγχο των συνόρων όσο και τη διασφάλιση νόμιμων και ασφαλών διαδρομών διέλευσης όσων ζητούν άσυλο.
- γ) Ένα σχέδιο διαχείρισης των προσφυγικών ροών και κατανομής τους στις διάφορες χώρες .
- δ) Ένα σχέδιο ανασυγκρότησης των περιοχών που έχουν πληγεί από τις πολεμικές συρράξεις και επιστροφής των μεταναστών και προσφύγων που το επιθυμούν στις χώρες προέλευσης τους.

Τέταρτη διαπίστωση: Η προσφυγική κρίση καθιστά ακόμη πιο αναγκαία την ολοκλήρωση της πρώτης αξιολόγησης το συντομότερο δυνατόν. Οι προϋποθέσεις για την ολοκλήρωση έχουν δημιουργηθεί και η όποια περαιτέρω καθυστέρηση είναι αδικαιολόγητη. Η ταχεία ολοκλήρωση της αξιολόγησης του προγράμματος θα επιτρέψει την έναρξη των συζητήσεων για το πρόβλημα του δημόσιου χρέους, η θετική έκβαση των οποίων θα επιταχύνει την πρόσβαση στις αγορές δανεισμού και τη μετάβαση της οικονομίας σε αναπτυξιακή τροχιά. Επίσης, αμέσως μετά την πρώτη αξιολόγηση, η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα έχει δεσμευτεί ότι θα λάβει μέτρα τα οποία θα διευκολύνουν τη ρευστότητα της οικονομίας και τους όρους χρηματοδότησής της.

Η έγκαιρη ολοκλήρωση αυτής της σειράς των βημάτων θα επιτρέψει λοιπόν την ανάκαμψη της οικονομίας από το δεύτερο εξάμηνο αυτού του έτους και θα καταστήσει πιο σαφείς και ορατές τις προοπτικές.

Πέμπτη διαπίστωση είναι ότι η προσφυγική κρίση κάνει ακόμη πιο αναγκαία την επιτάχυνση του κυβερνητικού έργου σε όλα τα μέτωπα και ιδιαίτερα στην υλοποίηση του λεγόμενου παράλληλου προγράμματος, δηλαδή των δράσεων εκείνων που αποσκοπούν στη στήριξη της κοινωνίας και της συνοχής της, έτσι ώστε να μπορέσει να αντεπεξέλθει στις νέες πιέσεις που αναπόφευκτα συνεπάγεται η προσφυγική κρίση.

Παρουσιάζοντας την έκθεσή του, ο διοικητής της Τράπεζας της Ελλάδος διαπίστωνε ότι η κοινωνική συνοχή απειλείται από την αύξηση της φτώχειας και της ανισοκατανομής του εισοδήματος και από τον κοινωνικό αποκλεισμό σημαντικών τμημάτων του πληθυσμού. Πρόκειται για μια διαπίστωση που δεν μπορεί να αμφισβητηθεί. Αντίθετα, τεκμηριώνεται από πλήθος εμπειρικών μελετών. Ορισμένοι έχουν υποστηρίξει ότι η αντιμετώπιση του προβλήματος αυτού πρέπει να παραπεμφθεί στο μέλλον: «Πρώτα ανάπτυξη και μετά αναδιανομή», υποστηρίζουν. Αν όμως είναι σωστό ότι η συνοχή της κοινωνίας τελεί ήδη υπό απειλή, όπως διαπιστώνει και ο κ. Στουρνάρας, τότε ποιες θα ήταν οι συνέπειες από μια επ' αόριστον αναβολή της αντιμετώπισης αυτού του προβλήματος;

Η δική μας κυβέρνηση είχε από την αρχή διαφορετική θεώρηση. Η αντιμετώπιση της ανθρωπιστικής κρίσης, τα ειδικά προγράμματα απασχόλησης, η πρόσβαση των ανασφάλιστων πολιτών στις δημόσιες υπηρεσίες υγείας, η εξασφάλιση συσσιτίων και υποστηρικτικής διδασκαλίας στα σχολεία, η ενθάρρυνση και στήριξη δομών αλληλεγγύης και άλλων συλλογικών πρωτοβουλιών των πολιτών, η

επανοικοδόμηση του κοινωνικού κράτους «από τα κάτω» στη βάση της κοινωνίας, σε αντιστοιχία με τις νέες επείγουσες ανάγκες που έχουν διαμορφωθεί, αποτελούν σταθερές προτεραιότητες της κυβέρνησης, παρά τους δημοσιονομικούς περιορισμούς και το ασφυκτικό πλαίσιο εποπτείας.

Η προσφυγική κρίση ωστόσο έρχεται να δώσει μια νέα διάσταση στο πρόβλημα αυτό. Τούτο σημαίνει πως όχι μόνο δεν υπάρχει κανένα περιθώριο αναβολής, αλλά, αντίθετα, η στήριξη της κοινωνίας, η καταπολέμηση της φτώχειας και των ανισοτήτων οφείλει να γίνει βασικό κριτήριο και στόχος της συνολικής πολιτικής.

Έκτη διαπίστωση: Η προσφυγική κρίση επιβάλλει την επιτάχυνση των διαδικασιών που θα επιτρέψουν στην ελληνική οικονομία να μπει σε τροχιά ισχυρής ανάπτυξης το συντομότερο δυνατόν, ώστε να μπορέσει να αντιμετωπίσει από καλύτερες θέσεις τόσο τα βάρη που συνεπάγεται η προσφυγική κρίση όσο και μια ενδεχόμενη επιδείνωση της παγκόσμιας οικονομίας με ό,τι αυτή συνεπάγεται. Ωστόσο, η διαπίστωση αυτή μας φέρνει στον πυρήνα του προβλήματος. Διότι μιλώντας για ανάπτυξη, δεν μπορούμε να τη σκεφτούμε με τους όρους του παρελθόντος, αφού οι βαθύτερες αιτίες της κρίσης που ζούμε ανάγονται στο στρεβλό αναπτυξιακό και παραγωγικό μοντέλο και τις δομικές ανισότητες που χαρακτήριζαν τη διανομή και την αναδιανομή των εισοδημάτων στη χώρα μας κατά τις τελευταίες δεκαετίες, στον τρόπο συγκρότησης και λειτουργίας του κράτους. Για παράδειγμα, δεν είναι δυνατόν να καταδικάζουμε τις άνισες και απατηλές μορφές ευημερίας και τις «φούσκες» του χθες και ταυτόχρονα να απαιτούμε σήμερα να ζούμε όπως χθες, με τα ίδια καταναλωτικά και παραγωγικά πρότυπα, όταν οι υλικές βάσεις του χθες έχουν καταστραφεί ή ρευστοποιηθεί και όταν οι εξελίξεις στις επιστήμες και την τεχνολογία και οι γεωπολιτικές αλλαγές που κυοφορούνται δημιουργούν ριζικά νέα δεδομένα για να οργανώσουμε το μέλλον μας.

Η μετάβαση λοιπόν της οικονομίας από την ύφεση σε μια τροχιά μεγέθυνσης θα είναι πολύ σημαντική, δεν θα εξαλείψει όμως αυτομάτως τα προβλήματα αυτά αν η επιδιωκόμενη ανάπτυξη δεν στηριχτεί εξαρχής σε νέα παραγωγικά πρότυπα και νέους μηχανισμούς δίκαιης διανομής και αναδιανομής του παραγόμενου πλούτου και αν όλα αυτά δεν συνδεθούν με έναν βαθύ μετασχηματισμό του κράτους, της Δημόσιας Διοίκησης και του τρόπου διακυβέρνησης.

Το δεύτερο πρόβλημα που έχουμε να αντιμετωπίσουμε εδώ είναι ότι τα μνημόνια που ήρθαν για να θεραπεύσουν – υποτίθεται – τις παθογένειες του εγχώριου αναπτυξιακού μοντέλου συσσώρευσαν νέα προβλήματα. Η επιδίωξη της βελτίωσης

της ανταγωνιστικότητας μέσω της συμπίεσης του εργατικού κόστους έχει εξελιχθεί σε φιάσκο: Το εργατικό κόστος μειώθηκε μεν δραματικά, αλλά οι εξαγωγικές επιδόσεις δεν βελτιώθηκαν, αφού εκείνο που εξαρχής χρειαζόταν ήταν η βελτίωση της παραγωγικότητας ως προϋπόθεση και βάση της ανταγωνιστικότητας. Η ανάπτυξη προϋποθέτει λοιπόν και μια νέα αναπτυξιακή στρατηγική που θα έχει ως κινητήριο μοχλό τη βελτίωση της παραγωγικότητας της εργασίας, τη διεύρυνση της παραγωγικής βάσης της χώρας σε νέους τομείς, νέα προϊόντα και μεθόδους παραγωγής, την ανακατανομή των βαρών και τη μείωση των ανισοτήτων.

Η κυβέρνηση εργάζεται ήδη προς αυτές τις κατευθύνσεις. Ως το δεύτερο εξάμηνο του έτους αναμένεται να έχουν ολοκληρωθεί οι προϋποθέσεις για τη μετάβαση από την ύφεση όχι απλώς στην ανάκαμψη αλλά σε ένα νέο υπόδειγμα δίκαιης και βιώσιμης ανάπτυξης.

Στο πλαίσιο αυτό περιλαμβάνονται:

- Ο νέος αναπτυξιακός νόμος
- Η νέα κλαδική διάρθρωση του παραγωγικού μοντέλου και ο εντοπισμός των κλάδων και των δραστηριοτήτων που θα αποτελέσουν τις αιχμές του νέου αναπτυξιακού κύκλου
- Ένα ολοκληρωμένο θεσμικό πλαίσιο για τη ρύθμιση των «κόκκινων» δανείων
- Ένα ευρύ πλέγμα νέων χρηματοδοτικών εργαλείων ικανών να ανταποκριθούν στις ανάγκες των μικρομεσαίων και νεοφυών επιχειρήσεων
- Η ανασυγκρότηση του κοινωνικού κράτους, με έμφαση στο πρωτοβάθμιο επίπεδο, στη γειτονιά, το σχολείο, τα τοπικά κέντρα εξυπηρέτησης των πολιτών
- Το νέο θεσμικό πλαίσιο για την ανάπτυξη της κοινωνικής και αλληλέγγυας οικονομίας
- Το νέο φορολογικό σύστημα και το σύστημα συλλογικών διαπραγματεύσεων
- Τη συνέχιση του μετασχηματισμού του κράτους, που αρχίζει ήδη με το νόμο που ψηφίστηκε αυτή την εβδομάδα στη Βουλή και θεσμοθετεί ένα νέο, αδιάβλητο σύστημα επιλογής και αξιολόγησης ανώτατων στελεχών της κρατικής μηχανής και διοικήσεων φορέων και οργανισμών του Δημοσίου
- Την καταπολέμηση της διαφθοράς, την ενίσχυση της ανεξαρτησίας της δικαιοσύνης, την ενίσχυση της αξιοπιστίας των θεσμών της δημοκρατίας και του πολιτικού συστήματος, την αλλαγή του εκλογικού νόμου.

Η υλοποίηση της συμφωνίας με τους δανειστές με όσο γίνεται πιο δίκαιο τρόπο, η εφαρμογή ταυτόχρονα ενός προγράμματος παράλληλων δράσεων για τη στήριξη

της κοινωνίας και των πιο ευάλωτων κοινωνικών ομάδων και η μετάβαση σε ένα νέο παραγωγικό και αναπτυξιακό μοντέλο συνθέτουν μια στρατηγική και ένα σχέδιο για την ανασυγκρότηση της χώρας με όρους δημοκρατίας, αλληλεγγύης και δικαιοσύνης, που αποτελεί μια ισχυρή βάση για να αντιμετωπίσουμε και την προσφυγική κρίση. Από την άλλη πλευρά, η ίδια η προσφυγική κρίση επιβάλλει ακόμη μεγαλύτερη εγρήγορση και επιτάχυνση των προσπαθειών τόσο της κυβέρνησης και των εμπλεκόμενων με το κυβερνητικό έργο φορέων όσο και των ευρωπαϊκών θεσμών.

2.2. Κέντρα πρώτης υποδοχής (Hotspot)

Στο πλαίσιο της άμεσης δράσης για να βοηθήσει τα Κράτη Μέλη που βρίσκονται στην πρώτη γραμμή και τα οποία αντιμετωπίζουν δυσανάλογες μεταναστευτικές πιέσεις στα εξωτερικά σύνορα της ΕΕ, στην Ευρωπαϊκή Ατζέντα για τη Μετανάστευση που υποβλήθηκε το Μάιο, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή πρότεινε να αναπτύξει μια νέα προσέγγιση «Hotspot». Η Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Υποστήριξης για το Άσυλο (EASO), ο Ευρωπαϊκός Οργανισμός για τη Διαχείριση της Επιχειρησιακής Συνεργασίας στα Εξωτερικά Σύνορα των Κρατών Μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Frontex), ο Οργανισμός Αστυνομικής Συνεργασίας της ΕΕ (Europol) και η Υπηρεσία Δικαστικής Συνεργασίας της ΕΕ (Eurojust) θα εργαστούν επιτόπου με τις αρχές του Κράτους Μέλους πρώτης γραμμής για να τις βοηθήσουν να εκπληρώσουν τις υποχρεώσεις τους σύμφωνα με το δίκαιο της ΕΕ καθώς και στη γρήγορη ταυτοποίηση, καταγραφή και δακτυλοσκόπηση των εισερχόμενων μεταναστών. Το έργο των Οργανισμών θα είναι συμπληρωματικό το ένα ως προς το άλλο. Η προσέγγιση Hotspot θα συμβάλει επίσης στην υλοποίηση των προσωρινών προγραμμάτων μετεγκατάστασης που προτάθηκαν από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή στις 27 Μαΐου και στις 9 Σεπτεμβρίου : οι άνθρωποι με σαφή ανάγκη διεθνούς προστασίας θα πρέπει να προσδιορίζονται στα Κράτη Μέλη πρώτης γραμμής για μετεγκατάσταση σε άλλα κράτη μέλη της ΕΕ, όπου θα εξετάζεται η αίτηση τους για άσυλο.. Η Ιταλία και η Ελλάδα είναι τα δύο πρώτα Κράτη Μέλη στα οποία αυτή τη στιγμή υλοποιείται η προσέγγιση Hotspot. Άλλα Κράτη Μέλη μπορούν επίσης να επωφεληθούν από την προσέγγιση Hotspot κατόπιν αιτήματος.

Ποια είναι η στήριξη και οι πόροι που προβλέπονται;

Η επιχειρησιακή υποστήριξη που παρέχεται στο πλαίσιο της προσέγγισης Hotspot , θα επικεντρωθεί στην καταγραφή, την ταυτοποίηση, τη λήψη δακτυλικών αποτυπωμάτων και την ενημέρωση των αιτούντων άσυλο, καθώς και στις επιχειρήσεις επαναπατριsmού. Όσοι ζητούν άσυλο θα οδηγούνται αμέσως σε μια διαδικασία ασύλου, όπου οι ομάδες υποστήριξης της EASO θα βοηθήσουν στην επεξεργασία των αιτήσεων ασύλου το συντομότερο δυνατό . Για όσους δεν έχουν ανάγκη προστασίας, η Frontex θα βοηθήσει τα Κράτη Μέλη συντονίζοντας την επιστροφή των παράτυπων μεταναστών. Η Europol και η Eurojust θα βοηθήσουν το Κράτος Μέλος υποδοχής με τις έρευνες για την εξάρθρωση δικτύων εμπορίας και διακίνησης.

2.3. Τρέχουσα κατάσταση στην Ελλάδα

Κύριες δράσεις το 2015

Ευρωπαϊκό Πρόγραμμα Δράσης για τη Μετανάστευση

Πριν από την ανάληψη των καθηκόντων της, τον Νοέμβριο του 2014, η Επιτροπή Γιούνκερ χαρακτήρισε τη μετανάστευση ως μία από τις δέκα πολιτικές της προτεραιότητες. Ανέλαβε αμέσως δράση το 2015 για την αντιμετώπιση των πλέον πιεστικών προβλημάτων και τη διάσωση ανθρώπων από τον κίνδυνο να χάσουν τη ζωή τους στη θάλασσα, διαμορφώνοντας παράλληλα μια ολοκληρωμένη στρατηγική για καλύτερη διαχείριση όλων των πτυχών της μετανάστευσης.

Στις 13 Μαΐου, η Επιτροπή παρουσίασε το Ευρωπαϊκό Πρόγραμμα Δράσης για τη Μετανάστευση με στόχο την αντιμετώπιση της κρίσης. Δύο εβδομάδες αργότερα, στις 27 Μαΐου, η Επιτροπή παρουσίασε την πρώτη δέσμη μέτρων υλοποίησης του προγράμματος δράσης, η οποία περιελάμβανε προτάσεις για τη μετεγκατάσταση 40.000 ατόμων από την Ελλάδα και την Ιταλία, την επανεγκατάσταση 20.000 ατόμων από χώρες εκτός της ΕΕ, ένα σχέδιο δράσης της ΕΕ για την καταπολέμηση της λαθραίας διακίνησης μεταναστών, καθώς και τον τριπλασιασμό του προϋπολογισμού και των πόρων για τη διεξαγωγή επιχειρήσεων αναζήτησης και διάσωσης ανθρώπων στη θάλασσα. Δόθηκαν επίσης οδηγίες για τη λήψη δακτυλικών αποτυπωμάτων ώστε να βοηθηθούν τα κράτη μέλη στη διαδικασία καταγραφής των μεταναστών.

Στις 9 Σεπτεμβρίου, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή παρουσίασε μια δεύτερη δέσμη μέτρων. Τα μέτρα αυτά περιελάμβαναν προτάσεις για τη μετεγκατάσταση ακόμη 120.000 αιτούντων άσυλο από τα κράτη μέλη που δέχονται ιδιαίτερες πιέσεις, έναν μόνιμο μηχανισμό μετεγκατάστασης για περιπτώσεις κρίσεων, μια πρόταση για έναν ευρωπαϊκό κατάλογο ασφαλών χωρών προέλευσης, ένα σχέδιο δράσης για την επιστροφή και ένα εγχειρίδιο επιστροφής, καθώς και μια πρόταση για τη δημιουργία Καταπιστευματικού Ταμείου για την Αφρική, με συνολικό προϋπολογισμό 1,8 δισ. ευρώ. Τον Σεπτέμβριο ξεκίνησε η υλοποίηση της προσέγγισης «Hotspot» (κέντρα πρώτης υποδοχής) στην Ελλάδα και την Ιταλία, με την υποστήριξη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, του Frontex και της Ευρωπαϊκής Υπηρεσίας Υποστήριξης για το Άσυλο. Τον Οκτώβριο άρχισαν να υλοποιούνται οι πρώτες μετεγκαταστάσεις, όμως πρέπει να γίνουν ακόμη πολλά για να επιτευχθούν οι συμφωνηθέντες στόχοι.

Δημοσιονομικά μέτρα

Όσον αφορά τη δημοσιονομική στήριξη, η Επιτροπή έχει ήδη προτείνει τροποποιήσεις των προϋπολογισμών της για το 2015 και το 2016, αυξάνοντας τα κονδύλια για την προσφυγική κρίση κατά 1,7 δισ. ευρώ. Αυτό σημαίνει ότι η Επιτροπή θα έχει διαθέσει συνολικά 10 δισ. ευρώ περίπου για την προσφυγική κρίση το 2015 και το 2016. Τόσο το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο όσο και τα κράτη μέλη στο πλαίσιο του Συμβουλίου ενέκριναν, με ταχεία διαδικασία, τον τροποποιημένο προϋπολογισμό της Επιτροπής. Τα κράτη μέλη δεσμεύτηκαν να διαθέσουν εθνικούς πόρους αντίστοιχους με τους πόρους που χορηγεί η ΕΕ στην Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες (UNHCR), στο Παγκόσμιο Επισιτιστικό Πρόγραμμα και άλλους συναφείς οργανισμούς (500 εκατ. ευρώ), στο Περιφερειακό Καταπιστευματικό Ταμείο της ΕΕ για τη Συρία (500 εκατ. ευρώ) και στο Καταπιστευματικό Ταμείο Έκτακτης Ανάγκης για την Αφρική (1,8 δισ. ευρώ).

Διαχείριση των μεταναστευτικών ροών

Σε μια προσπάθεια για καλύτερη διαχείριση των μεταναστευτικών ροών και περιορισμό των αφίξεων στην Ευρώπη, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή έλαβε σειρά μέτρων με εταίρους από τρίτες χώρες.

Καθώς η κατάσταση άρχισε να γίνεται κρίσιμη στη διαδρομή των Δυτικών Βαλκανίων, ο πρόεδρος Γιούνκερ συγκάλεσε στις 25 Οκτωβρίου σύνοδο των ηγετών των χωρών που βρίσκονται κατά μήκος της διαδρομής αυτής. Στο πλαίσιο της

συνόδου συμφωνήθηκε ένα σχέδιο δράσης 17 σημείων. Εβδομαδιαίες βιντεοδιασκέψεις πραγματοποιούνται από την Επιτροπή και τα συμμετέχοντα κράτη, ώστε να εξασφαλίζεται αποτελεσματική παρακολούθηση (μέχρι σήμερα έχουν πραγματοποιηθεί 11 βιντεοδιασκέψεις).

Στις 15 Οκτωβρίου συμφωνήσαμε ένα κοινό σχέδιο δράσης με την Τουρκία, το οποίο ενεργοποιήθηκε κατά την σύνοδο κορυφής ΕΕ-Τουρκίας στις 29 Νοεμβρίου. Το σχέδιο αποτελεί μέρος ενός ολοκληρωμένου προγράμματος συνεργασίας που βασίζεται στην κοινή ευθύνη, τις αμοιβαίες δεσμεύσεις και την επίτευξη απτών αποτελεσμάτων. Στις 24 Νοεμβρίου, η Επιτροπή πρότεινε μια διευκόλυνση στήριξης της Τουρκίας για τους πρόσφυγες. Στόχος είναι ο συντονισμός μιας συνολικής συνεισφοράς της ΕΕ ύψους 3 δισ. ευρώ για τη στήριξη των Σύρων προσφύγων που βρίσκονται υπό καθεστώς προσωρινής προστασίας, καθώς και των κοινοτήτων υποδοχής στην Τουρκία. Στις 15 Δεκεμβρίου, η Επιτροπή πρότεινε ένα εθελοντικό πρόγραμμα εισδοχής για ανθρωπιστικούς λόγους σε συνεργασία με την Τουρκία για τα άτομα που εκτοπίζονται λόγω των συγκρούσεων στη Συρία.

Στις 12 Νοεμβρίου στη διάσκεψη κορυφής για τη μετανάστευση στη Βαλέτα συναντήθηκαν οι αρχηγοί κρατών και κυβερνήσεων της ΕΕ και της Αφρικής για να ενισχύσουν τη συνεργασία τους και να εξετάσουν τα βαθύτερα αίτια της κρίσης. Κατόπιν τούτου, μια σειρά από συγκεκριμένες δράσεις θα υλοποιηθεί έως το τέλος του 2016. Κατά την ίδια σύνοδο, τέθηκε επίσημα σε λειτουργία το Καταπιστευματικό Ταμείο της ΕΕ για την Αφρική, συνολικού ύψους 1,8 δισ. ευρώ από δημοσιονομικούς πόρους της ΕΕ.

Δέσμη μέτρων για τη διαχείριση των συνόρων

Στις 15 Δεκεμβρίου, η Επιτροπή υπέβαλε μια δέσμη μέτρων για τη διαχείριση των συνόρων, η οποία περιλαμβάνει μέτρα για τη διαφύλαξη των εξωτερικών συνόρων της ΕΕ, την αποτελεσματικότερη διαχείριση της μετανάστευσης και την προστασία της ελεύθερης κυκλοφορίας στο εσωτερικό του χώρου Σένγκεν. Η Επιτροπή πρότεινε τη δημιουργία Ευρωπαϊκής Συνοριοφυλακής και Ακτοφυλακής για την ενίσχυση της αποστολής του FRONTEX. Η δέσμη μέτρων περιλαμβάνει επίσης προτάσεις για ένα ευρωπαϊκό ταξιδιωτικό έγγραφο για την επιστροφή των παρανόμως διαμενόντων υπηκόων τρίτων χωρών και ένα εθελοντικό πρόγραμμα εισδοχής για ανθρωπιστικούς λόγους σε συνεργασία με την Τουρκία για άτομα που εκτοπίζονται λόγω των συγκρούσεων στη Συρία.

2.4. Σύμφωνα με την πορεία υλοποίησης των δράσεων προτεραιότητας στο πλαίσιο του ευρωπαϊκού θεματολογίου για τη μετανάστευση στην Ελλάδα

i) Περιοχές κέντρων πρώτης υποδοχής (hotspot)

Οι εργασίες στις περιοχές των κέντρων πρώτης υποδοχής στη Λέσβο (επέκταση), τη Λέρο, τη Χίο και τη Σάμο προχωρούν ικανοποιητικά. ο ελληνικός στρατός έχει πλέον κινητοποιηθεί ώστε να αναλάβει ηγετικό ρόλο, ιδίως για την ολοκλήρωση των κατασκευαστικών εργασιών και την, προσωρινή, διαχείριση στα κέντρα πρώτης υποδοχής.

Ο Ελληνικός Στρατός επέλεξε το πρώην στρατόπεδο στο Πυλί ως κέντρο πρώτης υποδοχής στη Κω και ξεκίνησε τις χωματουργικές εργασίες. Οι ελληνικές αρχές θα πρέπει να ολοκληρώσουν τα έργα στον συγκεκριμένο χώρο, ούτως ώστε το κέντρο πρώτης υποδοχής να τεθεί σε λειτουργία το συντομότερο δυνατόν.

Η Ελλάδα σε συνεργασία με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, τους οργανισμούς της ΕΕ και την Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες, έχει βελτιστοποιήσει την οργάνωση των κέντρων πρώτης υποδοχής με βάση την αξιολόγηση των αναγκών για κάθε νησί και με βάση τα πορίσματα του διοργανικού πιλοτικού σχεδίου. Στο πλαίσιο αυτό, έχει καθοριστεί ένα διαρθρωμένο σύστημα αποβίβασης στα επίσημα σημεία αποβίβασης, καθώς και μεταφοράς προς τις περιοχές των κέντρων πρώτης υποδοχής.

Ομάδες παράκτιων περιπολιών αναπτύχθηκαν από τον Frontex, στη Λέσβο, τη Χίο και τη Σάμο. Στη Λέρο οι διαδικασίες αποβίβασης γίνονται πλέον με πιο ελεγχόμενο τρόπο. Προσωρινά, ο στρατός ανέλαβε την ευθύνη για το συντονισμό της μεταφοράς των μεταναστών από τα σημεία αποβίβασης στα κέντρα καταγραφής και από τα κέντρα καταγραφής στα λιμάνια.

Θα πρέπει σύντομα να διατεθεί επαρκής αριθμός λεωφορείων, ώστε να αναβαθμιστεί περαιτέρω το σύστημα αποβίβασης στα νησιά. Προς τον σκοπό αυτό, τα κράτη μέλη θα πρέπει να ανταποκριθούν άμεσα στο αίτημα για λεωφορεία στο πλαίσιο του ενωσιακού Μηχανισμού Πολιτικής Προστασίας (UCPM).

Πρέπει να οργανωθεί η μεταφορά όσων δεν χρήζουν διεθνούς προστασίας απευθείας από τις περιοχές των κέντρων πρώτης υποδοχής στις διαθέσιμες εγκαταστάσεις κράτησης.

Βελτίωση περαιτέρω παρουσίασε ο συντονισμός, με τη συστηματική και αποτελεσματική χρήση των μηχανισμών συντονισμού που έχουν συσταθεί. Οι διορισμένοι συντονιστές για τα νησιά είναι εξουσιοδοτημένοι με ειδική εντολή να συντονίζουν όλους τους σχετικούς εμπλεκόμενους κυβερνητικούς και μη κυβερνητικούς φορείς στις τοποθεσίες των κέντρων πρώτης υποδοχής.

Η Ευρωπόλ θα πρέπει να ενισχύσει την παρουσία της στην Ελλάδα και να συνάψει επιχειρησιακές συμφωνίες με τις ελληνικές αρχές προκειμένου να τις στηρίξει στην καταπολέμηση της παράνομης διακίνησης. Η υποστήριξη θα πρέπει να περιλαμβάνει την έναρξη οικονομικών ερευνών, ενέργειες για την πάταξη της πλαστογραφίας εγγράφων και καλύτερη χρήση των δικτύων Αξιοματικών Συνδέσμων Μετανάστευσης (ILO) σε τρίτες χώρες ως πηγών σχετικών πληροφοριών.

i. Μετεγκατάσταση

Πρέπει να ενισχυθεί η ενημέρωση των προσφύγων σχετικά με το πρόγραμμα μετεγκατάστασης, μεταξύ άλλων με την αυξημένη παρουσία υπαλλήλων από την ελληνική Υπηρεσία Ασύλου και την ΕΥΥΑ στα κέντρα πρώτης υποδοχής, καθώς και με την παραγωγή και διανομή υλικού σε πιθανούς υποψήφιους για μετεγκατάσταση, σχετικά με τη διαδικασία μετεγκατάστασης και τα συναφή δικαιώματα και τις

υποχρεώσεις τους. Οι αξιωματικοί σύνδεσμοι των κρατών μελών θα πρέπει να ενημερώνουν τους υποψήφιους για μετεγκατάσταση σχετικά με τις ορισθείσες χώρες προορισμού και τα συστήματα ασύλου και υποδοχής των εν λόγω χωρών.

ii. Ικανότητα υποδοχής

Η Ελλάδα πρέπει να ολοκληρώσει σύντομα τη δημιουργία και των 7.000 θέσεων και για τα πέντε κέντρα πρώτης υποδοχής στα νησιά. Οι θέσεις στα κέντρα πρώτης υποδοχής θα πρέπει να είναι διαθέσιμες παράλληλα με την ολοκλήρωση των κατασκευαστικών εργασιών.

Η Ελλάδα πρέπει να βελτιώσει την υποδοχή ευάλωτων ομάδων, ιδίως των ασυνόδευτων ανηλίκων. Η UNICEF, η UNHCR και η οργάνωση Save the Children έχουν ξεκινήσει πιλοτικό έργο στην Κω, τη Λέσβο και την Ειδομένη για την παροχή ειδικής φροντίδας στους ανηλίκους. Τούτο πρόκειται να επεκταθεί στη Σάμο και τη Λέρο. Ιατρικές εξετάσεις προβλέπονται σε όλα τα κέντρα πρώτης υποδοχής ως τελευταίο στάδιο της διαδικασίας καταχώρισης. Η Ελλάδα θα πρέπει να δημιουργήσει ειδικές εγκαταστάσεις για τη στέγαση των ανηλίκων και άλλων ευάλωτων ομάδων μετά από τη μεταφορά τους από τα νησιά.

Πρέπει να αναζητηθούν πιο διαρθρωτικές λύσεις για την παροχή τροφίμων και την κάλυψη άλλων βασικών αναγκών στα κέντρα υποδοχής. Οι ελληνικές αρχές επεξεργάζονται σύμβαση-πλαίσιο για την παροχή υπηρεσιών τροφοδοσίας στα κέντρα υποδοχής για την περίοδο 2016-2018.

Η Ελλάδα θα πρέπει να εξακολουθήσει να βελτιώνει την ικανότητα υποδοχής της σύμφωνα με τις δεσμεύσεις που αναλήφθηκαν κατά τη σύνοδο των ηγετών των Δυτικών Βαλκανίων. Εκτός από τις 7.181 θέσεις που διατίθενται επί του παρόντος σε προσωρινές και μονιμότερες εγκαταστάσεις στα νησιά του Ανατολικού Αιγαίου, η Ελλάδα έχει 10.447 θέσεις στέγασης στην ηπειρωτική χώρα. Ως εκ τούτου, ο συνολικός αριθμός των υφιστάμενων θέσεων υποδοχής στην Ελλάδα σήμερα είναι 17.628.

Όσον αφορά τις 10.447 θέσεις στην ηπειρωτική χώρα:

- 1.840 θέσεις διατίθενται στις εγκαταστάσεις υποδοχής πρώτης γραμμής·
- 1.190 θέσεις διατίθενται στις εγκαταστάσεις υποδοχής δεύτερης γραμμής για τους αιτούντες διεθνή προστασία·
- 5.707 θέσεις διατίθενται στα κέντρα κράτησης πριν από την απομάκρυνση·

- 110 θέσεις διατίθενται σε ειδικό κέντρο ανοικτού τύπου για τους μετανάστες στο πλαίσιο του προγράμματος AVR.
- 1.600 θέσεις διατίθενται στις προσωρινές εγκαταστάσεις στα σύνορα μεταξύ της Ελλάδας και της Πρώην Γιουγκοσλαβικής Δημοκρατίας της Μακεδονίας.

Επιπλέον, η Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες έχει υπογράψει συμφωνία εφαρμογής με τη ΜΚΟ PRAKSIS. 14.950 θέσεις έχουν οριστεί βάσει του συστήματος κουπονιών.

Σύμφωνα με εκπροσώπους του ελληνικού Υπουργείου Εθνικής Άμυνας, είναι διαθέσιμη πρόσθετη χωρητικότητα υποδοχής, 1.500 θέσεων, στην περιοχή Διαβατά, ενώ άλλες 1.500 θέσεις είναι διαθέσιμες στην περιοχή Σχιστού. Η εν λόγω δυναμικότητα θα αυξηθεί σε 4.000 θέσεις σε κάθε ένα από τα στρατόπεδα αυτά (συνολικά 8.000 θέσεις). Αίτηση έκτακτης χρηματοδότησης για την προμήθεια 1.150 προκατασκευασμένων κατοικιών για τις εν λόγω εγκαταστάσεις έχει υποβληθεί από την Ελλάδα.. Έως ότου παραγγελθούν και εγκατασταθούν στους νέους χώρους αυτές οι προκατασκευασμένες κατοικίες, οι ελληνικές αρχές προτίθενται να εγκαταστήσουν θερμαινόμενες σκηνές στις εν λόγω εγκαταστάσεις.

Οι ελληνικές αρχές θα πρέπει να αυξήσουν περαιτέρω τη δυναμικότητα υποδοχής, ώστε να επιτευχθεί ο στόχος των συνολικά 30.000 θέσεων στέγασης παράτυπων μεταναστών και αιτούντων διεθνή προστασία, συμπεριλαμβανομένων των δικαιούχων μετεγκατάστασης, ώστε να εκπληρώσουν τις υποχρεώσεις τους στο πλαίσιο της δήλωσης των αρχηγών κρατών των Δυτικών Βαλκανίων. Επιπλέον, η Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους πρόσφυγες θα πρέπει να συνεχίσει να συνάπτει συμφωνίες εφαρμογής, ώστε να επιτευχθεί ο στόχος των 20.000 θέσεων υπό καθεστώς μίσθωσης.

2.5. Στατιστικά και Ροές μεταναστών στη Προσφυγική κρίση

Αναμφισβήτητα, η προσφυγική κρίση συνιστά μείζονα εθνική πρόκληση, αν όχι εν δυνάμει απειλή, η οποία, όπως επισημαίνει το ελληνικό υπουργείο Εξωτερικών, εκφεύγει όχι μόνο των δυνατοτήτων της χώρας αλλά ακόμα και ολόκληρης της Ευρώπης. Μάλιστα, ιεραρχικά τοποθετείται υπεράνω της οικονομικής κρίσης, που ταλανίζει τη χώρα για περισσότερα από έξι χρόνια.

Ο συριακός εμφύλιος δεν συνέβαλε μόνο στην πρόκληση εκατοντάδων χιλιάδων ανθρώπινων απωλειών (>300.000 νεκρούς), αλλά προκάλεσε ιδιαίτερα σημαντική ανθρωπιστική κρίση και μαζικές βίαιες μετακινήσεις πληθυσμών. Σύμφωνα με την Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες (29 Φεβρουαρίου 2016), συνολικά 4.786.412 καταγεγραμμένοι Σύριοι πρόσφυγες κατέφυγαν σε γειτονικές χώρες (Τουρκία 2.688.686, Λίβανος 1.067.785, Ιορδανία 637.859, Ιράκ 245.543, Αίγυπτος 118.512 και Λιβύη 28.027). Το 2015, σύμφωνα με το υπουργείο Εσωτερικών, συνολικά καταγράφηκαν στην Ελλάδα 911.471 πρόσφυγες και μετανάστες, εκ των οποίων το 55% προέρχεται από τη Συρία, το 24% από το Αφγανιστάν και το 10% από το Ιράκ. Για το 2016, ο ΟΗΕ εκτιμά ότι οι προσφυγικές ροές από τη Συρία προς την Ευρώπη θα συνεχισθούν με τον ίδιο περίπου ρυθμό.

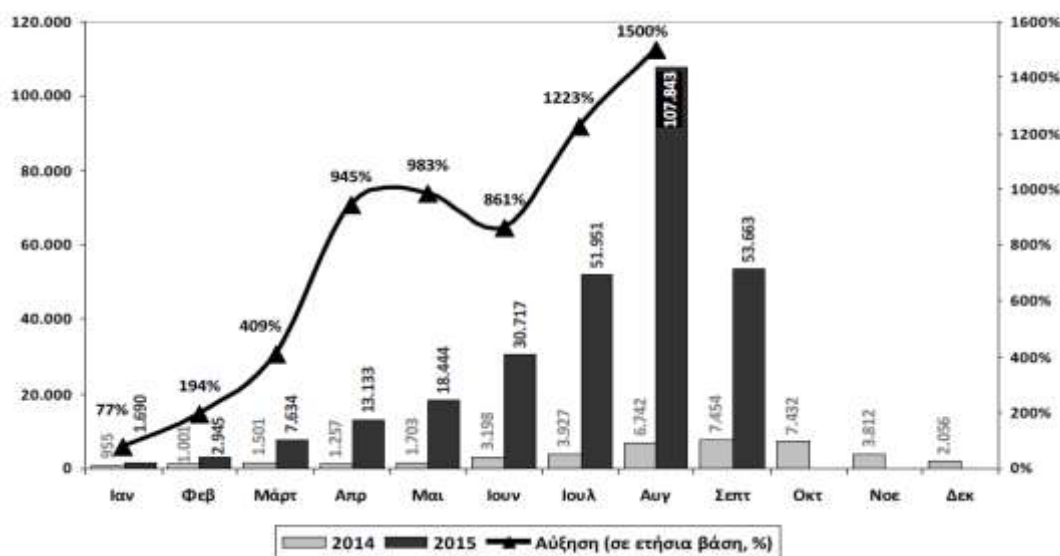
2.6. Οι ροές προσφύγων στον Ελλαδικό χώρο το 2015

Οι ροές προσφύγων και μεταναστών προς τα νησιά του Αιγαίου κατά το καλοκαίρι του 2015 ήταν πρωτοφανείς σε σχέση τόσο με προηγούμενες μεταναστευτικές ροές και με ροές προς άλλους προορισμούς, όσο και με το μέγεθος των νησιών που κλήθηκαν να υποδεχθούν τις εν λόγω ροές, ενώ η έκταση του φαινομένου και των επιπτώσεων αυτού αυξάνονται καθώς συνεχίζονται με ιδιαίτερη δυναμική οι συγκεκριμένες ροές.

Συγκεκριμένα, το εύρος των ροών προσφύγων και μεταναστών το καλοκαίρι του 2015 έχει ξεπεράσει κατά πολύ κάθε προηγούμενο. Σύμφωνα με τα στοιχεία της Ελληνικής Αστυνομίας (από αστυνομικές και λιμενικές αρχές), κατά την περίοδο Ιανουάριος - Αύγουστος 2015, οι συλληφθέντες –χρησιμοποιώντας την ορολογία της Ελληνικής Αστυνομίας– μη νόμιμοι μετανάστες ανήλθαν στο σύνολό τους στις 271.156, παρουσιάζοντας αύξηση 251% σε σχέση με το σύνολο του 2014 (77.163) και 530% σε σχέση με το σύνολο του 2013 (43.002). Ήταν ένα πρωτόγνωρο κύμα προσφύγων και μεταναστών το καλοκαίρι του 2015 με προορισμό τα νησιά που βρίσκονται πολύ κοντά στα παράλια με την Τουρκία.

Ειδικότερα, σύμφωνα με τα στοιχεία της Ύπατης Αρμοστείας του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες, μέχρι και τις 14 Σεπτεμβρίου 2015, οι ροές (αφίξεις) προς την Ελλάδα μέσω της Μεσογείου ανήλθαν στις 288.020, παρουσιάζοντας αύξηση 602% σε σχέση με το σύνολο του 2014 (41.048). Πρόκειται για μία ιδιαίτερα μεγάλη αύξηση των ροών προσφύγων και μεταναστών, η οποία άρχισε να γίνεται ορατή ήδη από τον Απρίλιο του 2015, οπότε και οι ροές προσφύγων και μεταναστών παρουσίασαν αύξηση 945% σε σχέση με τον Απρίλιο του 2014, φτάνοντας τις 13.133 (Σχεδιάγραμμα 1). Η τάση αυτή διογκώθηκε τους επόμενους μήνες, φτάνοντας το μήνα Αύγουστο στις 107.843 που μεταφράζεται σε αύξηση 1500% σε σχέση με τον ίδιο μήνα του 2014, ενώ μόνο τις δύο πρώτες εβδομάδες του Σεπτεμβρίου οι ροές έφτασαν τις 53.663.

Ροές Προσφύγων και Μεταναστών μέσω της Μεσογείου προς την Ελλάδα

Πηγή: UNHCR (2015)

Σημείωση: Τα στοιχεία του Σεπτεμβρίου του 2015 αφορούν μόνο τις πρώτες 14 ημέρες του μήνα.

ΑΦΙΞΕΙΣ Προσφύγων και Μεταναστών στην Ελλάδα

	2014	2015	Αύξηση (%)
Ιανουάριος	955	1694	77,4%
Φεβρουάριος	1001	2873	187%
Μάρτιος	1501	7874	425%
Απρίλιος	1257	13.556	978%
Μάιος	1703	17.889	950%
Ιούνιος	3189	31.318	882%
Ιούλιος	3972	54.899	1282%
Αύγουστος	6742	107.843	1500%
Σεπτέμβριος	7454	147.123	1874%
Οκτώβριος	7432	211.663	2748%
Νοέμβριος	3812	151.249	3868%
Δεκέμβριος	2056	103.338	4926%
ΣΥΝΟΛΟ	41.074	851.319	1972%

πηγή: UNHCR

ΑΦΙΞΕΙΣ Προσφύγων και Μεταναστών στο Αιγαίο

	Τοπικός Πληθυσμός Απογραφή 2011	Αφίξεις 2015	Αναλογία Αφίξεων σε σχέση με τον τοπικό πληθυσμό (%)
Λέσβος	85.412	500.018	585%
Χίος	51.339	120.804	235%
Σάμος	30.102	73.732	245%
Λέρος	7.755	31.929	411%
Αγαθονήσι	316	31.089	9.838%
Κάλυμνος	18.621	9.755	52%
Κως	25.280	58.420	231%
Σύμη	2.998	3.984	133%
Τήλος	716	876	122%

πηγή: UNHCR

Οι εν λόγω ροές (αφίξεις) προσφύγων και μεταναστών μέσω της Μεσογείου προς την Ελλάδα κατά το 2015 αφορούν, σύμφωνα με τα στοιχεία της Ύπατης Αρμοστείας του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες μέχρι τις 14 Σεπτεμβρίου 2015, κυρίως πολίτες από τη Συρία σε ποσοστό 70% και από το Αφγανιστάν σε ποσοστό 19%, ενώ περιλαμβάνονται και πολίτες από το Ιράκ (4%) και το Πακιστάν (3%). Επιπρόσθετα, ως προς το φύλο των συγκεκριμένων προσφύγων και μεταναστών, το 66% είναι άνδρες, το 13% είναι γυναίκες και το 21% είναι παιδιά.¹

ΕΘΝΙΚΟΤΗΤΕΣ Προσφύγων και Μεταναστών

2015	ΣΥΡΙΑ	ΑΦΓΑΝΙΣΤΑΝ	ΙΡΑΚ	ΠΑΚΙΣΤΑΝ	ΣΟΜΑΛΙΑ	ΑΛΛΟΙ
%	57	24	9	3	1	6

πηγή: UNHCR

ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΚΑ Χαρακτηριστικά Προσφυγικών /Μεταναστευτικών Ροών

2015	ΑΝΔΡΕΣ	ΓΥΝΑΙΚΕΣ	ΠΑΙΔΙΑ
%	55	17	28

πηγή: UNHCR

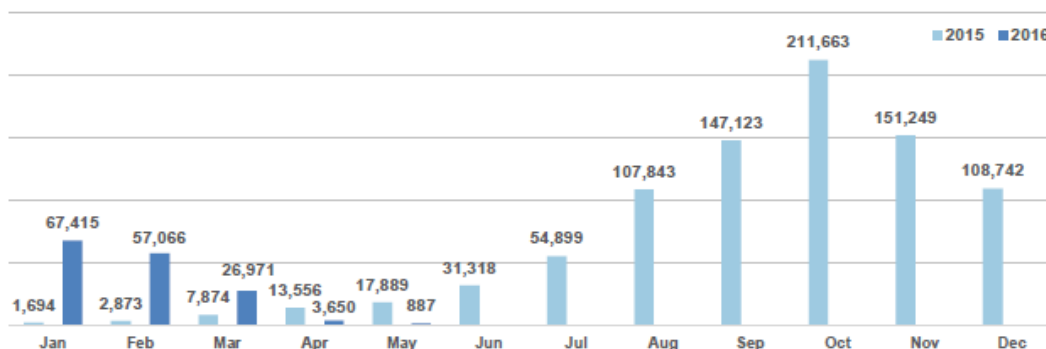
2.7. Οι ροές προσφύγων στον Ελλαδικό χώρο το 2016

Σύμφωνα με τα στοιχεία της Ύπατης Αρμοστείας του ΟΗΕ για τους

Πρόσφυγες:

- Συνολικές αφίξεις στην Ελλάδα (Ιαν - 19 του Μάη, 2016): **155.989**
- Συνολικές αφίξεις στην Ελλάδα κατά το μήνα Μάιο 2016: **887**
- Μέσος όρος ημερήσιων αφίξεων κατά το μήνα Μάιο 2016: **47**
- Μέσος όρος ημερήσιων αφίξεων κατά τη μήνα Απρίλιος 2016: **122**
- Εκτιμώμενες αναχωρήσεις από τα νησιά προς την ηπειρωτική: **62**

Arrivals per month

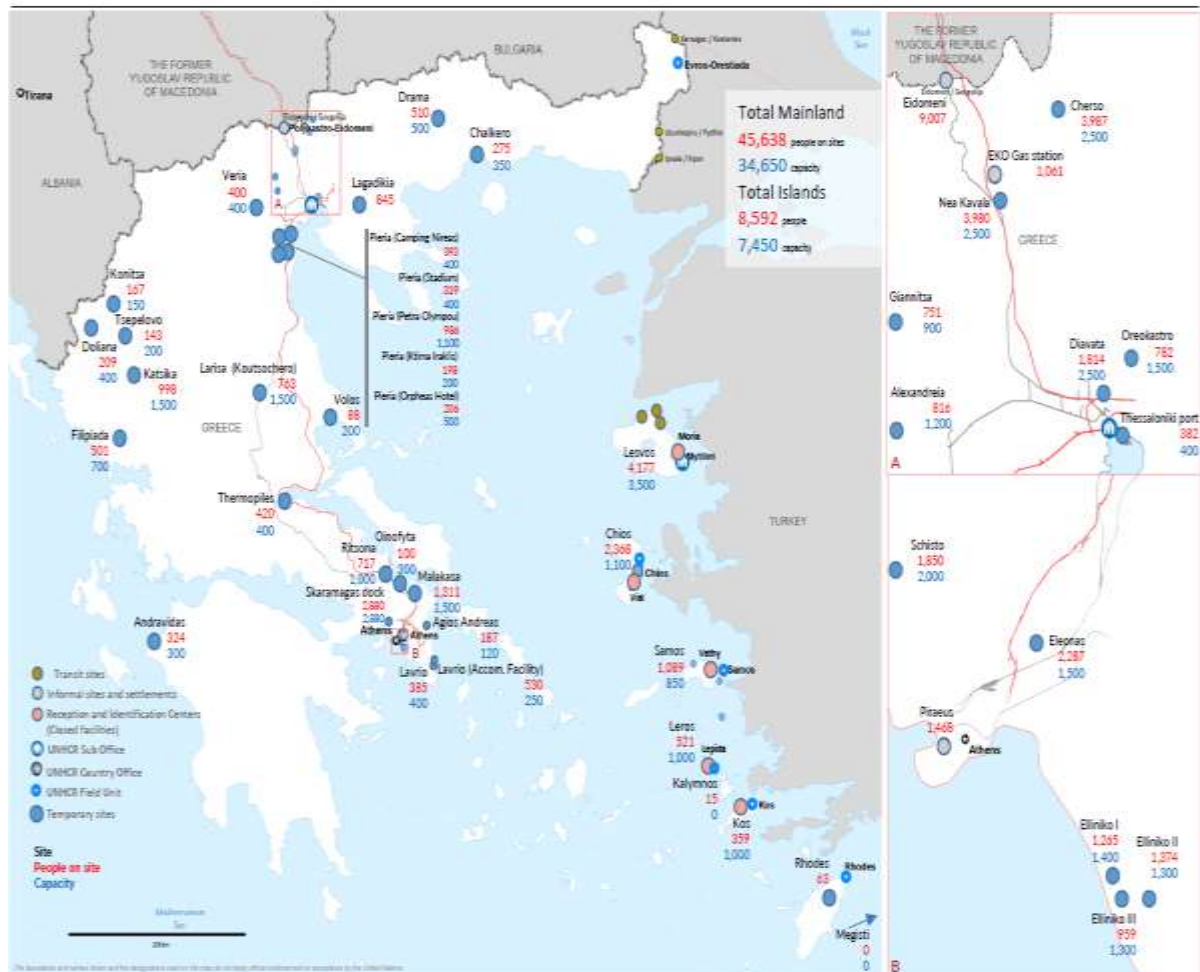

Πηγή: UNHCR (2016)

Η τρέχουσα κατάσταση των προσφύγων στα διάφορα σημεία σε όλη την

Ελλάδα που έχουν στηθεί μικρά κέντρα φιλοξενίας:

- **Αττική:** Άγιος Ανδρέας, Ελληνικό I (στάδιο χόκεϊ), Ελληνικό II (West / Ολυμπιακές αφίξεις), Ελληνικό III (Baseball Stadium), Ελαιώνας, Λαύριο, Λιμάνι του Πειραιά Σχιστό, Λιμάνι Σκαραμαγκά, πλατεία Βικτωρίας.
- **Κεντρική Ελλάδα – Θεσσαλία:** Θερμοπύλες, Λάρισα – Κουτσοχέρω, Ριτσώνα, Βόλος
- **Κεντρική Μακεδονία:** Αλεξάνδρεια, Χέρσο, Διαβατά, Ειδομένη, Γιαννιτσά, Λαγκαδίκια, Νέα Καβάλα, Ωραιόκαστρο, Πιερία (Camping), Πιερία (Πέτρα Ολύμπου), Πιερία (Κτήμα Ηρακλή), Πιερία (Στάδιο), Λιμάνι Θεσσαλονίκης, Βέροια (Armatolou Κοκκίνου)
- **Ανατολική Μακεδονία & Θράκη:** Χαλκερό, Δράμα
- **Ήπειρος:** Δολιανά, Φιλιπιάδα, Κατσικά Ιωαννίνων, Κόνιτσα, Τσεπέλοβο
- **Δυτική Ελλάδα – Πελοπόννησος:** Ανδραβίδας

Πηγή: UNHCR (2016)

2.8. Προοπτικές για το 2016

Το 2016 θα είναι αφιερωμένο στην επίτευξη σαφών και απτών αποτελεσμάτων και στην εφαρμογή των συμφωνηθέντων μέτρων, αλλά και στη συνέχιση της διαμόρφωσης των μελλοντικών πολιτικών της Ένωσης, η οποία περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων, την έγκριση των προτάσεων της Επιτροπής το συντομότερο δυνατόν. Απαιτείται συλλογική ευρωπαϊκή δράση.

Η Ευρωπαϊκή Ένωση πρέπει να εντείνει τις προσπάθειες σε σχέση με το 2016 στους παρακάτω τομείς:

- Σχετικά με τη μετεγκατάσταση: από τα 160.000 άτομα που συμφωνήθηκε τον Σεπτέμβριο από το Συμβούλιο να μετεγκατασταθούν, έχουν μετεγκατασταθεί μόνο 272 άτομα. Προκειμένου να υπάρξουν αποτελέσματα όσον αφορά την μετεγκατάσταση, τόσο τα κράτη μέλη που βρίσκονται στην πρώτη γραμμή

όσο και τα κράτη μέλη στα οποία πρέπει να μετεγκατασταθούν τα άτομα που έχουν ανάγκη οφείλουν να εφαρμόσουν γρήγορα τις δύο αποφάσεις για τη μετεγκατάσταση, κυρίως δηλώνοντας και ταυτόχρονα αυξάνοντας τον αριθμό των θέσεων που είναι άμεσα διαθέσιμες και εξασφαλίζοντας την υποδοχή των ατόμων αυτών.

- Σχετικά με την επανεγκατάσταση: με βάση τις πληροφορίες που στέλνουν τα κράτη μέλη και τα συνδεδεμένα κράτη, 5.331 άτομα επρόκειτο να επανεγκατασταθούν στο πλαίσιο του καθεστώτος το 2015. Στο τέλος του περασμένου έτους, η Επιτροπή έλαβε επιβεβαίωση ότι μόνο 779 άτομα είχαν πράγματι επανεγκατασταθεί. Συνολικά αναμένεται να επανεγκατασταθούν 22.504 άτομα έως το τέλος του 2017.
- Σχετικά με τα κέντρα πρώτης υποδοχής (hotspots): από τα 5 κέντρα πρώτης υποδοχής που προβλέπονταν για την Ελλάδα, μόνο 1 είναι πλήρως λειτουργικό (Λέσβος). Από τα 6 κέντρα πρώτης υποδοχής που προβλέπονταν για την Ιταλία, 2 λειτουργούν μέχρι στιγμής (Λαμπεντούζα και Τραπάνι). Για τη διεκπεραίωση της μετεγκατάστασης απαιτούνται κέντρα πρώτης υποδοχής πλήρως λειτουργικά.
- Σχετικά με την επιστροφή: η Ευρώπη πρέπει να αυξήσει το ποσοστό επιστροφής στις χώρες προέλευσής τους των ατόμων που δεν έχουν δικαίωμα παραμονής στην Ευρώπη, εφαρμόζοντας το Σχέδιο Δράσης για την Επιστροφή, σημειώνοντας πρόοδο στη σύναψη συμφωνιών επανεισδοχής και διενεργώντας διαπραγματεύσεις.
- Σχετικά με τον χώρο Σένγκεν: η αποκατάσταση της κανονικής λειτουργίας του χώρου Σένγκεν θα πρέπει να αποτελέσει προτεραιότητα για το 2016, ώστε να διασφαλιστεί ότι τα κράτη μέλη δεν χρειάζεται να θεσπίσουν ή να παρατείνουν, κατ' εξαίρεση, τους ελέγχους στα εσωτερικά σύνορα.
- Σχετικά με την Ευρωπαϊκή Συνοριοφυλακή και Ακτοφυλακή, το Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο οφείλουν να ολοκληρώσουν γρήγορα τις διαπραγματεύσεις, όπως αποφασίστηκε κατά το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο του Δεκεμβρίου.

Το Σώμα των Επιτρόπων συζήτησε επίσης για περαιτέρω πρωτοβουλίες που απαιτούνται στο πλαίσιο της τρέχουσας κρίσης. Τα γεγονότα του τελευταίου έτους απέδειξαν ότι το σύστημα του Δουβλίνου δεν είναι βιώσιμο με τη σημερινή του μορφή. Όπως ανακοινώθηκε τον περασμένο Σεπτέμβριο, η Επιτροπή θα προτείνει μεταρρύθμιση του συστήματος του Δουβλίνου. Οι προτάσεις της αναμένονται έως τον Μάρτιο, στο πλαίσιο των εργασιών της για τη δημιουργία ενός ενιαίου συστήματος ασύλου. Προκειμένου να μειωθεί η χρήση των παράνομων μεταναστευτικών διαδρομών, η Επιτροπή ετοιμάζει δέσμη μέτρων για τη νόμιμη μετανάστευση, που θα περιλαμβάνουν τη μεταρρύθμιση της οδηγίας για τη μπλε κάρτα. Θα προταθούν επίσης μέτρα για την ένταξη.

Έως το τέλος του 2016, η Επιτροπή θα παρουσιάσει περαιτέρω μέτρα για τη λαθραία διακίνηση μεταναστών. Η σύσταση της Επιτροπής για ένα εθελοντικό πρόγραμμα εισδοχής για ανθρωπιστικούς λόγους σε συνεργασία με την Τουρκία θα πρέπει να συμπληρωθεί με ανάληψη δράσης επιτόπου καθώς και με ένα πιο διαρθρωμένο πλαίσιο για την επανεγκατάσταση. Τον Μάρτιο, η Επιτροπή θα υποβάλει πρόταση για την εξασφάλιση μιας συλλογικής ευρωπαϊκής προσέγγισης στο μέλλον.

Η εξωτερική διάσταση θα πρέπει να επικεντρωθεί στη συνεργασία με τρίτες χώρες, με στόχο την αντιμετώπιση των βαθύτερων αιτίων, την αποτροπή των ροών παράτυπης μετανάστευσης προς την Ευρώπη και την επιστροφή όσων δεν έχουν δικαίωμα σε διεθνή προστασία. Οι συμπράξεις και η συνεργασία με τις σημαντικότερες χώρες προέλευσης, διέλευσης και προορισμού θα εξακολουθήσουν να βρίσκονται στο επίκεντρο, για παράδειγμα μέσω των διαδικασιών του Χαρτούμ και του Ραμπάτ, του διαλόγου Αφρικής-ΕΕ για τη μετανάστευση και την κινητικότητα, της διαδικασίας της Βουδαπέστης και της διαδικασίας της Πράγας.

Οι μελλοντικές χρηματοδοτικές ανάγκες θα πρέπει να αξιολογηθούν στο πλαίσιο της ενδιάμεσης επανεξέτασης του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου.

3. ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΠΡΟΣΦΥΓΙΚΟΥ ΚΑΤΑΥΛΙΣΜΟΥ

Ο συγκεκριμένος χώρος θα μπορεί να προταθεί στην Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες, ώστε να δημιουργηθεί εκεί ένα κέντρο φιλοξενίας για τους πρόσφυγες που θα προέρχονται από τα hot spots και θα παραμένουν μέχρι τη μεταφορά τους στις ευρωπαϊκές χώρες υποδοχής.

Σύμφωνα με τον σχεδιασμό, θα αρχίσουν άμεσα εργασίες εξυγίανσης του εδάφους (αποστράγγιση, επιχωματώσεις κ.λπ.) και δημιουργία υποδομών, ώστε να μπορούν να φιλοξενοούνται 50.000 πρόσφυγες, ενώ θα εργάζονται εκεί άτομα της Ύπατης Αρμοστείας όπου θα έχουν την Διοίκηση του προσφυγικού καταυλισμού και άτομα των Μη Κυβερνητικών Οργανισμών ως συμπληρωματικοί. Υπονοείται ότι ο καταυλισμός δεν θα έχει τις προδιαγραφές της Ειδομένης όπου χρειάζεται μια σταδιακή εκκένωση, λόγω της μη σωστής υγειονομικής κάλυψης του και γενικότερα ο καταυλισμός αυτός δεν αποτελεί μια βιώσιμη λύση για τους πρόσφυγες. Σε αντίθεση με αυτόν της Ειδομένης, ο καταυλισμός αυτός θα έχει τις απαιτούμενες υποδομές υγιεινής και θα παρέχει ένα αξιοπρεπές επίπεδο διαβίωσης για τους πρόσφυγες που θα διαμένουν μέχρι τη μετεγκατάστασή τους.

3.1. Ορισμός – Έκταση – Πληθυσμός – Τοποθεσία

Ως προσφυγικός καταυλισμός ορίζεται ο γεωγραφικός εκείνος χώρος ο οποίος προσφέρεται προσωρινά από μία χώρα μαζί με την άμεση στήριξη της σε θέματα άμεσης βοήθειας για τη διαχείριση μιας ανθρωπιστικής κρίσης ενός λαού ο οποίος αναγκάζεται να προσφύγει σε μια γειτονική χώρα.

Επιπλέον, ο καταυλισμός αυτός για να είναι ανθρωπιστικός και όχι απλά ένα στρατόπεδο προσφύγων, θα πρέπει να κατέχει χαρακτηριστικά των ανθρωπιστικών logistics, τα οποία είναι η αποθήκευση, η διανομή, το αρχείο ή βάση δεδομένων, τα πληροφοριακά συστήματα και τα διάφορα εργαλεία της τεχνολογίας.

Ακόμη ο καταυλισμός αυτός θα υπόκειται σύμφωνα με τα πλαίσια της Οικουμενικής Διακήρυξης για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα και τους δείκτες με τα σωστά πρότυπα που έχουν τεθεί από την Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ. Τα οποία αναφέρονται παρακάτω:

➤ ΤΡΟΦΗ

Συχνότητα των γευμάτων : ≥ 3 γεύματα την ημέρα

% Του πληθυσμού που καλύπτεται από διανομές τροφίμων : 100 %

➤ ΥΓΕΙΑ

Απόσταση από το πλησιέστερο κέντρο υγείας : Διαθέσιμος ή λιγότερο από 5χλμ

➤ ΠΛΥΣΗ

1 τουαλέτα ανά 20 άτομα

1 ντους ανά 50 άτομα

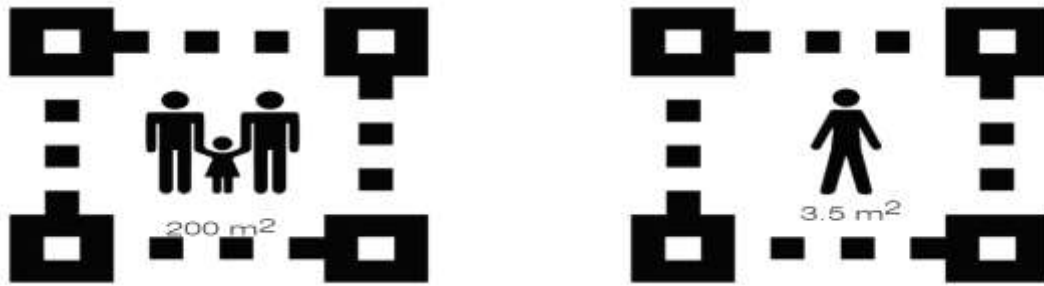
1 βρύση νερού ανά 250 άτομα

1 υγιεινή υποστηρικτής ανά 1000 άτομα

➤ ΣΤΕΓΑΣΗ και ΠΡΩΣΟΠΙΚΟΣ ΧΩΡΟΣ

10 οικογένειες των 4 ατόμων θα πρέπει να έχουν έκταση τα τροχόσπιτα τους 20 τ.μ. το καθένα.

Κάθε άνθρωπος χρειάζεται 3,5 τ.μ προσωπικό χώρο.

Η έκταση του σύμφωνα με 50.000 άτομα φιλοξενίας και όλες τις εγκαταστάσεις και κτιριακές μονάδες που θα ανήκουν στο καταυλισμό για να εξυπηρετήσουν το πληθυσμό αυτόν θα πρέπει να είναι περίπου στα 100 εκτάρια ή 1τ.χλμ.

Η γεωγραφική τοποθεσία του καταυλισμού πρέπει να είναι μια έκταση χωρίς ανωμαλίες εδάφους, δηλαδή σε κάποιο κάμπο με χωράφια, τα οποία χωράφια δεν θα πρέπει κατά το μεγαλύτερο μέρος τους να μην είναι αγροτικές καλλιέργειες.

Οι περιοχές όπου θα μπορούσε να δημιουργηθεί ο καταυλισμός θα πρέπει να είναι κοντά στις δύο μεγάλες πόλεις της Ελλάδος Αθήνα και Θεσσαλονίκη, ώστε να μπορούν και να μεταφερθούν οι πρόσφυγες, αλλά και να γίνεται όσο πιο εύκολη η διακίνηση των τροφίμων, των φαρμάκων και γενικότερα οτιδήποτε χρειαστεί ο καταυλισμός.

Επομένως μερικές περιοχές που θα μπορούσε να δημιουργηθεί ο καταυλισμός προσωρινής διαμονής προσφύγων για μετεγκατάσταση τους σε άλλες χώρες είναι οι

εξής:

- Στο νομό Βοιωτίας, ανάμεσα σε Ερυθρές και Θήβα και ανάμεσα σε Αλίαρτο και Κάστρο.
- Στο νομό Ημαθίας, στα δεξιά και πάνω των περιοχών Κρύα Βρύση και Αλεξάνδρεια.
- Στο νομό Σερρών, ακριβώς κάτω από τις Σέρρες.

Χωράφια στις Ερυθρές.

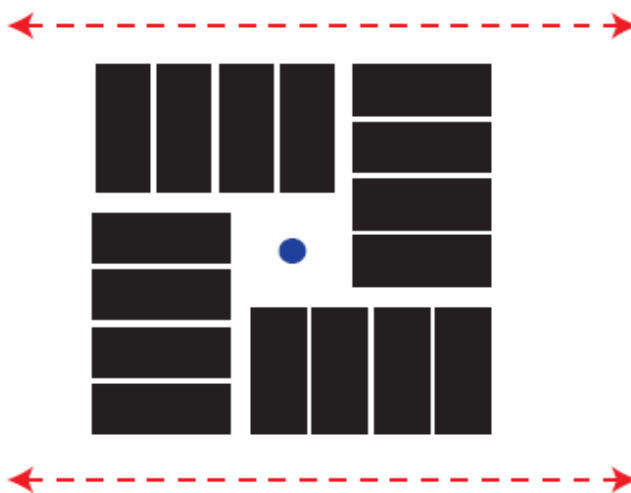

Χωράφια στις Σέρρες.

3.2. Σχεδιασμός χώρου και κτιριακές μονάδες

Η επίσημη διάταξη του καταυλισμού είναι ένα σύστημα τετραγώνων που αποτελείται από τετράγωνες περιοχές. Ειδικότερα ο καταυλισμός θα έχει έκταση 1 εκτάριο και θα χωρίζεται σε 25 τετράγωνα-τομείς (ίσα σε έκταση) από τους 4 κάθετους και τους 4 οριζόντιους κεντρικούς δρόμους. Ο κάθε τομέας θα εμπεριέχει και αυτός με τη σειρά του 25 οικοδομικά τετράγωνα-γειτονιές που θα χωρίζονται πάλι από 4 κάθετους και 4 οριζόντιους δρόμους, με τη διαφορά ότι τα 24 θα είναι ίσης έκτασης και το καθένα από αυτά θα είναι ένα συγκρότημα από τροχόσπιτα-κατοικίες που τοποθετούνται σε σειρές σχηματίζοντας τετράγωνο, η απόσταση των

τροχόσπιτων έχουν σχεδιαστεί ώστε να υπάρχει χώρος για οχήματα, για προστασία από πυρκαγιά και για λόγους υγιεινής.

Ενώ η 25^η περιοχή όπου θα βρίσκεται στο κέντρο του τομέα θα είναι μεγαλύτερη σε έκταση και θα χωρίζεται σε 4 τετράγωνα όπου το καθένα θα εμπεριέχει κέντρο υγιεινής υποστήριξης, μαγειρείο-κουζίνα, αποθήκη και γραφείο διοίκησης.

Αναλυτικότερα το κάθε συγκρότημα από τροχόσπιτα θα εμπεριέχει:

- 20 τροχόσπιτα-κατοικίες με τη διάταξη του τετραγώνου που αναφέρθηκε, όπου το καθένα θα είναι 20 τ.μ. και θα ζει μια 4 μελής οικογένεια, σύνολο 400 τ.μ.
- Στο κέντρο του θα βρίσκονται οι 10 τουαλέτες όπου θα είναι 200τ.μ., οι 8 ντουζιέρες όπου θα είναι 80τ.μ. και η μία δεξαμενή-βρύση για νερό όπου θα είναι 20τ.μ..
- Οι 4 δρόμοι που θα βρίσκονται μέσα στο συγκρότημα θα είναι 100τ.μ. και οι κενοί χώροι θα είναι 200τ.μ..

Σύνολο το κάθε συγκρότημα τροχόσπιτων θα είναι 1.000 τ.μ. και θα έχει χωρητικότητα 80 ατόμων.

Το 25^ο τετράγωνο- γειτονία θα είναι σε έκταση 5.000 τ.μ. και θα εμπεριέχει:

- 4 μαγειρία-κουζίνες ή αλλιώς χώροι εστίασης που θα βρίσκονται στις 4 γωνίες του τετραγώνου και θα έχουν έκταση 500τ.μ. ο καθένας.

- 4 αποθήκες για τα τρόφιμα και τον εξοπλισμό, από 500τ.μ. η καθεμία.
- 4 ιατρεία ή αλλιώς κέντρα υγιεινής υποστήριξης, από 50 τ.μ. το καθένα.
- 4 μαγαζιά με διάφορα είδη κατανάλωσης, ανάλογα και με τη ζήτηση, από 25 τ.μ. το καθένα.
- 4 γραφεία διοίκησης για την Ύπατη Αρμοστεία του Ο.Η.Ε και τους Μ.Κ.Ο. οργανισμούς, από 25 τ.μ. το καθένα.
- Και 10 τροχόσπιτα των 20 τ.μ. για τους εργαζόμενους του καταυλισμού.
- Και τέλος οι κενοί χώροι με πλατεία θα είναι 400 τ.μ..

Μαζί με τους δρόμους των 25 αυτών τετραγώνων-γειτονιών, όπου οι δρόμοι θα έχουν έκταση 12.000 τ.μ., το κάθε τετράγωνο-τομέας θα είναι 41.000 τ.μ. και θα έχει χωρητικότητα για 1.920 πρόσφυγες και για 40 εργαζόμενους.

Με τη διαφορά ότι ενώ το μεσαίο τετράγωνο-τομέας, το οποίο θα βρίσκεται στο κέντρο του καταυλισμού και θα έχει ίση έκταση με τους άλλους τομείς, δεν θα εμπεριέχει γειτονιές για πρόσφυγες.

Αλλά θα εμπεριέχει:

- 1 μεγάλο νοσοκομείο, 5.000 τ.μ.
- Τα γραφεία διοίκησης και κοινωνικές υπηρεσίες της Ύπατης Αρμοστεία του Ο.Η.Ε και των Μη Κυβερνητικών Οργανισμών, 5.000 τ.μ.
- 1 μεγάλο αστυνομικό τμήμα, 1.000 τ.μ.
- 1 κεντρική αποθήκη, 5.000 τ.μ.
- 250 δεξαμενές νερού, 5.000 τ.μ.
- 5 τετράγωνα-γειτονιές με τροχόσπιτα-κατοικίες για τους εργαζόμενους του καταυλισμού, 5.000 τ.μ.
- 1 τμήμα πυροσβεστικής, 1.000 τ.μ.
- 1 Σταθμός ηλεκτρικού ρεύματος 1.000 τ.μ.
- 1 χώρος στάθμευσης, 3.000 τ.μ.

- 1 αθλητικό κέντρο με μίνι γήπεδα ποδοσφαίρου και μπάσκετ, 5.000 τ.μ.
- Και 5.000 τ.μ. οι κενοί χώροι.

Επομένως μαζί με τους κεντρικούς δρόμους, οι οποίοι θα είναι σε έκταση 150.000 τ.μ., θα έχουμε έναν καταυλισμό έκτασης 1.175.000 τ.μ. και θα έχει χωρητικότητα για 46.080 πρόσφυγες και για 1.360 εργαζόμενους.

Όσον αφορά τα τροχόσπιτα θα είναι μορφής κοντέινερ τα οποία θα μπορούν να είναι και δίχωρα και θα μπορούν να είναι και αυτόνομα σε ηλεκτρικό ρεύμα, όπως και όλες οι κτιριακές μονάδες του καταυλισμού, εάν τοποθετηθούν φωτοβολταϊκές μεμβράνες στις σκεπές τους. Όπου οι φωτοβολταϊκές μεμβράνες είναι μικρού κόστους συντήρησης και η εγκατάστασή τους είναι πολύ εύκολη.

Container με φωτοβολταϊκά πάνελ.

3.3. Διαχείριση τροφίμων και αποθεμάτων

Στο κέντρο αυτό των ανθρωπιστικών logistics η διαχείριση των αποθεμάτων εφαρμόζεται όπως σε μια κοινή αποθήκη με τη διαφορά ότι τα εμπορεύματα που αποθηκεύονται δεν είναι για να γίνουν εξαγωγή, αλλά για την άμεση χρησιμοποίησή τους για τις ανάγκες του καταυλισμού.

Μετά την παραλαβή των προϊόντων, η δεύτερη φάση στη λειτουργία των αποθηκών του καταυλισμού είναι η τοποθέτηση των προϊόντων σε κάποιο σημείο της αποθήκης για φύλαξη μέχρις ότου αυτά ζητηθούν, σύμφωνα με τις ανάγκες. Στο σημείο αυτό πρέπει να ληφθούν αποφάσεις που σχετίζονται με το πού, πώς και με ποιο τρόπο θα τοποθετούνται τα προϊόντα καθώς και πόσος χώρος αποθήκευσης απαιτείται για κάθε είδος. Με βάση τα παραπάνω δεδομένα έχουν αναπτυχθεί διάφορα συστήματα αποθήκευσης.

Το ένα και πιο διαδεδομένο σύστημα, είναι γνωστό ως FI-FO (First In – First Out : πρώτο μέσα - πρώτο έξω). Σε πάρα πολλά προϊόντα, η τήρηση της σειράς εισόδου κατά την έξοδο, είναι απαραίτητη. Ο κανόνας αυτός πρέπει να εφαρμόζεται πιστά, σε όλα τα προϊόντα, που φέρουν ημερομηνίες λήξεως όπως τα τρόφιμα που συντηρούνται με απλή ψύξη και έχουν λίγες μέρες ζωής (το γάλα, το γιαούρτι και τα άλλα γαλακτοκομικά, τα αλλαντικά, τα κρέατα) και σε όσα προϊόντα επηρεάζονται ή αλλοιώνονται με την πάροδο του χρόνου.

Μέσω της σωστής διοίκησης αποθεμάτων υπάρχει στην αποθήκη μια συγκεκριμένη ποσότητα αποθέματος, ώστε να μπορεί να ικανοποιείται η αναμενόμενη ζήτηση κατά τον επιθυμητό βαθμό καθώς επίσης και η θεσμοθέτηση επιπέδων αποθήκευσης τα οποία θα ενεργοποιούν δραστηριότητες όπως η τοποθέτηση νέων χορηγιών εμπορευμάτων από δράσεις Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης διαφόρων εταιριών.

Μέσω της διαδικασίας αποθήκευσης και φύλαξης αναφερόμαστε στην ασφάλιση των προϊόντων κυρίως από εξωτερικούς παράγοντες.

Τα εμπορεύματα πρέπει να χωρίζονται σε 6 κατηγορίες:

1. Τρόφιμα που χρειάζονται θερμοκρασίες συντήρησης (5 με 8 βαθμούς Κελσίου) .
2. Τρόφιμα που χρειάζονται θερμοκρασίες ψύξης (-22 με -18 βαθμούς Κελσίου).
3. Τρόφιμα που δεν χρειάζονται θερμοκρασίες συντήρησης και ψύξης (ξηρό).
4. Διάφορα εμπορεύματα: εξοπλισμού και αναλώσιμα, π.χ. κουβέρτες, χαρτιά κουζίνας.
5. Χημικά εμπορεύματα-απορρυπαντικά, ελεγχόμενη θερμοκρασία(13 με 24 βαθμούς Κελσίου).
6. Φάρμακα, ελεγχόμενη θερμοκρασία(13 με 24 βαθμούς Κελσίου).

Οι παραπάνω κατηγορίες θα χωρίζονται στις 4 αποθήκες στο κάθε 25° τετράγωνο- γειτονία ως εξής:

- Στη μία αποθήκη θα υπάρχει το τρόφιμο που χρειάζεται συντήρηση και κατάψυξη.
- Στην άλλη θα υπάρχει το ξηρό τρόφιμο.
- Στην Τρίτη θα υπάρχει ο εξοπλισμός και τα διάφορα αναλώσιμα
- Και στη τελευταία θα βρίσκονται τα χημικά εμπορεύματα-απορρυπαντικά και τα φάρμακα, όπου και οι δύο αυτές κατηγορίες πρέπει να βρίσκονται σε δροσερό μέρος.

Στη κεντρική αποθήκη του καταυλισμού θα βρίσκονται και οι 6 κατηγορίες.

Χωρισμένες σε διαμερίσματα στις 6 κατηγορίες ως εξής:

- 250 τ.μ. τα τρόφιμα με ψύξη,
- 600 τ.μ. τα τρόφιμα συντήρησης,
- 1000 τ.μ. το ξηρό τρόφιμο,
- 1000 τ.μ. τα διάφορα εμπορεύματα,
- 800 τ.μ. τα χημικά-απορρυπαντικά,
- 100 τ.μ. τα φάρμακα,
- 250 τ.μ. ο προθάλαμος για τις κατηγορίες-διαμερίσματα της αποθήκης,
- και 1000 τ.μ.ο χώρος παραλαβής και διανομής

Στις 4 αποθήκες στο κάθε 25^ο τετράγωνο- γειτονία θα αποθηκεύονται σε ράφια dexion, ενώ στη κεντρική αποθήκη σε ραφαρίες back to back. Όλη η παραλαβή των εμπορευμάτων θα γίνεται στη κεντρική αποθήκη και έπειτα θα γίνεται με βανάκι του καταυλισμού καθημερινά η διανομή στις μικρές αποθήκες.

Επίσης η κεντρική αποθήκη μπορεί να χωρισθεί, πέραν από τα 6 κομμάτια σύμφωνα με τις κατηγορίες εμπορευμάτων, και σε ραφαρίες ξεχωριστές για το κάθε ΜΚΟ.

3.4. Σχεδιασμός εφοδιασμού και reverse logistics

Ο σχεδιασμός του εφοδιασμού του καταυλισμού εξαρτάται από πολλούς παράγοντες.

Ένας από αυτούς είναι το κανάλι διανομής που θα υπάρχει μέσα στο καταυλισμό από τη κεντρική αποθήκη στις μικρότερες στο κάθε 25^ο τετράγωνο-γειτονία.

Ο σχεδιασμός ενός καναλιού διανομής, αρχικά πρέπει να επιλεγθεί ποια διαδρομή είναι η κατάλληλη για να μεταφέρονται τα εμπορεύματα του καταυλισμού.

Ο σχεδιασμός ενός συστήματος διανομής προϋποθέτει:

- Την καλή γνώση του τόπου και του χρόνου των καναλιών που θα διασχίσουν τα μεταφορικά για να φτάσουν στο σημείο διανομής.
- Δημιουργία μιας διαδικασίας στην οποία οι χρόνοι απόκρισης των προμηθειών να συνδέονται με τις ανάγκες του καταυλισμού.
- Τα φυσικά χαρακτηριστικά ενός προϊόντος (π.χ. ευπαθές, εύθραυστο) καθορίζουν και ποια μεταφορικά μέσα θα χρησιμοποιηθούν και τους χρόνους ανταπόκρισης αυτών.
- Εύρεση και αξιολόγηση τυχόν εναλλακτικών λύσεων σε περίπτωση που δεν πραγματοποιηθούν οι στόχοι του δικτύου διανομής.

Η μεταφορά ως αυτόνομη διαδικασία μπορεί να εξοικονομήσει τεράστια κεφάλαια όταν αυξάνεται η γεωγραφική έκταση που πρέπει να καλυφθεί. Θα πρέπει να τονίσουμε ότι η μετακίνηση αγαθών δεν είναι κάτι απλό αλλά πρόκειται για μια διαδικασία που απαιτεί αυστηρό και προσεκτικό σχεδιασμό.

Μια πολύ σύγχρονη τάση αποτελεί η εφαρμογή συστημάτων που έχουν ως στόχο τη μείωση των αποθεμάτων και ταυτόχρονα τη διαθεσιμότητα της ακριβούς ποσότητας που χρειάζεται για να εξυπηρετηθούν όλες οι ανάγκες. Ένα από αυτά τα συστήματα είναι το JIT (Just-in-time), όπου απαιτεί την υποστήριξη προηγμένης τεχνολογίας για τη σωστή λειτουργία του. Ο όρος Just-in-Time (JIT) περιγράφει ένα χαρακτηριστικό τρόπο διοίκησης της παραγωγής που περιλαμβάνει ένα σύνολο στόχων, τεχνικών και μεθόδων.

Το Just in time στηρίχθηκε σε δύο αρχές:

1. Την στιγμή που απαιτείται (Just-in-Time).

Το όραμα εδώ είναι να επιτευχθεί ένα παραγωγικό περιβάλλον που προσομοιάζει το super market. Στο τελευταίο ο πελάτης είναι σε θέση να βρει στιγμιαία αυτό που επιθυμεί όποτε το επιθυμεί και στην ποσότητα που το επιθυμεί. Η αναλογία σε παραγωγικό περιβάλλον είναι ότι ένας σταθμός εργασίας (κανάλι της εφοδιαστικής αλυσίδας) προμηθεύεται τα απαραίτητα υλικά για την εκτέλεση μιας παραγωγικής δραστηριότητας στον επιθυμητό χρόνο και στην επιθυμητή ποσότητα από έναν άλλο σταθμό εργασίας. Όταν τα υλικά που απαιτούνται από έναν σταθμό

εργασίας δεν είναι διαθέσιμα, τότε ολόκληρο το σύστημα μπορεί να διαταραχθεί. Μία από τις προϋποθέσεις για την υλοποίηση ενός τέτοιου περιβάλλοντος αποτελεί την δεύτερη αρχή του JIT.

2. Αυτοματοποίηση με «ανθρώπινο πρόσωπο» (Automation).

Η βασική ιδέα εδώ είναι η ανάπτυξη μηχανών που α) είναι αυτοματοποιημένες, έτσι ώστε ένας εργαζόμενος να είναι ικανός να λειτουργεί πολλαπλές μηχανές ταυτόχρονα, και β) είναι σε θέση να διαγνώσουν (αυτόματα) τυχόν προβλήματα.

Οι υπόλοιποι παράγοντες που αφορούν το σχεδιασμό του εφοδιασμού του καταυλισμού εξαρτώνται από τα κανάλια διανομής έξω από το καταυλισμό. Τα οποία αφορούν κυρίως τους προμηθευτές του καταυλισμού.

Βέβαια, η επιλογή του προμηθευτή ενός εμπορεύματος –ανάγκη του καταυλισμού γίνεται είτε από την διαχείριση του καταυλισμού, είτε από τους εμπλεκόμενους οργανισμούς εφόσον η προμήθεια θα προκύπτει από κάποια δωρεά.

Οι ιδιαιτερότητες που προκύπτουν στον καταυλισμό είναι οι δωρεές και οι δράσεις Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης που θα γίνονται και θα δημιουργούν έξτρα δρομολόγια για να φτάσουν στο καταυλισμό τα εμπορεύματα και μέσα στο καταυλισμό αφού σε ενδεχόμενη περίπτωση που γεμίσει η κεντρική αποθήκη να μεταφέρονται με πιο γρήγορους ρυθμούς στις αποθήκες του κάθε 25^ο τετράγωνο-γειτονία. Όλο το σχεδιασμό του εφοδιασμού θα μπορεί να τον αναλάβει και μία μεταφορική εταιρία στέλνοντας βανάκια Δημοσίας Χρήσεως.

Το δεύτερο σκέλος που χρησιμοποιεί ο καταυλισμός είναι ο σχεδιασμός της αντίστροφης ροής των εμπορευμάτων που έχουν καταναλωθεί. Τα αντεστραμμένα logistics (reverse logistics) είναι η διαδικασία της διαχείρισης της επιστροφής των αγαθών. Πιο συγκεκριμένα, reverse logistics είναι η διαδικασία της μετακίνησης αγαθών από τον τελικό προορισμό τους προς τον αρχικό με σκοπό την ανάκτηση της αξίας, την ορθή απόρριψή τους, την ανακατασκευή και ανακαίνιση τους.

Η αντίστροφη εφοδιαστική αλυσίδα περιλαμβάνει τις διαδικασίες που σχετίζονται με τα επιστρεφόμενα προϊόντα από τους τελικούς καταναλωτές. Με άλλα λόγια, είναι η αντίστροφη πορεία της ροής των προϊόντων που ξεκινούσε από τα σημεία παραγωγής και αποθήκευσης με τελικό προορισμό τους καταναλωτές.

Στο καταυλισμό θα πρέπει να δημιουργηθεί ένα δίκτυο διανομής με σκουπιδιάρικα, όπως σε μία πόλη ανάλογου μεγέθους. Το δίκτυο αυτό μπορεί να γίνει και outsourcing σε μια εταιρία reverse logistics.

3.5. Τεχνολογίες και πληροφοριακά συστήματα

Η τεχνολογία και τα συστήματα αφορούν 2 μέρη του καταυλισμού:

Το πρώτο μέρος είναι οι άνθρωποι και το δεύτερο μέρος είναι τα εμπορεύματα για τις ανάγκες αυτών των ανθρώπων. Όσον αφορά το ανθρώπινο παράγοντα η τεχνολογία που θα χρειαστεί ο καταυλισμός είναι ένα ανθρωπιστικό πληροφοριακό σύστημα που θα μεταφέρει τις πληροφορίες των ανθρώπων που εισέρχονται στο καταυλισμό, αλλά και αυτών που φεύγουν.

Οι πληροφορίες αυτές πρέπει να μεταφέρονται ηλεκτρονικά μέσω ηλεκτρονικών συσκευών, όπως το PDA (Personal Digital Assistant), σε όλους τους εμπλεκόμενους φορείς και να περιέχουν οποιοδήποτε χρήσιμο στοιχείο για τη κάθε ανθρώπινη μονάδα. Δηλαδή ο καταυλισμός θα χρειαστεί ένα πληροφοριακό σύστημα που θα έχει δεδομένα καρτέλες με συμπληρωμένα στοιχεία ταυτοποίησης των ανθρώπων που εισέρχονται και που φεύγουν. Επίσης θα πρέπει να έχει στοιχεία για το πόσο καιρό διαμένουν στο καταυλισμό και όταν φεύγουν σε ποια χώρα γίνεται η μετεγκατάστασή τους. Επιπλέον το πληροφοριακό αυτό σύστημα θα πρέπει να έχει και σαν κάποιο είδος Warehouse Management System (WMS), όπου θα καταγράφει τα κενά τροχόσπιτα και θα υπολογίζει αυτόματα το πώς πρέπει να καταναμηθούν οι πρόσφυγες σύμφωνα με την καρτέλα τους, όπου θα περιέχονται στοιχεία θρησκείας, ειδικότητα εργασίας και ενδιαφερόντων.

Στο πρώτο κεφάλαιο αναφέρθηκαν δύο τέτοια E.R.P. προγράμματα. Το Humanitarian Logistics Software (HLS) και το HELIOS με τα διάφορα πλεονεκτήματα του καθενός. Αλλά το ιδανικό είναι να δημιουργηθεί ένα E.R.P. πρόγραμμα ανθρωπιστικών logistics προσαρμοσμένο στις ανάγκες του καταυλισμού.

Όσον αφορά τη τεχνολογία που θα χρειαστεί για τα εμπορεύματα, στη κεντρική αποθήκη θα πρέπει να υπάρχουν τα ανάλογα μηχανήματα όπως σε μια κανονική αποθήκη αυτού του μεγέθους, δηλαδή θα πρέπει να έχει 4 Reach truck και γύρω στα 10 ηλεκτρικά περονοφόρα. Θα πρέπει να υπάρχει ένα WMS, σύστημα Barcode, RFID και ένα πρόγραμμα παραγγελειοληψίας για να παραγγέλνουν οι αποθήκες από το κάθε 25^ο τετράγωνο- γειτονία στη κεντρική αποθήκη το τι θα χρειαστούν.

3.6. Διαχείριση ανθρωπίνων πόρων και οι εμπλεκόμενοι οργανισμοί

Η διοίκηση του καταυλισμού θα γίνεται από τον ΟΗΕ, όπου θα διαχειρίζεται όλο το καταυλισμό για την ομαλή λειτουργία του. Με τις δικές του κατευθυντήριες οδηγίες του θα συντονίζονται και οι διάφοροι εμπλεκόμενοι οργανισμοί, όπως οι ΜΚΟ οργανισμοί.

Θα πρέπει να δημιουργηθούν τα εξής τμήματα στο καταυλισμό:

- **Αστυνόμευσης**
- **Τεχνικής υποστήριξης (ηλεκτρολογικό, υδραυλικό κ.τ.λ.)**
- **Ιατρικής Περίθαλψης**
- **Συντονισμού προσφύγων**
- **Διοίκησης Αποθήκης**
- **Διανομής**
- **Προσωπικού**

Επίσης οποιοσδήποτε εθελοντής θα μπορεί να βοηθήσει έπειτα από επικοινωνία με το τμήμα προσωπικού του καταυλισμού, ώστε να μπορεί το τμήμα προσωπικού να ταξινομεί και να προσθέτει άτομα-εθελοντές στα διάφορα τμήματα σύμφωνα με τις ικανότητες τους. Το ίδιο ισχύει και με τα άτομα που θα εργάζονται στο καταυλισμό από τους ΜΚΟ οργανισμούς.

Ο ΟΗΕ συντονίζει τις ενέργειές του στις ανθρωπιστικές κρίσεις μέσω μιας επιτροπής στην οποία συμμετέχουν όλα τα κύρια ανθρωπιστικά σώματα, με πρόεδρο τον Συντονιστή Έκτακτης Βοήθειας του ΟΗΕ. Μέλη του είναι το Ταμείο των Ηνωμένων Εθνών για τα Παιδιά (UNICEF), το Πρόγραμμα των Ηνωμένων Εθνών για την Ανάπτυξη (UNDP), το Παγκόσμιο Πρόγραμμα Τροφίμων (WFP), και η Ύπατη Αρμοστεία των Ηνωμένων Εθνών για τους Πρόσφυγες (UNHCR). Ακόμη εκπροσωπούνται και άλλες οργανώσεις του ΟΗΕ, όπως επίσης και μη κυβερνητικοί και διακυβερνητικοί ανθρωπιστικοί οργανισμοί, όπως η Διεθνής Επιτροπή του Ερυθρού Σταυρού. Για την κάλυψη των εξόδων της ανθρωπιστικής βοήθειας και τη διανομή της σ' αυτούς που την έχουν ανάγκη, το Γραφείο Συντονισμού Ανθρωπιστικών Υποθέσεων του ΟΗΕ κάνει εκκλήσεις για τη συγκέντρωση δισεκατομμυρίων δολαρίων από τους διεθνείς δωρητές. Επικεφαλής του Γραφείου είναι ο Συντονιστής Έκτακτης Βοήθειας του ΟΗΕ, ο οποίος υπηρετεί και ως Βοηθός Γενικός Γραμματέας για τις Ανθρωπιστικές Υποθέσεις.

Επιπλέον, εμπλεκόμενοι οργανισμοί είναι και οι Μη Κυβερνητικοί οργανισμοί, οι φορείς αυτοί θα προσφέρουν δωρεάν βοήθεια, υπηρεσίες, όπως ιατρική περίθαλψη, κοινωνική συμβουλευτική, ψυχολογική στήριξη, φροντίδα και υπηρεσίες υγιεινή, νομική βοήθεια, τα γεύματα, καταφύγιο, υλική βοήθεια, εκπαίδευση, υπηρεσίες για τα άτομα που ζουν με HIV / AIDS, όπως καθώς και υπηρεσίες για τα άτομα που υφίστανται διακρίσεις λόγω της ταυτότητας του φύλου, της έκφρασής τους και της σεξουαλικής τους προτίμησης.

Οι ΜΚΟ που βοηθούν την προσφυγική κρίση στην Ελλάδα.

4. ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗΣ

4.1. Zaatari Ιορδανίας

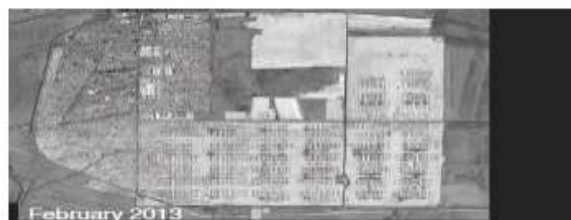

Ιστορία

Από τον Ιούλιο του 2012, το Zaatari έχει εξελιχθεί από ένα άδειο τμήμα της ερήμου σε πόλη χωρητικότητας περίπου 100.000 ανθρώπων. Ο πληθυσμός στο Zaatari κορυφώθηκε τον Απρίλιο του 2013 και μέγεθος πάνω από 200.000. Από τα μέσα του 2012 μέχρι τα μέσα του 2013 το Zaatari λάμβανε 3.000 με 4.000 πρόσφυγες ανά ημέρα.

Σε σύγκριση, με το Dadaab το μεγαλύτερο στρατόπεδο προσφύγων στον κόσμο που βρίσκεται στην Κένυα, αυξήθηκαν κατά 154.450 άτομα σε πάνω από έντεκα μήνες για μια κατά προσέγγιση μέτρηση της τάξεως των 462 άτομα ημερησίως. Το ρυθμό ανάπτυξης του στρατοπέδου, που μετράται με βάση τον αριθμό των κατοικιών, παρουσίασαν στην ακόλουθη φωτογραφία.

Στατιστικά στοιχεία

120,000 Σύριοι.

5.300 τετραγωνικά χλμ.

17,000 Τροχόσπιτα.

8,000 Σκηνές.

2,500 Καταστήματα.

680 Μεγάλα καταστήματα.

680 Μαγαζιά με εργαζόμενα παιδιά.

65% Ποσοστό απασχόλησης.

360 Αφίξεις φορτηγών με νερό την ημέρα.

1,500 Προσφερόμενες θέσεις εργασίας από Μ.Κ.Ο.

120 Θρησκευτικοί χώροι (Τζαμιά).

3 Νοσοκομεία.

200 Παιδιά γεννιούνται το μήνα.

3 Σχολεία.

500,000 Πίτες διανέμονται ανά ημέρα.

16,130 δολάρια η αξία της ηλεκτρικής ενέργειας που χρησιμοποιείται ανά ημέρα.

500,000 δολάρια κοστίζει το λειτουργικό κόστος την ημέρα.

UNHCR Tents in Zaatari Refugee Camp

Τιμοκατάλογος Zaatari

15-ημέρο κουπόνι γεύματος 8.50 δολάρια.
Ενοικίαση Γαμήλιου φορέματος 42 δολάρια.
Τροχόσπιτα από δωρεά, κόστος 3,125 δολάρια.
Τροχόσπιτα από πώληση, κόστος 706 δολάρια.
Μικρός εμπορικός χώρος, κόστος 635 δολάρια.
Μεγάλος εμπορικός χώρος, κόστος 2,120 δολάρια.
Καινούργια σκηνή, μεταπώληση 42-71 δολάρια.
Μεταχειρισμένη σκηνή, μεταπώληση 21-35 δολάρια.
Συνολικό εκτιμώμενο οικονομικό κόστος κύκλου εργασιών ανά μήνα, 11,300,000 δολάρια.

Προγραμματισμός και Ανάπτυξης

Οι Ιορδανικές αρχές παρέχουν γη για την ανάπτυξη του Zaatarī και παρέχουν ασφάλεια εντός του καταυλισμού. Η κατασκήνωση περιλαμβάνει 530 εκτάρια της γης, όπου περιβάλλεται ένας περιφερειακό δρόμος 8,3 χιλιομέτρων και μετρώντας 3,5 χιλιομέτρων από τα ανατολικά προς τη δύση. Η δυτική ή «παλαιά πλευρά» της πόλης, ενώ διακανονίστηκε πρώτη τον Ιούλιο του 2012, η παλιά πλευρά της πόλη περιλαμβάνει το κέντρο της πόλης και τις φτωχογειτονιές στο Zaatarī.

Οι εντάσεις ξέσπασαν κατά τη διάρκεια του σχεδιασμού της πόλης, επειδή η ιορδανική κυβέρνηση είχε (και εξακολουθεί να έχει) έννομο συμφέρον από τους Σύριους πρόσφυγες. Οι ενδιαφερόμενοι φορείς πρέπει συνεχώς να εξισορροπούν τις ανάγκες των προσφύγων και τις ανησυχίες της Ιορδανίας ότι το Zaatarī θα γίνει μια μόνιμη πόλη.

Η Διάταξη

Η επίσημη διάταξη του στρατοπέδου είναι ένα σύστημα πλέγματος με τροχόσπιτα που τοποθετούνται σε σειρές, η απόσταση των τροχόσπιτων έχουν σχεδιαστεί ώστε να υπάρχει χώρος για οχήματα, για προστασία από πυρκαγιά και για λόγους υγιεινής. Δεδομένου ότι τα τροχόσπιτα δεν δόθηκαν στην αρχή του στρατοπέδου, ο αρχικός σχεδιασμός ήταν με υποδομή σκηνών από ύφασμα, όπου είναι ορατός στο παλιό στρατόπεδο. Όμως αρκετά τροχόσπιτα έχουν αντικαταστήσει τις σκηνές ακόμη και στην παλιά πόλη, η στενή απόσταση απαιτεί τη τοποθέτηση περισσότερων τροχόσπιτων όπως είναι ενδεδειγμένο σε μια δομημένη σωστά περιοχή του καταυλισμού.

Η άτυπη διάταξη του στρατοπέδου προέκυψε διότι οι κάτοικοι έλαβαν τα τροχόσπιτα αφού είχαν εγκατασταθεί με σκηνές. Οι κάτοικοι, παρά τη διατήρηση των σκηνών στη σειρά, με την εκ νέου θέση των τροχόσπιτων, έκαναν με τις σκηνές τους μικρές ενώσεις τυπικά με ένα σχήμα υ ή ένα σχήμα σαν αυλή - έτσι ώστε να μπορούν να ζουν μαζί με τις εκτεταμένες οικογένειες τους. Άλλες αναδιατάξεις του στρατοπέδου έχουν επιτρέψει στους πρόσφυγες να κινηθούν πιο κοντά στους ανθρώπους από τα χωριά τους, αυτές οι μετακινήσεις έχουν ως αποτέλεσμα ενός επανασχεδιασμού σε «δαιδαλώδεις».

Τροχόσπιτα στο Zaatari στην αρχική τους διάταξη πλέγματος. (UNCHR)

Σκηνές στο Zaatari. (UNCHR)

Κώδικες για το κτίσιμο των μονάδων.

Οι ερευνητές αναφέρονται στους περιορισμούς σχετικά με τη μονιμότητα των υποδομών, ειδικά για τα δέντρα που δεν μπορούν να φυτευτούν και ότι δεν υπάρχουν δρόμοι ή επιφάνειες για να μπορούν να γίνουν πλακόστρωτοι. Σκιηνές και τροχόσπιτα είναι οι δύο κύριοι τύποι κτιρίων. Και οι δύο τύποι για να κατασκευαστούν πλήρως στο Zaatarī, έγιναν πολλές ενέργειες από τις κοινόχρηστες εγκαταστάσεις που είχαν οι Μη κυβερνητικές οργανώσεις και με τη βοήθεια των χορηγιών από τη Κυβέρνηση της Ιορδανίας. Οι Πρόσφυγες ενεργούν και από μόνοι τους στις κατασκευές των κτιρίων, κάτι το οποίο δεν επιβλέπεται από κάποιον υπεύθυνο συντονιστή ώστε να μην παρεβαίνει από τον αρχικό σχεδιασμό.

Παρά τη νομική δομή, οι κάτοικοι πραγματοποιούν τακτικά κάποια κατασκευή και βελτίωση στα σχέδια για τα καταφύγια τους. Στις βλάβες τα βασικά κοινόχρηστα δίκτυα υποδομών είναι κοινά, με τους κατοίκους να χρησιμοποιούν από κοινού τις τουαλέτες, τις δεξαμενές νερού, τις θέσεις στον φράχτη και οικοδομικά υλικά για την προσωπική τους χρήση. Οι παράδρομοι είναι συχνά σε κακή κατάσταση, πολυάριθμες λακκούβες γεμάτες νερό, όπου οι κάτοικοι αναζητούν άμμο για να τους ανακατασκευάσουν. Πλημμύρα, ειδικά το χειμώνα του 2012-2013, καθιστά τους δρόμους περαιτέρω δύσκολους στο πέρασμα τους.

Δημόσιες υπηρεσίες

Το νερό πρέπει να φορτώνεται και να μεταφέρεται στην περιοχή για να συμπληρώσουν το νερό που διατίθεται από τον τοπικό υδροφόρο ορίζοντα. Ο Οργανισμός Τεχνικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης (ACTED), σε συνεργασία με το Διεθνές Ταμείο Επείγουσας Βοήθειας των Ηνωμένων Εθνών για τα Παιδιά (UNICEF), είναι ο κύριος προμηθευτής – χορηγός νερού. Τον Μάιο του 2013, φορτώθηκαν και μεταφέρθηκαν 3,8 εκατομμύρια λίτρα νερού με φορτηγά ημερησίως στην περιοχή. Μέχρι το Νοέμβριο του 2013, λόγω της αυξημένης κατά κεφαλήν κατανάλωσης, η ζήτηση αυξήθηκε κατά 300 δεξαμενόπλοια, ανεβάζοντας το σύνολο σε 15,1 εκατομμύρια λίτρα νερού ημερησίως. Η κατά κεφαλήν κατανάλωση νερού είναι περίπου 35-53 λίτρα ανά ημέρα, μεγαλύτερο από τα 15-λίτρα που συνιστάται από το ελάχιστο πρότυπο, αλλά είναι λογικό άμα πάρουμε το κλάσμα κατά κεφαλήν μέσου όρου με 100 λίτρων της Ιορδανίας και 900-λίτρων των Ηνωμένων Πολιτειών.

Ο αριθμός των δεξαμενόπλοιων νερού που απαιτείται για την εξυπηρέτηση του στρατοπέδου φτάσει στο σημείο όπου Ιορδανοί σε κοντινές πόλεις άρχισαν να διαμαρτύρονται για τις οδικές βλάβες που προκαλούνται στη ευρύτερη περιοχή. Με τόσα πολλά δεξαμενόπλοια που εισέρχονται στην περιοχή, οι Ιορδανοί έχουν μακροπρόθεσμους φόβους σχετικά με την υπεράντληση και τη ρύπανση του υδροφόρου ορίζοντα κάτω από Zaatari, μία από τις πιο σημαντικές πηγές νερού βρίσκεται σε ένα από τα δέκα πιο φτωχά σε νερό έθνη στη Γη. Αν και μια ανάλυση το Φλεβάρη του 2014 από το Υπουργείο Υδάτων της Ιορδανίας βρήκε το υδροφόρο ορίζοντα να είναι αμόλυτος, μια μελέτη έδειξε ότι η ρύπανση από την κακή διαχείριση των λυμάτων είναι πιθανό να συμβεί μέσα σε 1 με 10 χρόνια.

Η πλειοψηφία των κατοίκων έχουν πρόσβαση σε νερό μέσω κοινόχρηστων δεξαμενών με νερό και βρύσες, αν και από τον Ιούνιο του 2013, οκτώ τοις εκατό των κατοίκων είχε ιδιωτικές δεξαμενές με νερό. Η πρόσβαση με τα υλικά είναι περιορισμένη και οι κάτοικοι συχνά παίρνουν υλικά από τις δημόσιες τουαλέτες, ώστε να έχουν ιδιωτικό εξοπλισμό με νερό για το σπίτι τους. Ενώ υπάρχουν σχέδια για την παροχή νερού που θα διοχετεύεται σε κάθε νοικοκυριό, δεν είναι σαφές πότε ή πώς αυτές οι βελτιώσεις των υποδομών θα είναι εφαρμόσιμες και έτοιμες για χρήση.

Τα κεφάλαια των Ηνωμένων Εθνών, εγκαθιστά και διατηρεί την ηλεκτρική ενέργεια που χρησιμοποιείται για τον οδικό φωτισμό και άλλων βασικών υποδομών στο στρατόπεδο. Ωστόσο, λόγω του υψηλού κόστους της υπηρεσίας αυτής, ο ΟΗΕ δεν είναι σε θέση να παράσχει ισότιμη εξυπηρέτηση του φωτισμού σε όλα τα σημεία της περιοχής. Το αποτέλεσμα είναι ένα τμήμα «έχοντες», που έχει τον πλήρη φωτισμό του οδικού δικτύου στο παλιό τμήμα της πόλης, και ένα τμήμα «Μη έχοντων» που ζει με σποραδικούς φωτισμούς του οδικού δικτύου. Τον Ιούνιο του 2013, έγινε διαθέσιμη η πλήρη φώτιση του οδικού δικτύου στην είσοδο του στρατοπέδου για να βοηθήσει τους πρόσφυγες φθάνουν με ασφάλεια. Ο διεθνής Μ.Κ.Ο. OXFAM έκανε εγκατάσταση ηλεκτροβολταικών φωτισμών κοντά στα πλυντήρια της για τη βελτίωση της ασφάλεια και της αξιοπιστίας.

Η τοποθεσία του δρόμου δεν είναι μόνο ένα θέμα ασφάλειας, αλλά και οικονομικό. Στο καταυλισμό, τα στελέχη έχουν συνεργαστεί με 350 ηλεκτρολόγους οι οποίοι είναι υπεύθυνοι για τις παράνομες συνδέσεις του ρεύματος και για την εγκατάσταση πυλώνων και πιο ισχυρών μετασχηματιστών, ώστε να παρέχεται πιο αξιόπιστη υπηρεσία και προστασία κατά της πλημμύρας.

Επί του παρόντος, ο ΟΗΕ πληρώνει για όλες τις δαπάνες που συνδέονται με την ηλεκτρική ενέργεια περίπου 500.000 \$ δολάρια το μήνα κατά τη διάρκεια του καλοκαιριού και 700.000 \$ δολάρια το μήνα κατά τη διάρκεια του χειμώνα. Ο ΟΗΕ έχει εισάγει μετρητές ηλεκτρικής ενέργειας ως μέρος του σχεδίου αναβάθμισης του, με το 50 % ολοκλήρωσης του έφτασε τον Φεβρουάριο του 2014. Με την τρέχουσα ρύθμιση, επτά καταστήματα μοιράζονται ένα ενιαίο μετρητή ηλεκτρικής ενέργειας.

Διαχείριση απορριμμάτων

Η διαχείριση των αποβλήτων κυρίως έχει επιτευχθεί με φορτηγά, περίπου 200 δεξαμενόπλοια μεταφέρουν το βρώμικο νερό έξω από το στρατόπεδο ημερησίως. Αν υποθέσουμε με την ίδια δυναμικότητα με τα φορτηγά που φθάνουν, αυτό σημαίνει ότι γίνεται μία σπατάλη νερού του ύψους των 2,7 εκατομμύρια λίτρων καθημερινά. Αφού ο καταυλισμός δεν διαθέτει αποχετευτικό δίκτυο, αλλά έχει σχεδιαστεί για τους κατοίκους να βασίζονται σε κοινά μπλοκ αποχωρητήρια για τις ανάγκες υγιεινής τους. Ωστόσο, μέχρι το τέλος του 2013, περίπου 60 με 70 τοις εκατό των κατοίκων έχουν κατασκευάσει στο σπίτι τους βόθρους που θα μπορούσαν να αντλούν ξεχωριστά, αυτό δημιουργεί προκλήσεις αποστράγγισης και αποχέτευσης με την σύστημα απορροής όμβριων.

Δομημένο περιβάλλον

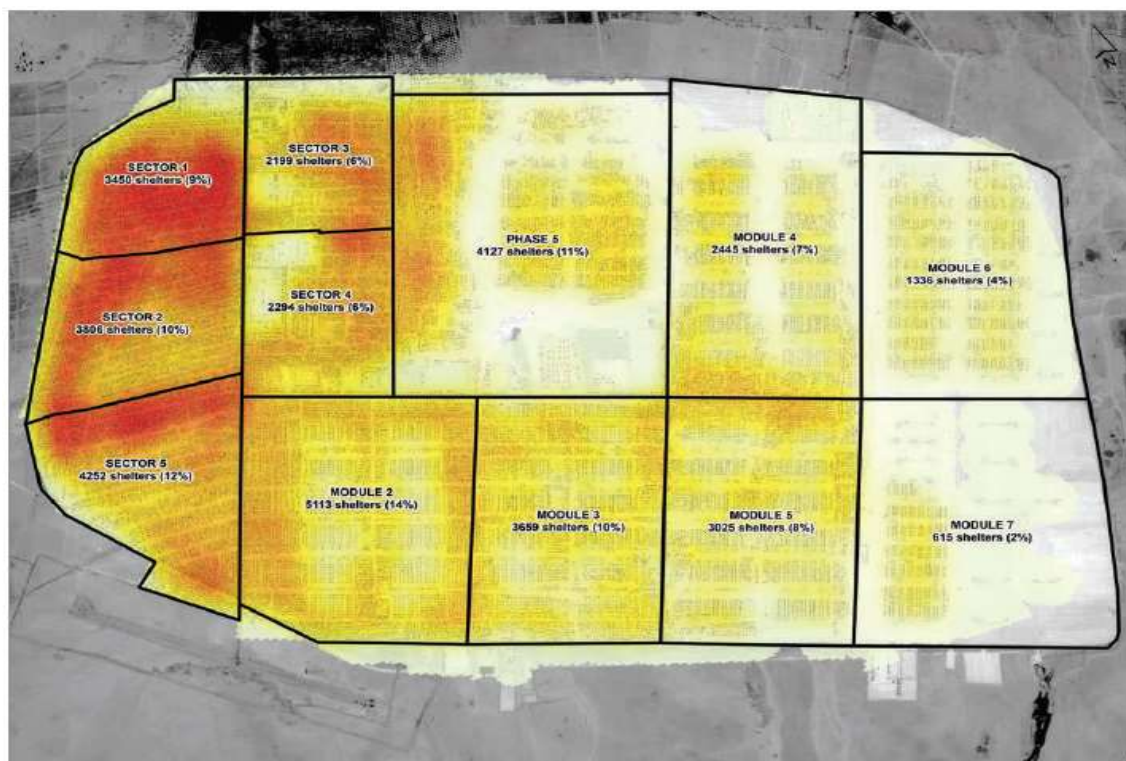
Υπάρχουν δύο τύποι των κτιρίων στο Zaatarî - το τροχόσπιτο, ένα προκατασκευασμένο αρθρωτό οίκημα, και οι σκηνές. Πολλά καταστήματα είναι κατασκευασμένα από τα ίδια μοντέλα κατασκευής που χρησιμοποιούνται για τα σπίτια. Από το Δεκέμβριο του 2013, το Zaatarî περιλαμβάνει 17.000 κατοικίες τροχόσπιτα, 8.000 σκηνές και 3.000 μαγαζιά.

Στέγαση

Τον Ιούλιο του 2012, σχεδόν το σύνολο του πληθυσμού ζούσε σε σκηνές. Τα τροχόσπιτα εισήχθησαν αργότερα, όταν η μετατόπιση διήρκεσε περισσότερο από ό, τι αναμενόταν και πιο σταθερό περίβλημα όπου απαιτούσε λύσεις. Οι σκηνές από καμβά, ενώ τα караβάνια αποτελούνται από προκατασκευασμένα κομμάτια. Τα τροχόσπιτα είναι κατά πολύ ανώτερα λόγω προστασία τους από τις καιρικές συνθήκες και τα παράσιτα, αυξημένη προστασία της ιδιωτικής ζωής, και τη συνολική δομική σταθερότητα και του χρόνου ζωής. Δωρητές, κυρίως από τη Σαουδική Αραβία, έχουν ξοδέψει 75 εκατομμύρια δολάρια Αμερικής για την κατασκευή 24.000 μονάδων τροχόσπιτων, όπου η κάθε μονάδα κόστιζε 3.125 δολάρια Αμερικής.

Παρά το γεγονός ότι όλες οι πηγές συμφωνούν ότι η διανομή των τροχόσπιτων είναι ομοιόμορφα δομημένη, υπάρχουν αρκετές διαφορές στην ποσότητα του χώρου που πρέπει να υπάρχει ανά άτομο. Η Έπατη Αρμοστεία αναφέρει ότι κάθε οικογένεια λαμβάνει ένα τροχόσπιτο και μεγαλύτερες οικογένειες λαμβάνουν μία σκηνή. Μια πηγή ειδήσεων, ωστόσο, αναφέρει ότι ένα τροχόσπιτο κατανέμεται για κάθε έξι άτομα. Μερικοί πρόσφυγες διαμαρτύρονται για τον αριθμό των ατόμων σε ένα τροχόσπιτο και ο χρόνος αναμονής για τροχόσπιτα και άλλοι έχουν προσπαθήσει να εξαπατήσουν τους εργαζόμενους ανθρωπιστικής βοήθειας παρέχοντάς τους μια δεύτερη δομή, η οποία θα μπορούσε στη συνέχεια να πωληθεί ή να χρησιμοποιηθεί για πρόσθετη κατοικία ή εμπορικό μαγαζί. Σε γενικές γραμμές, οι ηγέτες των προσφύγων αποφασίζουν ποιες οικογένειες θα λάβουν τροχόσπιτα πρώτες. Από τις εκθέσεις δυσφήμισης των ηγετών των προσφύγων για αφθονία, το σύστημα επιτρέπει και δίνει χώρο στη διαφθορά να διαδραματίσει ένα ρόλο στη διανομή της στέγασης.

Legend
 Sector or module boundaries
 Shelters

Shelter density
 High
 Low

0 50 100 200 300 400
 Meters

Η κατανομή των καταβανιών ήταν αργή. Τον Ιούνιο του 2013, οι εντάσεις στο καταυλισμό ήταν τόσο υψηλές που επίσημα οι υπάλληλοι είχαν την τύχη να διανέμουν 50 ανά ημέρα τροχόσπιτα, σε σύγκριση με ένα τυπικό αρχικό αριθμό 100 τροχόσπιτα ανά ημέρα. Μεταξύ Ιουνίου και του Νοεμβρίου του 2013, 4.000 τροχόσπιτα διανεμήθηκαν σε οικογένειες, αφήνοντας άλλες 4.000 οικογένειες χωρίς τροχόσπιτα. Κάποιες φορές, οι δότες επιβράδυναν ή και διέκοπταν τη χρηματοδότηση της διανομής των τροχόσπιτων λόγω εκθέσεων περί των καταχρήσεων του συστήματος. Μια υπηρεσία ειδήσεων ανέφερε αναστολή των δωρεών μεταξύ Αυγούστου και Νοέμβριο του 2013 λόγω των αναφορών των πωλήσεων τροχόσπιτων έξω από το καταυλισμό. Οι ηγέτες της Ύπατης Αρμοστείας ήλπιζε να διανείμει ένα τροχόσπιτο σε όλους όσους ακόμα εξακολουθούν να ζουν σε μια σκηνή κατά τη διάρκεια του χειμώνα του 2013, περίπου 40 τοις εκατό των κατοίκων του καταυλισμού μέχρι το τέλος του Ιανουαρίου 2014. Μια έκθεση του Φεβρουάριο το 2014 αναφέρεται ότι μόνο πέντε τοις εκατό των κατοίκων ζούσαν σε σκηνές από νέες αφίξεις.

Οι βελτιώσεις στα τροχόσπιτα και οι ρυθμίσεις τους κατόπιν αγοράς τους αποτελεί κοινό τόπο για συνδέσεις παράνομης ηλεκτρικής ενέργειας ισχύος 73 τοις εκατό των σπιτιών, ενώ το 40 τοις εκατό των νοικοκυριά έχουν και τηλεόραση. Οι κάτοικοι συχνά κλέβουν υλικά από τις κοινοτικές εγκαταστάσεις για τη βελτίωση του ιδιωτικού – προσωπικού τους χώρο. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα εξαιρετικά άνιση στέγαση. Για παράδειγμα, το Νοέμβριο του 2013, μία οικογένεια είχε τέσσερα τροχόσπιτα, ενώ μια άλλη ακόμα ζούσε σε μια σκηνή μετά από 11 μήνες. Κάποιοι κάτοικοι είχαν στη κατοχή τους πλακόστρωτες αυλές με χρησιμοποίηση σκυροδέματος για τη δημιουργία ρυθμίσεις παρόμοιες με αυτές που άφησαν στην Συρία.

Εμπορικοί χώροι

Ενώ χορηγοί δεν μπορούν να εγκρίνουν το εμπόριο σε τροχόσπιτα, πηγές το αναφέρουν ως βασικό οδηγός οικονομίας του Zaatari. Πρόσφυγες γενικά πωλούν τροχόσπιτα που δεν τα χρειάζονται πλέον, αντί να τα επιστρέψουν όπως αρμόζει στην UNHCR. Σύριοι αγοράζουν επίσης χώρο λιανικής χρησιμοποιώντας τα δικά τους χρήματα που έχουν δανειστεί. Χρηματοδότες δεν παρέχουν χώρο λιανικής, παρ'όλα αυτά, οι πρόσφυγες από τη Συρία δημιουργούν χώρους για τη λιανική από μόνοι τους. Ο κύριος εμπορικός δρόμος, τα Ηλύσια Πεδία, περιλαμβάνει περίπτερα λαχανικών, κρεοπωλεία, καταστήματα ειδών ένδυσης, καταστήματα υποδημάτων, ψησταριές, εστιατόρια φαλάφελ και μαγαζιά με κατοικίδιων ζώων.

Νόμιμα, οι Σύριοι δεν διαθέτουν κανένα από αυτή τη γη, αλλά αυτό δεν τους σταματάει από την πώληση σε πάγκους κατά μήκος του δρόμου με τις τιμές που κυμαίνονται από 635 έως 2.120 δολάρια Αμερικής. Πολλοί Σύριοι έμποροι έχουν αποκατασταθεί από τις επιχειρήσεις τους στο καταυλισμό Zaatari. Για παράδειγμα, ιδιοκτήτης εστιατορίου Αμπού Μοχάμεντ ήταν ένας από τους μεγαλύτερους ιδιοκτήτες εστιατορίων Daraa και κατέχει πλέον το εστιατόριο Αραμπί και Turki στο Zaatari.

Κοινόχρηστοι χώροι

Οι πρόσφυγες έχουν εγκατασταθεί στο στρατόπεδο, μετατρέποντας πολλές θέσεις σε ιδιωτικούς ανοιχτούς χώρους, που περιέχουν συντριβάνια και αυλές στρωμένες με τσιμέντο. Ένα βασικό είδος του δημόσιου ανοιχτού χώρου είναι τα ποδοσφαιρικά γήπεδα και οι παιδικές χαρές. Εθελοντές από την Ιορδανία, η εθνική ομάδα των γυναικών, καθώς και των χορηγών από το Ηνωμένο Βασίλειο και της Νότιας

Κορέας, έχουν βοηθήσει να φέρουν πόρους για την ανάπτυξη ποδοσφαιρικών εγκαταστάσεων στο καταυλισμό. Ο Ολλανδικός Σύλλογος Πόλεων και Δήμων έχουν φτιάξει ένα σχέδιο για το μέλλον στο Zaatarī όπου θα περιλαμβάνει χώρο πρασίνου τοπίου ως βασικό, εκτός από τον τρέχουσα σχεδιασμό.

Legend

Camp entrance	WASH facilities	Garbage collection points	Offices	Kitchen
Market road	WASH Centre: female	Bin, 1m ³	Clinic / Health Facility	Facility status
Asphalted road	WASH Centre: male	Bin, 10m ³	Distribution Center	Under construction
Main road	Septic tank	Camp facilities	Storage / Warehouse	Damaged or unusable
Small road	Elevated water tap	Shop	Common Space	
	Waterpoint	Recreation Area	Mosque or Masjid	
	Booths or Pumping Station	Child Friendly Space or Play area	Police	
	Mobile or Temporary Toilet	Registration	School	

Κοινωνικές υποδομές

Οι ΜΚΟ και οι διάφορες οργανώσεις ανθρωπιστικής βοήθειας συμβάλουν στην κοινωνία και στις κοινωνικές λειτουργίες του Zaatari. αυτές οι συνεισφορές είναι ανεπαρκής ή ανύπαρκτες σε ορισμένους βασικούς τομείς, προτρέποντας τους Σύριους να αναπτύξουν μια δικιά τους κοινωνική υποδομή.

Βασικές ανάγκες

Οι ανθρωπιστικές οργανώσεις που καταγράφουν τους πρόσφυγες κατά την άφιξή τους στο καταυλισμό, παρέχουν πρόσβαση σε όλες τις ευκολίες που παρέχονται στο καταυλισμό. Επίσης προσφέρουν νερό και ζεστό τσάι κατά την άφιξη των νέων προσφύγων. Και ο ΟΗΕ έχει συστήσει να δίνονται δύο κουβέρτες ανά άτομο.

Όταν το στρατόπεδο άνοιξε τον Ιούλιο του 2012, οι πρόσφυγες έπαιρναν προσυσκευασμένα τρόφιμα σε κουτιά πίτσας δύο φορές την ημέρα. Τα σχόλια και η δράση των διαμενόντων προσφύγων οδήγησαν σε ένα πιο ευέλικτο σύστημα μέχρι το Σεπτέμβριο 2013 που επέτρεψε στο καταυλισμό να παρέχονται κουπόνια για κάποιον που χρειάζεται τρόφιμα. Τα κουπόνια, αποτιμώνται σε 8,50 δολάρια Αμερικής, διανέμονται δύο φορές την εβδομάδα στους κατοίκους, και υπάρχουν αυστηροί κανόνες για τους κατοίκους στο καταυλισμό για το τι μπορεί και τι δεν μπορεί να αγοράσει ο διαμένοντας. Το Παγκόσμιο Επισιτιστικό Πρόγραμμα συνεχίζει να παρέχει τέσσερις πίτες ανά άτομο ανά ημέρα, χωρίς χρέωση, από τους πέντε κεντρικούς φούρνους στο Zaatari. Άλλες δωρεές σε τρόφιμα περιλαμβάνουν ρύζι, φακές, λάδι, ζάχαρη, και μπισκότα - συνολικού ύψους 2.100 θερμίδες ανά ημέρα και 4.000.000 δολάρια Αμερικής ανά μήνα (30 δολάρια Αμερικής ανά πρόσφυγα).

Εκπαίδευση

Υπάρχουν τρία σχολεία στο Zaatari. Το Υπουργείο Παιδείας της Ιορδανίας προωθεί της ποιότητας με την πιστοποίηση των σχολείων, μόνο που τα σχολεία διδάσκονται από καθηγητές της Ιορδανίας που είναι πιστοποιημένοι, αν και οι Σύριοι εκπαιδευτικοί μπορούν να λειτουργήσουν ως βοηθοί. Οι δωρήτριες χώρες ή οι ανθρωπιστικές οργανώσεις έχουν αναλάβει την ευθύνη για την φυσική κατασκευή του σχολείων. Μία εγκατάσταση, για παράδειγμα, περιγράφεται ως ένα

συνονθύλευμα από ξύλινες καλύβες από τη Σαουδική Αραβία, γύρω από μια αυλή με δροσερό νερό. Σε αντίθεση, Εκπαιδευτικό συγκρότημα από το Μπαχρέιν είναι ένα κατασκευαστικό έργο αξίας 2 εκατομμύρια δολάρια Αμερικής, περιλαμβάνει τέσσερα κινητά σχολεία χτίστηκε σύμφωνα με πρότυπα από το Υπουργείο Παιδείας. Η παροχή ηλεκτρικής ενέργειας στα σχολεία είναι αναξιόπιστη, γιατί είναι τόσο πολλοί οι πρόσφυγες που κλέβουν ενέργεια για τις κατοικίες τους. Τον Απρίλιο του 2013, περίπου 36.000 πρόσφυγες ήταν παιδιά σχολικής ηλικίας, ωστόσο, μόνο το 22 τοις εκατό από αυτούς έκαναν εγγραφή στο σχολείο. Η εκπαίδευση για παιδιά ηλικίας 6 έως 17, διαχωρίζονται κατά φύλο και παρέχεται δωρεάν. Κάθε ένα από τα τρία σχολεία έχει χωρητικότητα περίπου 5.000 μαθητές, και διπλές βάρδιες που χρησιμοποιούνται για την παροχή καλύτερης πρόσβασης στην εκπαίδευση. Τα κορίτσια παρακολουθούν το πρωί και τα αγόρια το απόγευμα, με 60 αγόρια να κάνουν εγγραφή για κάθε 40 κορίτσια.

Μέχρι το Νοέμβριο του 2013, το σχολείο φοίτησης αυξήθηκε σε 12.000 μαθητές. Ακόμα, το πρώτο τρίμηνο του 2014 οι εκτιμήσεις του 60 τοις εκατό σχολικής φοίτησης (20.608 μαθητές) είναι χαμηλό ποσοστό, και οι ειδικοί φοβούνται ότι η έλλειψη εκπαίδευσης μπορεί να οδηγήσει σε μια αναλφάβητη γενιά.

Η εκπαίδευση των ενηλίκων είναι επίσης σιγά-σιγά αναπτυσσόμενη στην Zaatari. Οι γυναίκες και τα κορίτσια μπορούν και παρακολουθούν το Oasis, είναι ένα πρόγραμμα επαγγελματικής κατάρτισης που διδάσκει τις γυναίκες ραφή ή κομμωτική, έτσι ώστε να μπορούν να κερδίσουν προς το ζην.

Εργασία

Πηγές αναφέρουν 60 έως 65 τοις εκατό της απασχόλησης στο Zaatari, μέσω οποιασδήποτε πηγής εισοδήματος. Αυτές οι υψηλές εκτιμήσεις είναι σχεδόν εξ ολοκλήρου λόγω της πρωτοβουλίας των Σύριων στην ανάπτυξη των δικών τους επιχειρήσεων. Η διαχείριση του καταυλισμού Zaatari προσλαμβάνει μόνο 1.500 πρόσφυγες να διεξάγει τον καθαρισμό και την ομαλή εργασία για 1,40 δολάρια Αμερικής την ώρα. Οι θέσεις είναι των δύο εβδομάδων που διατίθενται, κατά τη διακριτική ευχέρεια των ηγετών του δρόμου, οι οποίοι είναι γνωστοί για να δείξουν ευνοιοκρατία στο δόσιμο των θέσεων.

Οι περισσότεροι πρόσφυγες για να κερδίσουν τα προς το ζην ,δημιουργούν έσοδα από ό, τι έχουν. Μία γυναίκα, για παράδειγμα, χρησιμοποιεί το πτυχίο του κολεγίου της για να διδάσκει αγγλικά στο καταυλισμό. Πολλοί χρησιμοποιούν την

ξένη βοήθεια για να κερδίσουν τα προς το ζην. Για παράδειγμα, ένα 13-χρονών αγόρι αγοράζει ψωμί από άλλους πρόσφυγες και το πωλεί σε έναν άνθρωπο Ιορδανικής καταγωγής να το χρησιμοποιήσει ως ζωοτροφή, προκειμένου να θρέψει την οικογένειά του. Παντρεύοντας τις κόρες, ακόμη και τα μικρά κορίτσια, μερικές Σύριες οικογένειες απαιτούν μια τιμή της νύφης που πρέπει να καταβληθεί για την οικογένειά της. Τα παιδιά συχνά αναγκάζονται να δουλεύουν, περισσότερα από 680 καταστήματα στο Zaatarī είναι γνωστά στην απασχόληση παιδιών και ένας στα δύο νοικοκυριά εξαρτάται εν μέρει ή και στο σύνολό του το εισόδημα των παιδιών.

Αυτοί οι πρόσφυγες που μπορεί να συγκεντρώσει αρκετά κεφάλαια μπορούν να γίνουν έμποροι. Συχνά, επιτυχείς έμποροι και εστιάτορες από τη Συρία να προσαρμοστούν γρήγορα στην αγορά στο Zaatarī. Στην πραγματικότητα, ορισμένοι έμποροι από τις αγροτικές οικογένειες της Συρία βλέπουν καλύτερα κέρδη από ό, τι έκαναν στο σπίτι τους λόγω της μεγαλύτερης αγοράς. Οι έμποροι πωλούν τα προϊόντα τόσο για την καθημερινή διαβίωση αλλά και για ειδικές περιστάσεις. Ένα νυφικό κατάστημα στο Zaatarī παρέχει φορέματα για ενοικίαση, τα μαλλιά και το μακιγιάζ σε λογικές τιμές, όπου μερικές γυναίκες της Ιορδανίας από κοντινές πόλεις θα πάνε εκεί για να γίνουν νύφες. Πολλοί έμποροι έχουν αρχίσει να χρεώνουν κανονικά με τιμές της Ιορδανίας, και υπάρχει δυσaráσκεια μεταξύ των προσφύγων, ότι οι έμποροι δεν περνούν τις αποταμιεύσεις που προκύπτει από το δωρεάν ηλεκτρικό ρεύμα και χωρίς φορολόγηση στον πελάτη.

Οι κάτοικοι κερδίζουν επιπλέον εισόδημα από πηγές απασχόλησης που δεν είναι απολύτως νόμιμες. Ένα καλό παράδειγμα αυτής της γκρίζας ζώνης είναι η ομάδα των 350 πρόσφυγες που λειτουργούν ως ηλεκτρολόγοι και παρέχουν στο 73 τοις εκατό των διαμενόντων του καταυλισμού πρόσβαση στην ηλεκτρική ενέργεια. Μερικές εκθέσεις τους αποκαλούν επιχειρηματίες που κερδίζουν μια ζωή με τη χρέωση για την αρχική σύνδεση και τη συντήρηση.

Ανεξάρτητα , η καλωδίωση των ηλεκτρολόγων παράνομα συνδέεται με την υποδομή του ΟΗΕ για τη βελτίωση της ασφάλειας , ο ΟΗΕ σχεδιάζει να συνεργαστεί με αυτούς τους ηλεκτρολόγους, για να αυξήσει την καλωδίωση από το έδαφος .

Από ανώτερους υπαλλήλους του ΟΗΕ αναφέρεται ότι με την εν λόγω ικανότητα και εμπορική δεξιότητα των προσφύγων από τη Συρία ,η ανάπτυξη στο Zaatarī έχει ξεπεράσει μέσα σε έξι μήνες αυτό που πολλοί καταυλισμοί δεν το έχουν καταφέρει σε 20 χρόνια . Πολλοί πιστεύουν ότι η εξέλιξη αυτή οφείλεται σε μεγάλο βαθμό στην ημι – παράνομο εμπόριο ειδών πρώτης ανάγκης , όπως τα τροχόσπιτα .

Υγεία

Ανησυχίες για τη βελτίωση του καταυλισμού είναι τα συνεχιζόμενα προβλήματα υγείας και υγιεινής που προκύπτουν.

Ο Δρ Ana Calvo, ο γιατρός του καταυλισμού, συντονίζει τις ιατρικές υπηρεσίες. Ένας υπάλληλος της Ύπατης Αρμοστείας, ο Calvo είναι υπεύθυνος για τις οργανώσεις-εταίρους, κλινικές, νοσοκομεία, και για τους εθελοντές, που δημιουργούν το ιατρικό σύστημα στο Zaatarī. Υπάρχουν τρία κύρια νοσοκομεία στο Zaatarī, τα οποία διοικούνται από οργανισμούς-εταίρους. Νοσοκομεία, όπως το Γαλλικό στρατιωτικό νοσοκομείο νεογνική πτέρυγα, που λειτουργούν για κάποιο χρονικό διάστημα σε σκηνές. Το καλοκαίρι του 2013, τροχόσπιτα αντικατέστησαν τις σκηνές για να αυξηθεί η ασφάλεια και η σταθερότητα αυτών των υποδομών ζωτικής σημασίας.

Υπάρχουν περισσότεροι από 100 Σύριοι εθελοντές γιατροί που υπηρετούν το καταυλισμό. Αυτή η ομάδα, αναφέρεται κοινώς ως «Σύριοι θεραπεύουν Σύριους», απαρτίζεται από πρώην νοσηλευτές, γιατρούς, και επιπλέον εθελοντές. Συρίας καταγωγής εθελοντές ιατρικής κάνουν μεταξύ 20 έως 30 επισκέψεις ανά ημέρα, και περπάτημα δύο έως πέντε χιλιόμετρα, κατά μέσο όρο.

Το ιατρικό σύστημα Zaatarī παρέχει νοσοκομειακή περίθαλψη για μια ποικιλία συνθηκών και έξω από τις παραπομπές σε ιορδανικά νοσοκομεία, όταν οι εγκαταστάσεις είναι ανεπαρκής μέσα στο καταυλισμό. Από τον Απρίλιο 2014, 73 γιατροί πλήρους απασχόλησης παρέχονται στη πρωτοβάθμια περίθαλψη - κατά μέσο όρο 33 διαβουλεύονται ανά ημέρα - στις ακόλουθες εγκαταστάσεις: στο IMC Κλινική, στη JHAS Κλινική, στο Ιορδανικό Ιταλικό πεδίου Νοσοκομείο, στις MDM Κλινικές 1 και 2, στο μαροκινό πεδίου Νοσοκομείο, και στη Σαουδική Κλινική. Η θεραπεία κυμαίνεται από εμβολιασμούς - όλα τα παιδιά πρόσφυγες έχουν εμβολιαστεί αμέσως μετά την άφιξή τους, για την θεραπεία τους από τραυματισμούς που σχετίζονται με τις συγκρούσεις . Τον Οκτώβρη και τον Νοέμβριο του 2013, υπάλληλοι της υγείας επίσημα ανέλαβαν μια εκστρατεία για τον εμβολιασμό των παιδιών κατά της πολιομυελίτιδας για την πρόληψη της επιδημίας στη Συρία από το ταξίδι πέρα από τα σύνορα.

Δεδομένου ότι πολλοί πρόσφυγες τραυματίστηκαν κατά τη διέλευση των συνόρων (συμπεριλαμβανομένων των παλαιών πηγών), οι γιατροί αντιμετωπίζουν τακτικά ακρωτηριασμένους και τραυματισμένους από κάποια οβίδα. Για τη διαχείριση της παράδοσης των νεογνών τακτικά παρέχονται μερικά προληπτικά μέτρα φροντίδας μαζί με το προσωπικό του νοσοκομείου διαχειρίζεται τις διάφορες περιπτώσεις.

Ίσως το πιο ανησυχητικό είναι οι συνεχιζόμενες ανησυχίες για την υγεία που μαστίζουν το στρατόπεδο. Ένα πρόβλημα είναι η κακή διατροφή, η οποία είναι το αποτέλεσμα της κακής και μεταβλητής πρόσβαση στα σωστά τρόφιμα. Ακόμη και για τους υγιείς ανθρώπους, η μειωμένη διατροφή μπορεί να επιβαρύνει όλο το σώμα. Η διάρροια είναι κοινή μεταξύ των παιδιών στην κατασκήνωση, και οι πρόσφυγες υποψιάζεστε ότι αυτό οφείλεται στη κακή υγιεινή και το μολυσμένο πόσιμο νερό. Υπάρχουν και ιατρικά θέματα που προκύπτουν από τις ανησυχίες για την ασφάλεια, επίσης οι γυναίκες έχουν μια υψηλή συχνότητα λοιμώξεων του ουροποιητικού συστήματος, δεδομένου ότι εγκαταστάσεις πλυσίματος είναι πάρα πολύ επικίνδυνες να χρησιμοποιηθούν τη νύχτα. Ορισμένοι πρόσφυγες δεν εμπιστεύονται τα νοσοκομεία, μια οικογένεια πληρώνει κάποιον λαθρέμπορο για να "ξεφύγουν" από το καταυλισμό, προκειμένου να έχουν μια καισαρική επέμβαση σε ιορδανικό νοσοκομείο.

Υγιεινή

Σύμφωνα με έναν ηγέτη της περιοχής, οι κακές συνθήκες υγιεινής είναι ένα από τα πιο συνηθισμένα παράπονα των κατοίκων του καταυλισμού. Ανεπαρκής είναι ο συντονισμός μεταξύ των υπαλλήλων του καταυλισμού και των ΜΚΟ, όπου προκαλεί δυσκολίες. Αυτό έχει οδηγήσει κάποιους κάτοικους να κατασκευάσουν εναλλακτικές λύσεις στο σπίτι τους με βόθρους όπου θα μπορούσαν να βρεθούν στο 60 με 70 τοις εκατό των σπιτιών στο τέλος του 2013. Ενώ μια πηγή ειδήσεων αναφέρει ότι στα σπίτια οι τουαλέτες μπορεί να εκκενώνονται από το φορτηγά με λάκκους από λύματα, οι ανθρωπιστικές οργανώσεις αναφέρουν ότι οι εγκαταστάσεις αυτές δεν έχουν την ικανότητα να περιέχουν λύματα, με αποτέλεσμα να στέκονται σε γκρι και μαύρο νερό στο καταυλισμό. Ο υπόγειος υδροφόρος ορίζοντας, που περιέχει ένα σημαντικό ποσοστό των αποθεμάτων νερού της Ιορδανίας, περιορίζει την ικανότητα να κατασκευάσει ένα πλήρες σύστημα αποχέτευσης και εγείρει ανησυχίες για τη μόλυνση των υπογείων υδάτων από αυτές τις πρόχειρες εγκαταστάσεις.

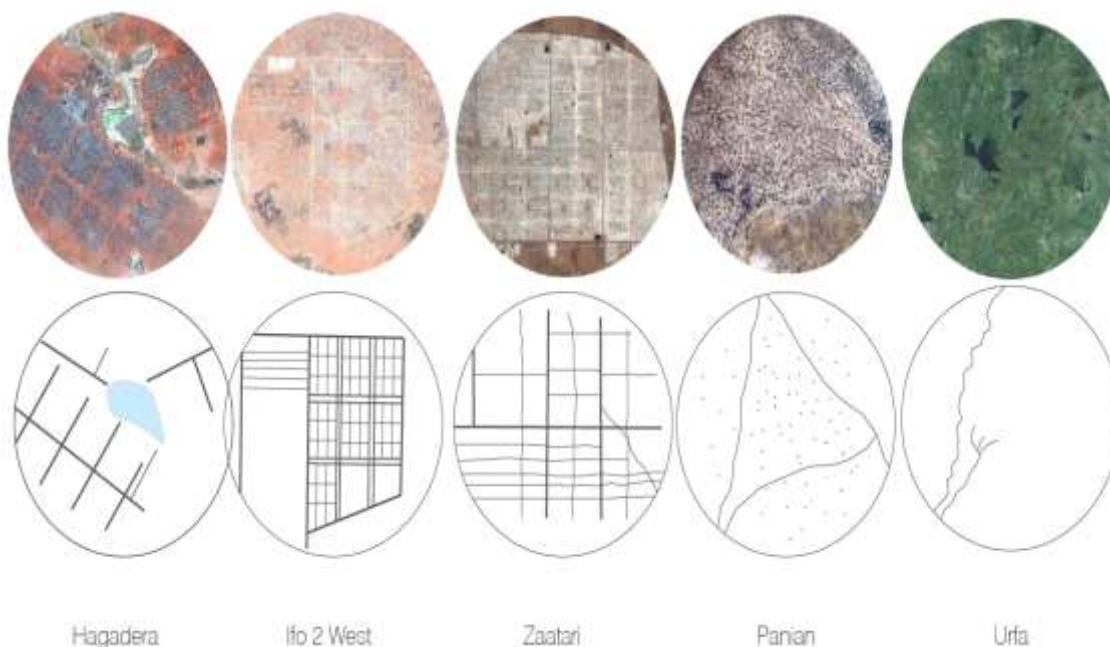

4.2. Παρόμοια refugee camps

Διάφορα παραδείγματα των καταυλισμών προσφύγων μπορούν να αποδείξουν την σποραδική προσέγγιση στο σχεδιασμό τους. Ο πολεοδομικός σχεδιασμός μπορεί να είναι οπουδήποτε από στρατιωτικές εγκαταστάσεις μέχρι και διάσπαρτα τυχαία καταφύγια. Τα μεμονωμένα σπίτια διαφέρουν σημαντικά στην προσαρμοστικότητα και την εξέλιξή τους. Η ισορροπία μεταξύ μιας οικογένειας που επιθυμεί να δημιουργήσουν ένα χώρο δικό της, και η πρόθεση της κυβέρνησης να διατήρηση της τάξης και της ασφάλειας, είναι αυτή που μπορεί να δει κανείς στις καθημερινές αποφάσεις στους καταυλισμούς. Κάθε ένας καταυλισμό έχει τις δικές του ιδιαιτερότητες και τα δικά του θέματα να αντιμετωπίζει και να ασχολείται σε διάφορους βαθμούς δυσκολίας και επιτυχίας.

Ένα τέτοιο σύστημα κοινωνίας ανθρώπων πρέπει να επιτρέπει την ευελιξία που απαιτείται από τους ανθρώπους, καθώς και τον έλεγχο της κυβέρνησης και των ΜΚΟ που είναι υπεύθυνη για την παροχή βοήθειας. Όπου με τα τρία αυτά κομμάτια θα επικεντρωθεί το σύστημα στον τρόπο παιχνιδιού με το σχετική κλίμακα να μπορεί να συμβάλει στη γεφύρωση του χάσματος μεταξύ των επιμέρους και της συνολικής ομάδας ανθρώπων. Η κάθε ειδική ρύθμιση αποτελεί βασικό συστατικό στη διαμόρφωση κοινόχρηστων χώρων. Η ενσωμάτωση αυτών των χώρων σε κάθε κλίμακα είναι θεμελιώδους σημασίας για την επίτευξη της επιτυχίας. Ζητήματα της μονιμότητας μπορεί να αντιμετωπιστούν και με εναλλακτικές μεθοδολογίες κτιριακών μονάδων, και με διάφορα μαθήματα από ιθαγενείς. Στις επόμενες εικόνες αποτυπώνονται η γεωλογική σημασία κάποιων πόλεων προσφύγων που βρέθηκαν καθώς και ο πολεοδομικός σχηματισμός τους.

Population Data on Largest Refugee Camps³

	City Name	Host Country	Origin Country	Population
1	Hagadera	Kenya	Somalia	138,102
2	Dagahaley	Kenya	Somalia	120,017
3	Ifo 2 West	Kenya	Somalia	116,440
4	Ifo	Kenya	Somalia	96,372
5	Zaatari	Jordan	Syrian Arab Republic	79,180
6	Nyarugusu	United Rep. of Tanzania	Democratic Rep. of the Congo	67,817
7	Tamil Nadu	India	Sri Lanka	67,165
8	Urfa	Turkey	Syrian Arab Rep.	66,388
9	Nakivale	Uganda	Democratic Rep. of the Congo	61,385
10	Panian	Pakistan	Afghanistan	56,820
11	Old Sham-shatoo	Pakistan	Afghanistan	53,573

Και τέλος έχουμε ένα πίνακα με τους πιο γνωστούς και πολυπληθέστερους καταυλισμούς σε όλο τον κόσμο.

5. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Στη παρούσα φάση του έτους 2016 με τις ροές των μεταναστών να έχουν μειωθεί σε σχέση με το 2015, αλλά να βρίσκεται σε ικανοποιητικά μεγέθη ώστε να δημιουργεί πρόβλημα στην Ελλάδα και στην υπόλοιπη Ευρώπη, με αποτέλεσμα να μην έχει βρεθεί μία επαρκής λύση του προβλήματος, η δημιουργία του καταυλισμού που αναφέρθηκε θα μπορεί κάτω από τις κατάλληλες συνθήκες να αποτελέσει μια αποτελεσματική λύση του προσφυγικού θέματος για την Ελλάδα, την Ευρώπη, αλλά και για την εξυπηρέτηση των αναγκών που είναι απαραίτητες για την επιβίωση των προσφύγων.

Στη παρούσα μελέτη παρουσιάζονται τα ανθρωπιστικά logistics και πως διαφέρουν από τα logistics μιας επιχείρησης που αναζητά την μείωση του κόστους, ενώ ο στόχος των logistics ανθρωπιστική βοήθειας είναι η άμεση κάλυψη των αναγκών των ανθρώπων που έχουν πληγεί από μια καταστροφή.

Μέσα από τα κεφάλαια της εργασίας και της μελέτης περίπτωσης, φτάνουμε στο συμπέρασμα ότι οι ανθρωπιστικές οργανώσεις είναι αυτές που θα είναι στη πρώτη γραμμή βοήθειας σε οποιαδήποτε καταστροφή. Οι οργανισμοί αυτοί λειτουργούν με γρήγορο και αξιόπιστο τρόπο ώστε να ανταποκρίνονται άμεσα και να κάνουν την πρώτη προετοιμασία κάλυψης αναγκών των ανθρώπων που έχουν πληγεί από τη καταστροφή. Δυστηγώς όμως θα πρέπει να υπάρξει μεγαλύτερο κεφάλαιο για να μπορούν να έχουν οι ανθρωπιστικοί οργανισμοί την τελευταία τεχνολογία, ώστε να μπορούν να συνεργαστούν και να συντονιστούν για το καλύτερο δυνατό αποτέλεσμα.

Στο κύριο μέρος της εργασίας αυτής παρουσιάστηκε ένα μοντέλο δημιουργίας ενός καταυλισμού και πως συμβάλουν τα logistics στη δημιουργία του. Όμως για την αποτελεσματική λειτουργία του θα πρέπει να συμβάλουν και ειδικοί από άλλους κλάδους ώστε να τελειοποιηθεί το μοντέλο και από τεχνικής υποστήριξης, οπότε σε αυτό το σημείο πρέπει να αναφερθούμε σε πεδία τα οποία χρήζουν ενδιαφέρον έρευνας.

Η συγκεκριμένη εργασία θέτει τη δημιουργία ενός μοντέλου υποδομών logistics, πάνω σε αυτό θα μπορούν να γίνουν μελέτες:

- Για τα σενάρια τοποθέτησης του καταυλισμού.
- Για τις ηλεκτρικές και υδραυλικές εγκαταστάσεις του.
- Για την συντήρηση του καταυλισμού.
- Για τη κοστολόγηση του θεωρητικού αυτού μοντέλου.
- Για το σχεδιασμό της διανομής προς το καταυλισμό από έναν ΜΚΟ.

Επιπλέον, η εργασία αυτή θέτει ερωτήματα για περαιτέρω έρευνες όσον αφορά:

- Το πώς θα επηρεάσει ο καταυλισμός αυτός τους ανθρώπους που μένουν πλεισίον του καταυλισμού αυτού.
- Και πως θα επηρεάσει τους ίδιους τους πρόσφυγες η συγκέντρωσή τους στο καταυλισμό.

Επομένως το θεωρητικό μοντέλο αυτής της μελέτης, αποτελεί ένα σημείο αναφοράς για την εκκίνηση και άλλων μελέτων επάνω στο τομέα των logistics με ανθρωποκεντρική προσέγγιση.

6. BIBΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Beamon, B.M. (2004). Humanitarian relief chains: issues and challenges, International Conference on Computers and Industrial Engineering, San Francisco, CA.

Blecken, A. (2010). Humanitarian Logistics. Modelling supply chain processes of humanitarian organisations, Bern/Stuttgart/Wien.

Brundtland, G. H. (1987). Our common future. In Report of the World Commission on Environment and Development, Oxford.

Carter, C. R. and Rogers, D. S. (2008). A framework of sustainable supply chain management. Moving toward new theory. In International Journal of Physical Distribution & Logistics Management.

Carter, C. R. and Easton, P. L. (2011). Sustainable supply chain management. Evolution and future directions. In International Journal of Physical Distribution & Logistics Management.

Frota Neto, J. Q., Bloemhof-Ruwaard, J. M., van Nunen, J. A. E. E. and van Heck, E. (2008). Designing and evaluating sustainable logistics networks. In International Journal of Production Economics.

Howden, M. (2009). How Humanitarian Logistics Information Systems Can Improve Humanitarian Supply Chains: A View from the Field. Proceedings of the 6th International ISCRAM Conference, Gothenburg, Sweden.

ICRC (2013). Central African Republic: Drinking water for over 700,000 people. <http://www.icrc.org/eng/resources/documents/feature/2013/04-26-central-african-republic-clean-drinking-water.htm>.

Jahre, M., & Jensen, L-M. (2009). Supply chain design and coordination in Humanitarian Logistics through Clusters, Published in NOFOMA-proceedings, Jönköping International Business School, Sweden.

Kovács, G. and Spens, K. M. (2007). Humanitarian logistics in disaster relief operations. In International Journal of Physical Distribution & Logistics Management.

Kovács, G. and Spens, K. M. (2009). Identifying challenges in humanitarian logistics. In International Journal of Physical Distribution & Logistics Management.

Kovács, G. and Spens, K. M. (2011a). Humanitarian logistics and supply chain management. The start of a new journal. In Journal of Humanitarian Logistics and Supply Chain Management.

Kovács, G. and Spens, K. M. (2011b). Trends and developments in humanitarian logistics. A gap analysis. In International Journal of Physical Distribution & Logistics Management.

NRC (2013). Norwegian Refugee Council: Global Estimates: 32.4 million people uprooted in both rich and poor countries. <http://www.nrc.no/?did=9675023> .

Oloruntoba, R. and Gray, R. (2006). Humanitarian aid. An agile supply chain? In Supply Chain Management: An International Journal.

Sarkis, J., Spens, K. M. and Kovács, G. (2012). A study of barriers to greening the relief supply chain. In Kovács, G., Spens, K. M. (Eds.): Relief Supply Chain Management for Disasters, Hershey.

Seuring, S. and Müller, M. (2008). From a literature review to a conceptual framework for sustainable supply chain management.

Svensson, G. (2007). Aspects of sustainable supply chain management (SSCM). Conceptual framework and empirical example. In Supply Chain Management: An International Journal.

Van der Laan, E.A., de Brito, M.P., van Fenema, P.C. and Vermaesen, S.C. (2009). Managing information cycles for intra-organisational coordination of humanitarian logistics.

Van Wassenhove, L. N. (2005). Humanitarian aid logistics. Supply chain management in high gear. In Journal of the Operational Research Society.

Van Wassenhove, L. N. and Pedraza Martinez, A. J. (2012). Using OR to adapt supply chain management best practices to humanitarian logistics. In International Transactions in Operational Research.

Whybark, D. C. (2007). Issues in managing disaster relief inventories. In International Journal of Production Economics.

Γιαννάκινας, Β. (2005) Ανατομία των Business Logistics, Συκάρης, Αθήνα.

7. ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΕΣ ΠΗΓΕΣ

www.globalhumanitarianassistance.org/

<http://www.fritzinstitute.org/index.htm>

<http://www.fritzinstitute.org/prsrm-HLS.htm>

http://www.fritzinstitute.org/prgTech-HELIOS_Tech_specs.htm

<https://www.unhcr.gr>

www.unhcr.org

www.wfp.org/

http://ec.europa.eu/priorities/migration_el

http://www.ypes.gr/el/Generalsecretariat_PopulationSC/general_directorate_ithageneias_migratation/diefthinsi_metanasteftikis_politikhsNEW/

<http://sigus.scripts.mit.edu/x/files/Zaatari/AHIPublication.pdf>

http://surface.syr.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=1279&context=architecture_tpreps